

Sade Nieminen

Opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden tuloverotukseen ja voitonjaon verosuunnitteluun

Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marraskuu 2014

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Sade Nieminen Opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden tuloverotukseen ja voitonjaon verosuunnitteluun, Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy 69 sivua + 2 liitettä Marraskuu 2014
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Talous ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Elisabeth Schauman
<p>Osakeyhtiöiden tuloverotus ja niin osakeyhtiöitä kuin osakkaitakin koskeva osinkoverotus muuttuivat merkittävästi vuoden 2014 alussa. Tämän toiminnallisen työn tarkoituksena oli tuottaa osakeyhtiöiden verotuksesta opas, jossa lisäksi huomioitaisiin verotusmuutosten vaikutus voitonjaon verosuunnitteluun. Opas on suunnattu ensisijaisesti Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy:n rauta-maatalous -yksikön työntekijöille ja asiakkaille, mutta on hyödynnettävissä myös muiden yksiköiden työnteon tukena.</p> <p>Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy tarjoaa taloushallinnon palveluita eri toimialojen K-kauppiaille. Siksi opas rajattiin koskettamaan pienosakeyhtiöitä, joissa vähintään puolet omistusosuudesta kuuluu yhdelle osakkaalle.</p> <p>Opinnäytetyön raporttiosuudessa käsiteltiin osakeyhtiötä, osakeyhtiön tuloverotusta ja osakkaan tuloverotusta lakien ja säännösten näkökulmasta. Tärkeä painopiste raportissa oli myös voitonjaon verosuunnittelulla, sillä miten osakas nostaisi osakeyhtiöstä varoja verotuksen näkökulmasta mahdollisimman edullisesti.</p> <p>Raportin teossa hyödynnettiin mahdollisimman kattavasti eri lakeja ja kirjanpitolautakunnan sekä Verohallinnon ohjeita. Myös taloushallinnon alan kirjat ja lehdet olivat tärkeässä roolissa raportin työstämisessä.</p> <p>Opinnäytetyön alustavan suunnitelman mukaisesti oli tarkoitus tuottaa yksi opas, jota niin VTP Oy:n työntekijät kuin asiakkaatkin voisivat hyödyntää. Työn edetessä päädyttiin kuitenkin tekemään kaksi opasta, joista toinen oli suunnattu työntekijöille ja toinen asiakkaille. Näin oppaiden sisältö pystyttiin muokkaamaan vastaamaan paremmin kohderyhmän tarpeita. Työntekijöille suunnatun oppaan tarkoitus oli antaa tukea kirjanpidon ja verosuunnittelun toteuttamiseen. Asiakkaita varten suunniteltiin opas, joka toisi verotuksen käsitteet ja laskennan lähemmäksi hänen yritystään.</p>	
Avainsanat	Osakeyhtiö, tuloverotus, osinkoverotus, voitonjako, osingonjako, verosuunnittelu, opas

Author(s) Title Number of Pages Date	Sade Nieminen A guidebook for Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Ltd on taxation of small private limited companies and their shareholders and tax planning of profit distribution 69 pages + 2 appendices November 2014
Degree	Bachelor of Business Administration (BBA)
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Economics and Finance
Instructor(s)	Elisabeth Schauman, Senior Lecturer
<p>In the beginning of January 2014 new adjustments to income taxation of limited companies and taxation of dividends came into effect. Adjustments affected both companies and their shareholders. The objective of the thesis was to produce a guidebook focusing on operational aspects of taxation of limited companies. In the guidebook the new adjustments in taxation are considered from the perspective of profit distribution. The guidebook is targeted at the employees and customers of Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Ltd, especially at those who are working with the hardware and agriculture unit.</p> <p>Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Ltd offers services on financial management for the owners of K-markets on every branch of industry. That is why the guidebook was limited to be dealing with taxation of smaller limited companies where a minimum of 50 percent of the shares are owned by one person.</p> <p>The theoretical part of the thesis focused on the concept of limited company, the income taxation of a limited company and also personal income taxation of a shareholder. These subjects were dealt from point of view of laws and provisions. An important focus on the theoretical part of the thesis was on the tax planning of profit distribution.</p> <p>Different laws and instructions of Accounting Board and tax administration were exploited as extensively as possible in the thesis. Different books and publication considering financial management had also a considerable role in the source material.</p> <p>According to the preliminary plan of thesis the outcome of the theoretical part was supposed to be one guidebook. During the process the idea changed and as a result we have two guidebooks. One of them is targeted for the employees of VTP Ltd and the other is targeted for the customers of the company. This way the contents of the guidebooks could be revised to better meet the needs of these two target groups. The guidebook for the employees was intended to support their work with customers. And for the customers a guidebook that would help them to understand the concepts of the field of taxation was created.</p>	
Keywords	Limited company, income taxation, dividend taxation, tax planning, profit distribution, dividend distribution, guidebook

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Verotusmuutokset vuonna 2014	1
1.2	Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy	1
1.3	Oppaan aiheen synty	2
1.4	Aiheen raja	2
1.5	Tavoitteet	3
2	Osakeyhtiö yhtiömuotona	4
2.1	Osakeyhtiön pääpiirteitä	4
2.2	Osakeyhtiön hallinto	5
2.3	Tilinpäätöksessä huomioitavaa	5
3	Varojen jako osakeyhtiössä	7
3.1	Yleiset säännökset varojen jaosta	7
3.2	Osinko ja vapaan oman pääoman rahasto	8
3.2.1	Voiton jako osinkoina	8
3.2.2	Vähemmistöosinko	9
3.2.3	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	10
3.3	Osakepääoman alentaminen	10
3.4	Omien osakkeiden hankinta	11
3.5	Osakaslaina	12
3.6	Laiton varojen jakaminen	13
4	Osakeyhtiön tuloverotus	13
4.1	Tuloverotuksesta	13
4.2	Tulon veronalaisuus ja kulun vähennyskelpoisuus	14
4.2.1	Veronalaiset ja verovapaat tulot	14
4.2.2	Vähennyskelpoiset kulut	15
4.2.3	Vähennyskelvottomat kulut	16
4.3	Yleisradiovero	17
5	Tuloksen järjestelykeinot	18
5.1	Vapaaehtoiset varaukset tuloksen järjestelykeinoina	18
5.2	Jälleenhankintavaraus	18
5.3	Suunnitelman mukaiset poistot ja poistoero	21

5.3.1	Poistosuunnitelma	21
5.3.2	Poistomenetelmä	21
5.3.3	Suunnitelman ylittävät poistot	23
5.3.4	Poistoeron purkaminen	25
5.3.5	Irtaimen käyttöomaisuuden myyntivoitto ja myyntitappio	26
6	Osinkojen verotus	28
6.1	Yleistä osinkojen verotuksesta	28
6.2	Nettovarallisuus	29
6.2.1	Osakeyhtiön nettovarallisuus ja osakkeiden matemaattinen arvo	29
6.2.2	Varat nettovarallisuuden laskennassa	30
6.2.3	Velat nettovarallisuuden laskennassa	30
6.2.4	Nettovarallisuuden laskeminen	31
6.3	Osakkaan osinkoverotus	32
6.4	Kokonaisveroaste	35
6.5	Ennakonpidätys	35
7	Osakkaan tuloverotus	36
7.1	Yleistä osakkaan tuloverotuksesta	36
7.2	Pääomatulot	38
7.2.1	Osinko	38
7.2.2	Osakaslaina	38
7.3	Pääomatuloista tehtävät vähennykset	39
7.3.1	Tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä syntyvät vähennykset	39
7.3.2	Alijäämähyvitys	40
7.3.3	Pääomatulolajin tappio	41
7.3.4	Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut	41
7.4	Palkka	42
7.5	Luontoisedut	43
7.5.1	Autoetu	44
7.5.2	Puhelinetu	46
7.6	Ansiotuloista tehtävät vähennykset	47
7.6.1	Luonnolliset vähennykset	47
7.6.2	Valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset	48
7.7	Ansiotuloista maksettavan veron määrä	49
7.8	Verosta tehtävät vähennykset	51
8	Verosuunnittelu	52
8.1	Yleistä verosuunnittelusta	52

8.2	Nettovarallisuuden kasvattaminen	53
8.3	Yrittäjäosakkaan verosuunnittelu	54
8.3.1	Kokonaisveroltaan negatiiviset suoritukset	54
8.3.2	Palkkaa vai osinkoa?	54
8.3.3	Voitonjako kokonaisveroastetta silmällä pitäen	58
9	Oppaan työstäminen	60
9.1	Oppaan suunnittelu	60
9.2	Oppaan sisältö	60
9.3	Oppaiden hyödyntäminen tulevaisuudessa	62
10	Lopuksi	62
	Lähteet	64
	Liitteet	
	Liite 1. Opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden tuloverotukseen ja voitonjaon verosuunnitteluun tilineuvojille	
	Liite 2. Opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden tuloverotukseen ja voitonjaon verosuunnitteluun K-kauppiaille	

1 Johdanto

1.1 Verotusmuutokset vuonna 2014

Hallitus antoi vuoden 2013 lopulla esityksen, joka toi merkittäviä muutoksia yritysten ja osinkojen verotukseen vuodesta 2014 alkaen (HE 185/2013). Muutosten ensisijainen tavoite oli siirtää verotuksen painopiste yhtiöön jäävistä varoista kohti yhtiöstä nostettavia varoja. Yhteisöverokantaa laskettiin 24,5 prosentista 20 prosenttiin, mutta osinkojen verotusta kiristettiin ja lisäksi pääomatulojen korkeamman verokannan rajaa laskettiin 50 000 eurosta 40 000 euroon. (Suulamo 2014.)

Verotuksen muutokset pakottivat monet, erityisesti pienosakeyhtiöiden omistajayrittäjät, miettimään uudelleen, miten yhtiöstä tulisi nostaa varoja. Vanhasta tottumuksesta he olivat nostaneet kaiken verovapaan osingon, jonka määrä oli enintään 60 000 euroa pääomatulo-osingosta (Osinkotulojen verotus. 2013). Vuoden 2014 alusta tämä verovapaan osingon käsite kuitenkin poistui. Oli siis syytä käydä pohtimaan tarkemmin, miten paljon kannattaisi osinkoja ja miten paljon palkkaa, jotta kokonaisveroaste pysyisi mahdollisimman matalana.

1.2 Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy

Verotuksen muutokset olivat ensisijainen kimmoke tähän opinnäytetyöhön. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa kattava ja käytännöllinen opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden verotukseen ja voitonjaon verosuunnitteluun. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, jossa olen työskennellyt rauta- ja maatalousryhmässä tilineuvojana vuoden 2013 keväästä lähtien.

Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy on Suomen suurin vähittäiskaupan taloushallintoon erikoistunut tilitoimisto. Yhtiön asiakaskunta koostuu Kesko Oyj:n eri toimialoilla liiketoimintaa harjoittavista K-kauppiaista. VTP Oy tarjoaa asiakkailleen palvelut kaikilta taloushallinnon osa-alueilta. Asiakkaat saavat saman katon alta lakisääteiseen kirjanpitoon, palkanlaskentaan, tilinpäätökseen, raportointiin ja verotukseen liittyvät palvelut. (Palvelut ja tuotteet.)

Tilineuvojan työssäni hoidan pääasiassa asiakkaiden kuukausittaista kirjanpitoa ja raportointia. Analysoin kuukausittain heidän tuloslaskelmansa ja taseensa ja nostan esiin kehittämiskohteiden lisäksi onnistumisen paikat. Tämän lisäksi teen tilinpäätöksen ja tarjoan heille verosuunnittelupalveluita. Yhdessä asiakkaan kanssa päätämme voitonjaon toteuttamisesta tekemieni ehdotuslaskelmien perusteella. Tilikausi päättyy veroilmoituksen jättämiseen ja dokumenttien arkistointiin.

1.3 Oppaan aiheen synty

Siirryin vuoden 2014 alussa rauta- ja maatalousyksikköön tilineuvojaksi ja vaihdoksen jälkeen olen työskennellyt pääosin osakeyhtiöiden parissa. Verosuunnittelu on tuottanut minulle alusta asti hankaluuksia. Osakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden verotus on ollut monin paikoin epäselvää, voitonjaosta puhumattakaan. Verotuksen muutokset vain lisäsivät osaamattomuuden tunnetta. Onnekseni saatoin huomata, että uudistuneet verotussäännökset eivät olleet selviä kollegoilleni. Ajatus siitä, olisiko hyödyllistä, jos osakeyhtiöiden verotusta ja voitonjakoa koskevat säännökset löytyisivät yksistään kansista, oli syttynyt.

Hyödynnämme paljon verottajan julkaisuja ja tietysti alan ammattilehtiä ja -kirjallisuutta työssämme. Myös sisäisiä tiedotuskanaviamme päivitetään jatkuvasti ajankohtaisilla asioilla. Tietoa aiheesta on siis saatavilla hyvin paljon. Ongelma on usein se, että tietoa haetaan useista eri lähteistä ja verohallinnon ajankohtaisia julkaisuja joudutaan tulkitsemaan aina uudelleen ja uudelleen. Yhtiössämme on selkeä tarve yhdelle oppaalle, josta tulisi löytyä olennainen tieto osakeyhtiöiden ja osakkaiden verotuksesta sekä voitonjaosta ja sen verosuunnittelusta.

Yhtä opasta olisi jatkossa helppo myös päivittää vastaamaan ajankohtaisia säädöksiä. Tapauskohtaisesti oppaan sisältöä olisi syytä myös täydentää muista lähteistä saatavilla tiedoilla, sillä täysin tyhjentävää verotuksen opasta ei ole mahdollista tuottaa. Opasta voitaisiin hyödyntää myös uusien työntekijöiden perehdyttämisen tukena.

1.4 Aiheen rajaus

Pienosakeyhtiöiksi luokitellaan yhtiöt, joilla on alle 50 työntekijää ja lisäksi tilikauden liikevaihto pienempi kuin kymmenen miljoonaa euroa (Pienet ja keskisuuret yritykset).

VTP Oy:n asiakkaat ovat poikkeustapauksia lukuun ottamatta juuri pienosakeyhtiöitä. Opas onkin siis tarkoitettu hyödynnettäväksi niiden asiakkaiden työstämisen yhteydessä. Tämän rajauksen myötä raportissa esitettävät lainsäädännöt ja asetukset koskevat vain pienosakeyhtiöitä eivätkä näin ollen ole välttämättä kokonaisuudessaan sovellettavissa julkisiin osakeyhtiöihin.

Raportissa verotuksen aiheita pyritään käsittelemään mahdollisimman yleisellä tasolla. Kaikkia poikkeustapauksia, joita osakeyhtiöt voivat verotuksessaan kohdata, ei ole tarkoitus nostaa esille. Raportin ja oppaan tarkoitus on kuitenkin selkeyttää asioita ja tarkastella niitä nimenomaan kauppiasyrittäjien näkökulmasta.

Osakeyhtiöiden ja osakkaan tuloverotuksesta esittelen pääperiaatteet ja lait sekä säännökset, jotka niitä rajoittavat. Opinnäytetyön pääpaino on kuitenkin voitonjaon verosuunnittelussa. Tärkein näkökulma onkin, miten osakas saisi yhtiöstä mahdollisimman paljon varoja, mutta maksaisi niistä mahdollisimman vähän veroja.

Yrittäjäosakas on Verohallinnon käyttämä termi, jolla tarkoitetaan osakeyhtiön johtavassa asemassa olevaa osakasta, joka omistaa yli puolet yhtiön osakkeista tai äänimäärästä (Yrittäjäosakas. 2011). VTP Oy:n asiakaskuntaan kuuluvista osakeyhtiöistä enemmistössä kauppias omistaa yli puolet yhtiön osakekannasta. Jäljelle jäävistä yhtiöistä kauppias omistaa tasan puolet ja loput osakkeet omistaa usein yksi tai useampi perheenjäsen. Siksi tässä työssä käytetään erityisesti verotusta koskevissa luvuissa käsitettä yrittäjäosakas.

1.5 Tavoitteet

Työn ensisijaisena tavoitteena on tuottaa käytännöllinen opas pienosakeyhtiöiden verotuksesta VTP Oy:n työntekijöille. Opas ei ole oppikirja, vaan edellyttää lukijalta esimerkiksi verotukseen liittyvien termien osaamista. Sen tavoitteena on helpottaa työskentelyä ja päätöksen tekoa nivomalla asiat yhteen ja nostamalla esiin tärkeät kohdat, jotka koskevat valtaosaa asiakkaista.

Tämän tavoitteen rinnalla kulkee vahvasti oma oppimisenhaluni. Jotta voisin tarjota asiakkailleni parasta mahdollista palvelua, minulta edellytetään tietotaitoa ja asiantuntijuutta tilinpäätökseen ja verotukseen liittyvissä asioissa. Tietysti tulen työssäni kohtaamaan tilanteita, joissa on turvaututtava kokeneisiin kollegoihin tai tarvittaessa Verohal-

linnon ammattilaisiin. Tästä huolimatta perusasioiden syvempi ymmärtäminen on itseenäisen työskentelyn perusedellytys.

Kohderyhmään eivät kuulu pelkästään yhtiömme työntekijät, vaan myös asiakkaat. Moni K-kauppias on käynyt kaupan alan koulutuksen ja tietysti polku kauppiasvalmennuksenkin läpi antaa eväitä taloushallinnon ymmärtämiseen, mutta joukosta löytyy myös aiheeseen perehtymättömiä. On tärkeää, että asiakas ymmärtää mahdollisimman kattavasti hänen yrityksensä verotukseen liittyvät asiat. Tavoitteenamme on, että asiakas tekee ratkaisevat päätökset itse, mikä edellyttää asioiden ja käsitteiden ymmärtämistä.

2 Osakeyhtiö yhtiömuotona

2.1 Osakeyhtiön pääpiirteitä

Osakeyhtiö on Suomen suosituin yhtiömuoto (Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. 2014). Tässä luvussa käsitellään osakeyhtiötä ja sen ominaispiirteitä yleisellä tasolla ja esitellään lainsäädäntöä, joka määrittelee osakeyhtiön hallinnon rakennetta ja tilinpäätöksen toteutusta. (Osakeyhtiöiden perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. 2014.)

Osakeyhtiöiden tarkoitus yleisesti on osakkeenomistajien varallisuuden kasvattaminen ja voiton tuottaminen, mikäli yhtiöjärjestyksessä ei muuta todeta (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. 2014). Yksityisten osakeyhtiöiden vähimmäispääoman määrä on vuonna 2006 voimaan astuneen osakeyhtiölain (2006, 1:1 §) mukaisesti 2 500 euroa.

Muista yhtiömuodoista poiketen rekisteröity osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö. Osakkeenomistajat eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön velvoitteista, sillä heidän vastuunsa rajoittuu vain sijoittamansa osakepääoman määrään. (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. 2014.)

Kaikki osakeyhtiöt ovat kirjanpitolain (1997, 1:1 §) perusteella toiminnastaan, sen luonteesta riippumatta, kirjanpitovelvollisia. Kirjanpidon tehtävänä on tuottaa tietoa yrityksen tuloksesta, taloudellisesta tilasta ja pitää yrityksen ja sen omistajien rahavirrat toi-

sista erillään. Osakeyhtiön arvonlisä- ja tuloverotus pohjautuvat yhtiön kahdenkertaiseen kirjanpitoon. (Kirjanpito ja tilintarkastus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2011.)

2.2 Osakeyhtiön hallinto

Osakeyhtiön hallinto koostuu pääasiassa hallituksesta ja yhtiökokouksesta. Yhtiöllä on lain velvoittamana oltava myös johto, joka koostuu vähintään hallituksesta. Yhtiön johtoon voidaan nimetä myös toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. 2014.)

Osakeyhtiölain (2006, 6:8 §) nojalla jäseniä hallituksessa on oltava yhdestä viiteen. Lukumäärästä voidaan poiketa yhtiöjärjestyksessä. Mikäli jäseniä on vähemmän kuin kolme, on nimitettävä vähintään yksi varajäsen. Jos jäseniä on useampi, hallitukselle on valittava puheenjohtaja. Hallituksen tehtävä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja esimerkiksi taloudellisen tilanteen valvonnasta, erityisesti maksukyvyn säilymisestä.

Yhtiökokoukseen kaikilla osakkeenomistajilla on lain asettama oikeus osallistua. Kokouksessa jokaisella osakkeenomistajalla on osakkeidensa mukanaan tuoma äänimäärä käytettävänä äänestystilanteissa. Pääperiaate on, että yhdellä osakkeella saa yhden äänen. Tästä voidaan poiketa yhtiöjärjestyksellä. Yhtiökokouksessa tehdään esimerkiksi hallituksen kokoonpanoon, tilinpäätökseen ja voitonjakoon liittyvät tärkeimmät päätökset. (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. 2014)

2.3 Tilinpäätöksessä huomioitavaa

Osakeyhtiön tilinpäätöksestä säädetään osakeyhtiö- ja kirjanpitolaissa. Lait asettavat velvoitteita siitä, miten tilinpäätös tulee toimittaa ja mitä sen tulee pitää sisällään. Säädöksillä varmistetaan esimerkiksi eri yhtiöiden vertailukelpoisuus ja toimintatapojen jatkuvuuden periaate. (Osakeyhtiölaki 2006, 8 luku 3 §; Vilkkumaa 2014, 16.)

Yksityisen osakeyhtiön tilinpäätös sisältää yrityksen taloudellista asemaa kuvaavan taseen tilinpäätöshetkellä ja tilikauden tai osatilikauden tuloslaskelman sekä näiden liitteenä olevat tiedot eli liitetiedot. Lisäksi tilinpäätöksessä on esitettävä rahoituslaskelma, josta käy ilmi tilikauden aikana hankitut varat ja niiden käyttökohteet, sekä toi-

mintakertomus, jossa arvioidaan toimintaan liittyviä riskejä, kehityssuuntaa ja esitellään keskeisimmät tunnusluvut. (Vilkkumaa 2014, 16–17.)

Rahoituslaskelma ja toimintakertomus eivät ole pakollisia kaikilla osakeyhtiöillä. Vain harvoille VTP Oy:n asiakkaille ne tilinpäätöksen yhteydessä laaditaan. Osakeyhtiölain (2006, 3 luku 1 §) mukaisesti ne vaaditaan yrityksiltä, joilla kaksi seuraavista rajoista on ylittynyt päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella:

1. Yhtiön liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on 7 300 000,00 euroa
2. Taseen loppusumma on 3 650 00,00 euroa
3. Yhtiöllä on palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

Kaikista taseessa, tuloslaskelmalla ja rahoituslaskelmalla esitettävistä luvuista on tilinpäätökseen sisällytettävä vertailuarvo edelliseltä tilikaudelta. Näin säilytetään vertailukelpoisuus aiempiin tilikausiin. (Vilkkumaa 2014, 16.)

Osakeyhtiöiden on toimitettava tilintarkastus jokaiselta tilikaudelta. Tilintarkastuslaissa asetetaan joitakin ehtoja, joiden alittuessa, yhteisö voi olla valitsematta tilintarkastajaa. Tilintarkastajan valinnasta päättää yhtiökokous. (Osakeyhtiölaki 2006, 7 luku 2 §; Tilintarkastuslaki 2007, 2 luku 4 §.)

VTP Oy:llä pääasiallisesti kaikkien osakeyhtiöiden tilinpäätöksestä on toimitettava tilintarkastus. Poikkeuksia ovat niin kutsutut pöytälaatikkoyhtiöt, joilla ei ole varsinaista toimintaa, vaan yhtiö on olemassa esimerkiksi kertyneiden voittojen tulouttamista varten (Pöytälaatikkoyhtiö). Tilintarkastuslain (2007, 4 §) mukaisesti osakeyhtiö voi jättää tilintarkastajan valitsematta, jos enintään yksi seuraavista edellytyksistä on täytynyt päättyneellä tai sitä edeltäneellä tilikaudella:

1. Taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
2. Liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa
3. Palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä

Osakeyhtiöiden tilinpäätökset ovat julkisia tietoja ja tilinpäätös toimintakertomuksineen tuleekin toimittaa patentti- ja rekisterihallitukseen rekisteröitäväksi. Ilmoittaminen on nykyään helppoa, sillä verottaja välittää tiedot, mikäli ne liitetään yhteisön jättämän veroilmoitukseen liitteeksi. (Osakeyhtiön tilinpäätösilmoitus. 2014.)

Patentti- ja rekisterihallituksen vaatimusten mukaisesti veroilmoituksen liitteenä on toimitettava myös tilintarkastuskertomus sekä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan ilmoitus, josta käy ilmi tilinpäätöksen vahvistamisen päivämäärä sekä voitonjakopäätös. Ote yhtiökokouksen pöytäkirjasta allekirjoituksineen on hyväksyttävä ilmoitus. (Osakeyhtiön tilinpäätösilmoitus. 2014.)

3 Varojenjakoa osakeyhtiössä

3.1 Yleiset säännökset varojenjaosta

Osakeyhtiön varojenjaon tulee aina perustua osakeyhtiölakiin. Lain aineellisilla ja menettelysäännöksillä pyritään suojaamaan sekä velkojien että vähemmistöosakkeenomistajien asemaa. (Mähönen 2014; Vilkkumaa 2014, 65–66.)

Osakeyhtiölain (2006, 13 luku 1 §) mukaisesti varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille neljällä eri tavalla. Ensimmäinen tapa on voitonjako osinkoina ja varojenjakoa vapaan oman pääoman rahastosta. Toinen tapa on osakepääoman alentaminen ja kolmas omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen. Neljäs vaihtoehto on osakeyhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen. Laittomaksi varojenjaoksi katsotaan muut liiketapahtumat, joilla vähennetään yhtiön varoja tai lisätään sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta. Varoja ei voida myöskään jakaa ennen kuin yhtiö on rekisteröity. (Vilkkumaa 2014, 65.)

Varojen jakamiseen liittyy myös keskeisiä aineellisia säännöksiä. Osakeyhtiölain (2006, 13 luku 2 §) mukaisesti varoja ei voida jakaa, mikäli yhtiön tiedetään olevan tai pitäisi tietää olevan maksukyvytön tai varojen jakaminen aiheuttaisi maksukyvyttömyyden. Maksukyvyn valvonta on ensisijaisesti hallituksen vastuulla. (Mähönen 2014.)

Voitonjaosta tehdyn päätöksen tulee perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen on myös oltava tilintarkastettu, jos yhtiöllä on lain tai yhtiöjärjestyksen perusteella velvollisuus valita tilintarkastaja. Jos tilinpäätöksen jälkeen on tapahtunut merkittäviä muutoksia yhtiön taloudellisessa tilanteessa, ne on otettava huomioon päätöksen yhteydessä. (Osakeyhtiölaki 2006, 13 luku 3 §.)

Nämä säännökset mahdollistavat varojen jaossa sen, että päätös voidaan tehdä myös välitilinpäätöksen perusteella kesken tilikauden. Lisäksi päätös voidaan tehdä heti uuden tilikauden alussa, vaikka edellistä tilikautta ei olisi saatu vielä päätökseen. Tällöin päätös tehdään edellisen vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. (Vilkkumaa 2014, 71.)

Tässä luvussa varojen jakotavoista käsitellään osingonjakoa, osakepääoman alentamista sekä omien osakkeiden hankintaa. Yrittäjäosakkaan näkökulmasta osingonjakoa koskevat säännökset ovat olennaisimpia. Sen takia oppaassa osakepääoman alentamista tai omien osakkeiden hankintaa ei käsitellä, sillä niitä ei myöskään toteuteta VTP Oy:n asiakkaille kuin erikoistilanteissa. Tässä työn raporttiosuudessa jakotavat on kuitenkin esitelty lyhyesti, sillä lain mukaisesti ne ovat hyväksyttäviä varojenjakotapoja.

3.2 Osinko ja vapaan oman pääoman rahasto

3.2.1 Voitonjako osinkoina

Osakeyhtiön maksukyky ei saa vaarantua varojen jakamisen myötä. Jos maksukyvyn ei oleteta vaarantuvan, yhtiö saa jakaa osinkoa vapaan oman pääoman verran. Maksukyvyn varmistamista varten on hyvä laatia erillinen kassavirtalaskelma tai kassabudjetti (Mähönen 2014, 70).

Vapaa oma pääoma saadaan vähentämällä taseen omasta pääomasta sidotun pääoman erät, joita ovat osakepääoma, arvonorotusrahasto, ylikurssirahasto sekä vararahasto. Lisäksi on huomioitava mahdolliset jakamatta jätettävät varat, jos niitä on määriteltä erikseen yhtiöjärjestyksessä. (Leppiniemi 2003.)

Päätökset varojen jakamisesta tehdään yhtiökokouksessa. Osakeyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa on esitettävä laskelma voitonjakokelpoisista varoista. Tämän laskelman perusteella hallitus tekee yhtiökokousta varten ehdotuksen esimerkiksi jaettavasta osingosta osaketta kohden. Laskelmalla voidaan osoittaa, että varat riittävät osinkojen maksuun, eikä maksukyky vaarannu. Tarkoituksena on turvata velkojien asemaa sekä varmistaa yhtiön maksukyvyn säilyvyys. (Mähönen 2014, 70.)

VTP Oy:n asiakkaiden omassa pääomassa on hyvin harvoin rahastoja tai varoja, jotka olisi määriteltä jakamatta jätettäviksi. Heille sovellettava laskelma voitonjakokelpoisista

varoista pitää sisällään edellisiltä tilikausilta kertyneen voiton tai tappion, päättyneen tilikauden voiton tai tappion ja päättyneellä tilikaudella jaetun osingon määrä. Esimerkki 1 havainnollistaa tätä laskelmaa ja hallituksen sen pohjalta muodostamaa ehdotuslaskelmaa varojen käytöstä. (Vilkkumaa 2014, 73; Osakeyhtiölaki 2006, 13 luku 5 §)

Esimerkki 1.

Voitto/tappio edellisiltä tilikausilta	301 659,53 €
Tilikauden voitto	+63 324.49 €
<u>Osingonjako</u>	<u>- 50 000,00 €</u>
Voitonjakokelpoiset varat	314 984,02 €

Osakeyhtiön osakekanta on 200 osaketta. Tämän laskelman perusteella yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle jaettavaksi osinkoina 300 euroa/osake, maksukyvyn sen salliessa. Loput varat jäävät taseeseen vahvistamaan yhtiön omaa pääomaa.

Osinkoina jaetaan 300 euroa/osake, eli yhteensä	60 000,00€
<u>Jätetään omaan pääomaan</u>	<u>254 984,02€</u>
Yhteensä	314.984,02€

Yhtiöön jätettävät varat ovat voitonjakokelpoisia tulevana tilikausina. Kaikkea ei ole syytä eikä välttämättä kannattavaakaan jakaa kerralla, sillä ne kasvattavat yhtiön nettovarallisuutta. (Mähönen 2014, 73.) Nettovarallisuudella on suuri vaikutus siihen kuinka paljon osakkeenomistajien saamista osinkotuloista verotetaan kevyesti verotettavana pääomatulo-osinkona. Tätä aihetta käsitellään tarkemmin luvussa kuusi.

3.2.2 Vähemmistöosinko

Vaikka päätäntävalta osingon määrästä on yhtiökokouksella, on osakeyhtiölaissa säädetty myös osakkeenomistajien vähemmistön suojaamiseksi vähemmistöosingosta. Osakkeenomistajat voivat näin ollen vaatia yhtiötä jakamaan puolet tilikauden voitosta osinkoina. (Osakeyhtiölaki 2006, 13 luku 7 §.)

Millä tahansa perusteilla tätä vaatimusta ei voida kuitenkaan tehdä. Vaatimuksen esittäville osakkeenomistajilla tulee olla vähintään kymmenesosa yhtiön osakkeista ja vaatimus on esitettävä yhtiökokouksessa ennen kuin päätös voiton käyttämisestä on tehty.

Jakoa ei voida tehdä, jos sen voidaan katsoa vaarantavan yhtiön maksukykyä. Osakkeenomistajat eivät voi myöskään vaatia jaettavaksi enempää kuin kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta. Vähemmistöosingosta ja sen määrästä voidaan poiketa yhtiöjärjestyksellä. (Osakeyhtiölaki 2006, 13 luku 7 §.)

3.2.3 Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon varoja voi kertyä pääomasijoitusten tai voittovarojen kautta. Rahastosta jaetut voitot käsitellään verotuksessa pääosin osinkoina, ja niihin sovelletaan osingonjakoa koskevia tuloverolain ja elinkeinoverolain säännöksiä. (Vilkkumaa 2014, 151.)

Varojenjakoa sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta voidaan käsitellä verotuksessa luovutuksena, jos yhtiö jakaa varoja osakkeenomistajalle, joka on aiemmin tehnyt yhtiöön pääomansijoituksen. Edellytyksenä on, että sijoituksen teosta on kulunut enintään kymmenen vuotta ja verovelvollinen pystyy esittämään luotettavan selvityksen, että jaetut varat ovat nimenomaan pääoman palautusta. (Hoffström 2014.)

Ei ole kuitenkaan itsestään selvää, että aiemmin sijoitetut varat olisivat helposti saatavissa takaisin. Pääomasijoituksen palauttaminen katsotaan lain puitteissa epäsymmetriseksi voitonjaoksi, sillä palautus kohdistuu sille osakkeenomistajalle, joka on sijoittanut varojaan yhtiöön. Muut osakkeenomistajat voivat saada esimerkiksi vain hieman osinkoa, joka ei ole määrältään yhtä suuri kuin palautettu pääoma. Näillä omistajilla on oikeus vastustaa päätöstä jakaa varoja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. (Lundstedt & Oksa 2010.)

3.3 Osakepääoman alentaminen

Osakeyhtiöllä on mahdollisuus alentaa osakepääomaansa. Alentamismäärä voidaan jakaa voittoina, siirtää vapaan oman pääoman rahastoon tai sillä voidaan kattaa tilikauden tappioita, joihin vapaa oma pääoma ei riitä. Osakepääomaa ei voida alentaa osakeyhtiölain vähimmäisosakepääomaa pienemmäksi. Osakepääoman alentaminen on rekisteröitävä ennen kuin se voidaan kirjata kirjanpitoon. (Osakepääoman alentaminen; Osakeyhtiölaki 2006, 14 luku 1 §.)

Päätös osakepääoman alentamisesta tehdään yhtiökokouksessa enemmistäänin. Alentamispäätös ilmoitetaan kaupparekisterille rekisteröitäväksi. Rekisteröinnin yhteydessä haetaan kuulutusta velkojille. (Osakeyhtiölaki 2006, 14 luku 3-6 §; Vilkkumaa 2014, 85–86.)

Velkojien suojaamisen mukaisesti velkojille taataan kuulutuksen kautta mahdollisuus vastustaa osakepääoman alentamista. Velkojilla ei ole mahdollisuutta vastustaa osakepääoman alentamista, mikäli alenemismäärä käytetään tappioiden kattamiseen. (Osakeyhtiölaki 2006, 14 luku 3-6 §; Vilkkumaa 2014, 85–86.)

Jos osakepääomaa on alennettu varojen jakamistarkoituksessa, varat voidaan jakaa kun rekisteröinti on hyväksytty ja alentaminen toteutunut. On huomattava, että osakepääoman alentaminen ei saa lain mukaisesti heikentää yhtiön maksukykyä. Siksi osakeyhtiö voi maksaa varoja osakkeenomistajille myös myöhemmin. (Vilkkumaa 2014, 87.)

3.4 Omien osakkeiden hankinta

Tässä työssä omien osakkeiden hankintaa tarkastellaan varojen jaon näkökulmasta. Osakeyhtiö voi hankkia tai lunastaa omia osakkeitaan myös muista syistä. Omien osakkeiden hankinta voi olla verotuksellisesti edullisempi voitonjakokeino yhtiölle kuin osingot, sillä niitä verotetaan luovutusvoittojen verosäännösten mukaisesti. (Omien osakkeiden hankkiminen verotuksessa; Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen. 2013.)

Osakkeita tulisi lain mukaan hankkia takaisin tasapuolisesti kaikilta osakkeenomistajilta. Yhtiökokouksen päätöksellä voidaan kuitenkin pyrkiä suunnattuun hankintaan, joka tarkoittaa, että osakkeita hankitaan yhtiölle takaisin vain rajatulta osakkeenomistajien ryhmältä. Suunnatulle hankinnalle on oltava kuitenkin hyvä taloudellinen syy ja tällöin on tärkeää kiinnittää huomiota osakkeesta maksettavaan hintaan. (Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen. 2013.)

Osakeyhtiön omien osakkeiden hankintaan käytetään voitonjakokelpoisia varoja. Mikäli niitä ei katsota olevan riittävästi, yhtiö voi alentaa osapääomaansa. Tällöin sovelletaan osakeyhtiölain 14 luvun säännöksiä, jotka koskettavat osakepääoman alentamista. (Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen. 2013.)

Omien osakkeiden hankinnassa sovelletaan samoja varojenjakosäännöksiä kuin muissakin osakeyhtiön varojenjakotavoissa. On siis ensisijaisen tärkeää, ettei hankinnalla vaaranneta yrityksen maksukykyä. Lisäksi yhtiökokouksen tekemän päätöksen tulee perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. (Osakeyhtiölaki 2006, 13 luku 2–3 §; Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen. 2013.)

Osakas maksaa veroja osakkeiden myynnistä syntyvästä voitosta, mikäli osakkeista saatu vastike ylittää niiden hankintamenon. Luovutusvoitto verotetaan pääomatulona. Yhtiölle syntyy verotettavaa luovutusvoittoa mahdollisesti siinä tilanteessa, jos yhtiö myy osakkeet myöhemmin eteenpäin. (Omaisuuksien luovutusvoiton verotus. 2013; Omien osakkeiden hankkiminen verotuksessa. 1997.)

Osakeyhtiön on hyvä olla tietoinen siitä, millä edellytyksillä omien osakkeiden hankinta voidaan katsoa peiteltyksi osingonjaoksi. Esimerkiksi erittäin tärkeää on, että osakkeista maksetaan enintään niiden käypä arvo. Mikäli maksettava määrä ylittää käyvän arvon huomattavasti, ylittävä osa verotetaan peiteltynä osingonjakona. (Omien osakkeiden hankkiminen ja peitelty osingonjako.)

3.5 Osakaslaina

Osakeyhtiö voi jakaa varoja myös muilla tavoin. Yhtiö voi esimerkiksi myöntää osakkaalleen lainaa, mikäli vapaata omaa pääomaa on riittävästi, eikä yhtiön maksukyky heikkene lainan antamisen myötä (Osakeyhtiölaki 2006, 13 luku 1 §). Osakaslainalle, joka maksetaan takaisin saman verovuoden aikana kun se on nostettu, olisi hyvä periä realistista korkoa. Muutoin laina voidaan helposti tulkita peiteltyksi osingonjaoksi, jos sille ei nähdä liiketaloudellista perustetta. (Vilkkumaa 2014, 163.)

Osakaslaina on saajalleen veronalaista pääomatuloa, jos hän yksin tai yhdessä perheenjäsenten kanssa omistaa vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeiden lukumäärästä eikä lainaa ole maksettu takaisin kalenterivuoden aikana. Laina on veronalaista myös silloin, jos joku perheenjäsenistä omistaa 10 prosenttia osakekannasta. Pääomatuloksi luettavasta lainasta ei ole välttämätöntä periä korkoa. Osakaslainan ja sen korkojen verotuskohtelua osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa käsitellään tarkemmin luvussa seitsemän. (Pääomatuloksi luettava osakaslaina. 2010; Vilkkumaa 2014, 164.)

3.6 Laiton varojen jakaminen

Jos yhtiö on jakanut varoja osakkeenomistajille vastoin lain asettamia vaatimuksia, esimerkiksi maksukykyisyyttä rikkoen, kyse on laittomasta varojen jaosta. Yleisin ratkaisu tällaisessa tilanteessa on maksaa laittomasti jaetut varat välittömästi takaisin. Takaisinmaksun ja mahdollisen huomioitavan koron osalta merkityksellistä on myös se, tiesikö varojensaaja tai olisiko hänen pitänyt tietää, että varoja jaettiin vastoin osakeyhtiölain määräyksiä tai yhtiöjärjestyä. (Vilkkumaa 2014, 92–93.)

Laittomasta varojen jaosta voi seurata myös vähintään sakko- tai vankeusrangaistus varojenjakaajalle, jos päätös on tehty tietoisesti osakkeenomistajien tai velkojien suojaa loukaten. Tilanteissa, joissa laittomasti jaettuja varoja ei saada palautettua yhtiöön, voi yhtiön hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle tai osakkeenomistajalle langeta korvausvelvollisuus. (Vilkkumaa 2014, 92–93.)

Laittomaksi varojen jaoksi katsotaan esimerkiksi voitonjakokelpoisten varojen ylittävän osingon jakaminen tai varojen jakaminen yhtiön maksukykyä vaarantaen. Myös osakkeenomistajien tasa-arvoisuutta tai velkojiensuojaa loukkaava varojen jako katsotaan laittomaksi. Peitellyksi varojen jaoksi voidaan taas katsoa alihintaan myyty tai ylihintaan ostettu tavara tai laina, joka on otettu ylihintaan tai annettu alihintaan. (Vilkkumaa 2014, 92–93.)

4 Osakeyhtiön tuloverotus

4.1 Tuloverotuksesta

Osakeyhtiöt ovat itsenäisiä verovelvollisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niiden saama tulo verotetaan osakeyhtiön tulona, eikä tämän tulon verotuksella ole vaikutusta yksittäisen osakkaan verotukseen. Osakeyhtiöiden yhteisöveroprosentti laski vuoden 2014 alussa 24,5 prosentista 20 prosenttiin. (Tuloverotus – Osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013.)

Osakeyhtiö voi saada tuloja kolmesta eri tulolähteestä, jotka ovat elinkeinotulolähde, maatalouden tulolähde sekä henkilökohtainen tulolähde. Henkilökohtaisen tulolähteen tulo on harvinaisempi ja sitä syntyy esimerkiksi tilanteissa, joissa yhtiö saa vuokratuloja

kiinteistöistä, joka ei liity yhtiön liiketoimintaan. Eri tulolähteiden verotettavaa tuloa määrittäessä on huomioitava, mitä tuloverolakia tulolähteeseen on sovellettava. Elinkeinotoiminnan tuloa säätelee laki elinkeinotulon verottamisesta, maatalouden tuloa maatilatalouden tuloverolaki ja henkilökohtaista tuloa tuloverolaki. (Tuloverotus – Osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013; Ojala 2005.)

Jokaisen tulolähteen verotettava tulo lasketaan erikseen. Tulolähteen verovuoden tuloista vähennetään tulolähteen verovuoden kulut. Näin saadut verotettavat tulot lasketaan yhteen ja saadaan koko yhtiön verotettava tulo. Mikäli yhtiön kulut ovat menoja suuremmat, syntyy verovuodelta tappiota, joka voidaan vähentää 10 seuraavana vuonna syntyneistä tuloista. Tappio voidaan vähentää kuitenkin vain sen tulolähteen tuloksesta, josta se on syntynyt. Tappioiden vähentämisoikeus ei ole voimassa, jos yhtiön osakkeista yli puolet on vaihtanut omistajaa verovuoden aikana. (Tuloverolaki 1992, 30 §; Tuloverotus – Osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013.)

Esimerkki 2.

Osakeyhtiön elinkeinotoiminnan verotettava tulos on 25 000 euroa ja maatalouden verotettava tulos on tappiollinen, 30 000 euroa. Yhtiön kokonaistulos on siis 5 000 euroa tappiolla. Yhtiö kuitenkin maksaa yhteisöveroa 25 000 eurosta, mutta voi vähentää 30 000 euron tappion seuraavana 10 vuotena maatalouden tulolähteen tulosta. (Ojala 2005.)

Verolaskennassa käytetään lukuja, jotka perustuvat yhtiön kirjanpitoon. Kirjanpidon ja verotuksen säädökset poikkeavat joiltain osin toisistaan. Verotusta ei voida toimittaa pelkästään kirjanpidon tuloksen perusteella, vaan siihen on tehtävä verolainsäädännön mukaiset oikaisut. Kaikki menot, jotka ovat kirjanpidossa vähennettäviä kuluja, eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. (Tuloverotus – Osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013.)

4.2 Tulon veronalaisuus ja kulun vähennyskelpoisuus

4.2.1 Veronalaiset ja verovapaat tulot

Pohdittaessa onko tulo veronalainen tai meno vähennyskelpoinen, käsitellään niin kutsuttua laajuusongelmaa. Elinkeinoverolain, tuloverolain sekä maatilatalouden tulovero-

lain mukaan pääsääntöisesti kaikki osakeyhtiön rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot ovat yhtiön verotettavaa tuloa. Verotettavaksi tuloksi katsotaan yleisesti myös esimerkiksi toimitilan vuokraamisesta saadut tulot. Osakeyhtiön elinkeinotoimintaan kuuluvan omaisuuden, esimerkiksi osakkeiden, tuottamat osingot ja korot ovat veronalaista tuloa. Osinkojen verotuksesta kerrotaan tarkemmin luvussa kuusi. (Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968, 4§; Maatilatalouden verolaki 1967, 4 §; Ojala 2006; Tuloverolaki 1992, 29 §.)

Käyttöomaisuuden myynnistä syntyvät luovutusvoitot ovat veronalaisia tuloja. Irtaimen käyttöomaisuuden, koneiden ja kaluston, osalta puhutaan epäsuorasta tulouttamisesta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että koneiden ja kaluston menojäännöksestä vähennetään saatu myyntihinta ja voitto tuloutetaan verotuksessa pienentyneillä poistoilla. Irtaimen käyttöomaisuuden myynnistä syntyvää voittoa ja tappiota käsitellään tarkemmin luvussa viisi. Muu kuin irtain käyttöomaisuus tuloutetaan verotuksessa suoraan, eli se katsotaan verotettavaksi tuloksi. (62 Veroilmoituksen liitelomakkeen – erittely varauksista, arvonmuutoksista ja kuluvan käyttöomaisuuden poistoista yksityiskohtainen täyttöohje. 2013.)

Osakeyhtiön saama osakepääoma, muu pääomasijoitus tai lainaerä ei ole veronalaista tuloa, sillä sen ei katsota olevan vastiketta tai korvausta yhtiön suoritteista. Myöskään liittymismaksuja, jotka tarvittaessa palautetaan maksajalleen, ei käsitellä veronalaisina tuloina. (Elinkeinoverolaki 1968, 1 luku 6§.)

Osuuskunnan jäsenilleen maksama osuuspääoman korko on saajalleen 1 500 euroon asti verovapaata tuloa. (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta). Verovapaita tuloja ovat myös käyttöomaisuuden osakkeiden myynnistä syntyvä luovutusvoitto, jos yhtiön omistusosuus luovutettavan yhtiön osakepääomasta on vähintään 10 prosenttia. Omistusosuuden lisäksi yhtiön on tullut omistaa osakkeet yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan ja luovutuksen kohteena oleva yhtiö on kotimainen yhtiö. (Elinkeinoverolaki 1968, 1 luku 6§)

4.2.2 Vähennyskelpoiset kulut

Vähennyskelpoisiksi menoiksi luetellaan tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet kustannukset, menot ja menetykset. Menoihin kuuluvat myös esimerkiksi tuotantotekijöistä suoritettavat vastikkeet kuten käyttöomaisuuden hankintamenot ja työnte-

kijöille maksetut palkat. Tulonhankkimistarkoituksessa syntyneet menot ovat pääasias-
sa vähennyskelpoisia. (Ojala 2006; Tuloverolaki 1992, 31 §.)

Vähennyskelpoiset kulut voidaan jakaa elinkeinotoimintaa välittömästi ja välillisesti
edistäviin ryhmiin. Välittömästi edistävillä tarkoitetaan esimerkiksi tuotannossa käytet-
tävien koneiden ja ohjelmien hankintamenoja. Välillisillä kuluilla taas tarkoitetaan esi-
merkiksi henkilökunnan koulutusmenoja. Jotkin elinkeinotoiminnasta aiheutuneet me-
netykset on myös säädetty vähennyskelpoisiksi, esimerkiksi varkaudet tai myyntisaa-
misten arvonalentumiset, luottotappiot, hävikki ja menetykset. (Ojala 2006.)

Lahjoituksen vähennyskelpoisuuden edellytys on, että se annetaan Verohallinnon ni-
meämälle yhdistykselle tai säätiölle, jonka tarkoituksena on suomalaisen kulttuuriperin-
teen säilyttäminen, tieteen tukeminen tai taiteen tukeminen. Vähennyskelpoisen lahjoi-
tuksen tulee olla vähintään 850 euroa. Enimmäismäärä on 50 000 euroa. (Verohallin-
non tuloverolain 57 §:n nojalla nimeämät yhdistykset yms. 2014.)

4.2.3 Vähennyskelvottomat kulut

Vähennyskelvottomien kulujen osalta kyse on usein siitä, ettei niiden katsota liittyvän
elinkeinotoimintaan. Vähennyskelvottomia kuluja ovat aina sakot ja muut sanktio- tai
rangaistusluonteiset maksuseuraamukset, kuten viivästyskorot ja veronkorotukset.
Myöskään lahjuksia ei katsota vähennyskelpoisiksi kuluiksi. Pohdittaessa kulun vähen-
nyskelpoisuutta onkin aina hyvä miettiä tulonhankkimistarkoitusta. Ensisijaisesti kaikki
menot, jotka voidaan osoittaa syntyneen tulonhankkimistarkoituksessa, ovat vähennys-
kelpoisia. (Ojala 2006; Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968, 16 §.)

Osakeyhtiöiden edustuskulut olivat ennen verovuotta 2014 verotuksessa 50 prosentti-
sesti vähennyskelpoisia (Edustusmenot verotuksessa.2011). Vuoden 2014 alussa voi-
maan astuneiden verotusmuutosten myötä vähennyskelpoisuus poistettiin kokonaan.
Suomen hallitus on kuitenkin tämän opinnäytetyön aikana ehdottanut budjettiesitykses-
sään verovuodelle 2015 osittaisen vähennyskelpoisuuden palauttamista (Hallitus päätti
vuoden 2015 talousarvioesityksestä.2014). Oletettavasti edustusmenoista voidaan siis
verotuksessa vähentää jälleen 50 prosenttia verovuodesta 2015 eteenpäin.

Käyttöomaisuuden arvonalentumiset eivät kaikki ole vähennyskelpoisia verotuksessa.
Myöskään verovapaan tulon hankintaan kohdistuneet tulot eivät ole vähennyskelpoisia.

(Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968, 16 §.) Voitonjakoa suunniteltaessa on myös hyvä huomioida, ettei osingon jako ole yhtiön verotuksessa vähennyskelpoinen kulu, sillä se ei ole tulon hankkimisesta tai säilytyksestä aiheutunut meno.

Verotuksessa vähennyskelvottomia kuluja ovat maksetut välittömät verot, kuten tulovero (Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968, 16 §). Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, ettei yhtiö voi vähentää tuloverotuksessa verovuodelle maksettuja ennakkoeroja ja näin pienentää verotettavaa tuloa.

4.3 Yleisradiovero

Vuonna 2013 astui voimaan laki yleisradioverosta, jonka mukaisesti kaikkien luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen on toimitettava valtiolle yleisradioveroa vuosittain (Laki yleisradioverosta 1 §). Yleisradiovero, Yle-vero, korvasi aiemmin käytössä olleen televisiolupamaksun (Yle-vero. 2014).

Yle-vero on yhteisölle verotuksessa vähennyskelpoinen kulu. Osakeyhtiöltä perittävän Yle-veron määrä riippuu yhtiön verotettavan tuloksen suuruudesta. Yle-vero on 140 euroa, jos yhtiön verotettava tulos on alle 50 000 euroa. Tämän ylittävältä osalta Yle-veroa maksetaan 0,35 prosenttia, kuitenkin enintään yhteensä 3 000 euroa. (Yle-vero – yhteisöt. 2014.)

Esimerkki 3.

Osakeyhtiön verotettava tulo on 180 000 euroa. Yhtiö maksaa 50 000 euroon asti Yle-veroa 140 euroa. Tämän ylittävältä osalta yhtiö maksaa 0,35 % veroa eli $0,35 \% \times (180\,000 - 50\,000) = 455$ euroa. Yhtiö maksaa tilikaudelta Yle-veroa yhteensä $140 + 455 = 595$ euroa. (Yle-vero – yhteisöt. 2014.)

5 Tuloksen järjestelykeinot

5.1 Vapaaehtoiset varaukset tuloksen järjestelykeinoina

Osakeyhtiöllä ei ole paljon keinoja tuloksen järjestelyyn tilikausien välillä, sillä lain velvoituksesta tilinpäätöksessä tulee antaa oikea ja riittävä kuva yhtiön tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Elinkeinoverolaissa annetaan tarkat säädökset kulu- ja jaksottamisesta tilikausien välillä. Laki mahdollistaa kuitenkin tilinpäätössiirtoina kirjattavien varausten tekemisen, joilla verotettavaa tulosta voidaan pienentää. Tehdyt tilinpäätössiirrot voidaan myöhemmin tilikausina tulouttaa, jolloin ne parantava yhtiön tulosta ja lisäävät verotettavaa tuloa. (Leppiniemi 2002; Ojala 2006.)

Vapaaehtoiset varaukset ovat kirjanpitosidonnaisia. Niiden hyväksyminen verotuksessa edellyttää, että vastaava varaus on kirjattu myös yhtiön kirjanpidossa (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 10). Sallitut varaukset vaihtelevat yhtiömuodoittain ja osa koskettaa vain tietyillä aloilla toimivia yhtiöitä. Pääasiassa osakeyhtiön tuloksen järjestelykeinoina kuuluvat jälleenhankinta- ja hinnanlaskuvaraus sekä suunnitelman mukaiset poistot ylittävät ylipoistot. Tässä luvussa käsitellään tarkemmin jälleenhankintavarausta ja ylipoistoja. (Leppiniemi 2002; Ojala 2006.)

5.2 Jälleenhankintavaraus

Jälleenhankintavarausta hyödynnetään käyttöomaisuuteen liittyvissä myynti- ja vahinkotapauksissa. Elinkeinoverolain jaksotussääntöjen suoriteperiaatteen mukaisesti hyödykkeiden myyntihinnat realisoituvat verotettavaksi tuloksi sinä vuonna ja tilikautena, kun hyödykkeet on myyty. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia yrityksen toimintaedellytyksiin, jos puhutaan esimerkiksi toimitiloista tai muista paljon varoja sitovista käyttöomaisuuden hyödykkeistä. (Ojala 2006.)

Esimerkki 4.

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi. Yhtiö myy toimitilansa miljoonalla eurolla joulukuussa, mutta kaupat uusista toimitiloista solmitaan seuraavan tilikauden puolella. Toimitilan poistamaton hankintameno kirjanpidossa on 700 000 euroa. Toimitilan myynnistä syntynyt voitto, 300 000 euroa, realisoituu tuloksi sille tilikaudelle, jona hyödyke on luovu-

tettu. Yhtiö joutuisi maksamaan kertyneestä voitosta verot, eikä sillä olisi käytettävissä koko voittoa uusien toimitilojen hankkimiseen seuraavalla tilikaudella. (Ojala 2006.)

Esimerkki 3:n yhtiö voi kuitenkin vaatia luovutushinnan ja poistamattoman hankintamenon erotuksen muodostamista jälleenhankintavaraukseksi. Varaus voidaan hyväksyä verotuksessa vain, jos kirjataan samanarvoisena myös kirjanpitoon. Lisäksi varauksen edellytyksenä on elinkeinotoiminnan jatkuvuus. Tällaista varausta kutsutaan toimitilan jälleenhankintavaraukseksi. (Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968, 54 §; Ojala 2006.)

Jälleenhankintavarausta voidaan muodostaa myös, jos osakeyhtiön käyttöomaisuutta tuhoutuu esimerkiksi tulipalossa. Pääsääntöisesti omaisuudesta saatu vakuutuskorvaus tuloutettaisiin heti, mutta elinkeinoverolaki mahdollistaa korvauksen kohdistamisen myöhemmin ostetun käyttöomaisuuden hankintamenoon. (Ojala 2006.) Esimerkki 4, joka havainnollistaa jälleenhankintavarauksen kirjaamista kirjanpidossa, on laadittu mukaillen kirjanpitolautakunnan antamaa yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista (2007, liite 6).

Esimerkki 4.

Yhtiön auto tuhoutuu tulipalossa. Auton jäännösarvo kirjanpidossa on 15 000 euroa. Yhtiö saa vakuutuskorvauksia käyvän arvon perusteella 17 000 euroa. Erotus, 2 000 euroa, halutaan kirjata jälleenhankintavaraukseksi, jotta se voidaan kohdentaa uuden auton hankintaan myöhempänä ajankohtana.

Yhtiö kirjaa auton poistamattoman hankintamenon suunnitelmapoistoiksi. Jälleenhankintavarauksen kirjaamisella eliminoidaan vakuutuskorvauksen ja poistamattoman hankintamenon erotuksen tulosvaikutus, kuten seuraavat kirjaukset osoittavat.

	Tuloslaskelmalla	Taseessa
	<u>Suunnitelmapoistot</u>	<u>Autokalusto</u>
Jäännösarvo Poistamaton hankintameno	15 000	15 000
	<u>Vakuutuskorvaukset</u>	<u>Pankkitili</u>
Vakuutuskorvaus	17 000	17 000
	<u>Vapaaehtoisten varausten muutos</u>	<u>Jälleenhankinta varaus</u>
Jälleenhankintavaraus	2 000	2 000

Kun uusi auto hankitaan, auton arvo kirjataan taseeseen ja jälleenhankintavaraus tuloutetaan tuloslaskelmalle tuloksi. Kirjaukset tehdään seuraavalla tavalla:

	<u>Autokalusto</u>	<u>Pankkitili</u>
Auton hankinta	40 000	40 000
	<u>Vapaaehtoisten varausten muutos</u>	<u>Jälleenhankinta varaus</u>
Jälleenhankintavarauksen purkaminen	2 000	2 000

Varaus kirjataan tuloslaskelmalla tilinpäätössiirtoihin, vapaaehtoisten varausten muutoksiin. Kirjauksen vastatili on taseessa niin ikään tilinpäätössiirtojen kertymien alla. Kun uusi auto hankitaan, tehdään päinvastainen kirjaus. Ensimmäisellä tilikaudella varauksen muutoksella eliminoidaan korvauksen tulosvaikutus. Seuraavalla tilikaudella varauksen purkaminen lisää verotettavaa tuloa. Tämä tulo kuitenkin vähenee kalustosta tehtävillä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja tarvittavalla ylipoistolla. Suuremmissa investoinneissa varauksen purkamisella voisi olla mittava tulosvaikutus, eikä tällöin varauksen teosta olisi saatu verotuksellista hyötyä. (Leppiniemi 2002; Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, liite 6.)

Jälleenhankintavaraukset on elinkeinoverolain mukaisesti purettava kahden verovuoden aikana siitä, kun uuden investoinnin hankintameno on kirjattu. Jos aika ylittyy, varaus katsotaan yhtiön verotettavaksi tuloksi 20 prosentilla korotettuna, sinä verovuonna, kun varaus olisi viimeistään pitänyt tulouttaa. Jos varausta ei ole vielä tässäkään vaiheessa käytetty tarkoituksenmukaisten investointien hankintamenoja kattamaan, vähentämätön määrä katsotaan verotettavaksi tuloksi 40 prosentin korotuksella. (Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968, 43 §; Ojala 2006.)

5.3 Suunnitelman mukaiset poistot ja poistoero

5.3.1 Poistosuunnitelma

Osakeyhtiöt noudattavat kirjanpidossa tekemäänsä poistosuunnitelmaa, josta ilmenee aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden taloudellinen pitoaika ja käytettävä poistomenetelmä. Näin hyödykkeiden kulut saadaan jaksotettua useammalle tilikaudelle sen sijaan, että ne rasittaisivat yhtä tilikautta kokonaisuudessaan. Taloudellisella pitoajalla tarkoitetaan määritettyä aikaa, jona pysyvän hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa yritykselle. Poistomenetelmä kertoo, miten hyödykkeen hankintahinta jaetaan kuluiksi eli poistoiksi tilikausittain. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 15–16.)

Kirjanpitolain yleisten tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti kukin hyödyke tulee arvostaa erikseen, mikä tarkoittaa myös poistosuunnitelman laatimista hyödykekohtaisesti. Poistosuunnitelmaa laadittaessa voidaan kuitenkin jaotella aineelliset ja aineettomat hyödykkeet suurempiin ryhmiin niiden poistoajan ja poistomenetelmän perusteella. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 17.)

5.3.2 Poistomenetelmä

Poistomenetelmässä on yleensä kyse jäännösarvo- tai tasapoistomenetelmästä. Jäännösarvomenetelmässä hyödykkeen tilikauden poisto lasketaan ennalta sovitun prosenttimäärän mukaisesti hankintamenon poistamatta olevasta osasta, jäännösarvosta. Kyseessä on degressiivinen, eli etupainoinen poistomenetelmä. Hyödykkeen oletetaan tällöin tuovan tuloa enemmän pitoajan alkupuolella. Poiston suuruus pienentyy pitoajan pidentyessä. Vastaavasti progressiivista poistomenetelmää voidaan käyttää, jos hyö-

dykkeen oletetaan tuottavan enemmän vasta sen pitoajan loppupuolella. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 16–17.)

Tasapoistomenetelmää käytettäessä hyödykkeen alkuperäinen hankintameno jaetaan tasan koko arvioidulle taloudelliselle käyttöajalle. Esimerkiksi kaluston ja koneiden tasapoistojen ajat voivat olla viisi vuotta tai rakennusten ja rakennelmien 20 vuotta. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 16–17.)

Elinkeinoverolaki asettaa rajat verotuksessa hyväksyttävillä maksimipoistoilla. Maksimipoistot voidaan tehdä koko tilikauden hankintamenoista, vaikka jokin hyödyke olisi hankittu vasta esimerkiksi tilikauden puolivälissä. Taulukossa 1 on lain mukaiset maksimipoistoprosentit kuluvaan käyttöomaisuuden menojäännöksestä. Kuluvaan käyttöomaisuuden maksimipoistot lasketaan siis jäännösarvomenetelmällä, vaikka yhtiöllä olisi poistosuunnitelman mukaisesti käytössä tasapoistomenetelmä. (Verotuksen poistot 2014. 2013.)

Taulukko 1. Elinkeinoverolain mukaiset maksimipoistoprosentit menojäännöksestä (Verotuksen poistot 2014. 2013)

Irtain käyttöomaisuus	Poistoprosentti
Koneet ja kalusto	25 %
Rakennusten ainesosat/tekniset laitteet	25 %
Rakennukset ja rakennelmat	
Myymälä-, varasto-, tehdas- tai muu tuotannollinen rakennus	7 %
Esimerkiksi asuin- tai toimistokäyttöön tarkoitettu rakennus	4 %
Kevyet rakennelmat	20 %
Vesialukset	
Elinkeinotoiminnassa käytettävät	25 %
Muut kuin elinkeinotoiminnassa käytettävät	10 %
Ammattiautot	
Ammattimaiseen liikenteeseen käytettävät autot	
käyttöönottovuotena	25 %
seuraavan kahtena vuotena	20 %
myöhempinä vuosina	15 %

Muille pitkäaikaisille menoille elinkeinoverolaki asettaa maksimipoistoajat. Nämä ovat lueteltuina taulukossa 2.

Taulukko 2. Elinkeinoverolaissa säädetty rajat tasapoistoille (Verotuksen poistot 2014. 2013).

Aineettomat oikeudet Esimerkiksi patentit ja tekijänoikeudet	Poisto aika Enintään 10 vuotta
Maa- ja vesirakenteet Esimerkiksi sillat, laiturit, padot ja altaat	Tasan 40 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Enintään 10 vuotta

5.3.3 Suunnitelman ylittävät poistot

Kirjanpidossa voidaan tehdä tilikaudella poistosuunnitelman ylittäviä poistoja erityisestä syystä (Kirjanpitolaki 1997, 5 luku 12 §). Ylipoiston perusteena voi olla esimerkiksi verolainsäädännön vaatimus, jonka mukaan verotuksessa vähennettäviksi vaaditut poistot on vähennettävä myös kirjanpidossa, yhtiön tuloslaskelmalla (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 18).

Taulukoissa 1 ja 2 esitetyt poistoprosentit ja poistoajat ovat osakeyhtiön verotuksessa hyväksyttäviä maksimipoistoja. Esimerkissä 5 on esitetty, miten yhtiölle voi muodostua maksimipoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotuksena poistoeroa. Esimerkki on laadittu mukaillen kirjanpitolauslaskennan antamaa yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista (2007,18).

Esimerkki 5.

Osakeyhtiön kaluston suunnitelman mukaiset poistot ovat 10 % menojäännöksestä. Ensimmäisellä tilikaudella kaluston hankintameno on 100 000 euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat näin ollen $10 \% \times 100\,000 = 10\,000$ euroa. Poistojen kirjaus tehdään kirjanpidossa näin:

Tuloslaskelmalla		Taseessa	
Poistot		Kalusto	
Alkusaldo		100 000	
Kirjaus	10 000		10 000
Loppusaldo		90 000	

Osakeyhtiön on mahdollista tehdä kalustosta elinkeinoverolain hyväksymä maksimipoisto, 25 % menojäännöksestä. Tämä tarkoittaisi $25 \% \times 100\,000 = 25\,000$ euron kokonaispoiston kirjausta. Koska suunnitelman mukaista poistoa on kirjattu jo 10 000 euroa, ylipoisto on näiden lukujen erotus $25\,000 - 10\,000 = 15\,000$ euroa. Kun kirjaataan ylipoistoa, taseeseen muodostuu poistoeroa, jonka vastakirjaus näkyy tuloslaskelmalla poistoeron muutoksena. Seuraavat tiliristikot havainnollistavat, miten poistoero kirjataan kirjanpitoon. (Verotuksen poistot 2014. 2013; Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 18, liite 4.)

Tuloslaskelmalla		Taseessa	
Poistot		Kalusto	
Alkusaldo		100 000	
Kirjaus	10 000		10 000
Loppusaldo		90 000	

Poistoeron muutos		Poistoero	
Alkusaldo			
Kirjaus	15 000		15 000
Loppusaldo			15 000

Taulukko 3. Yhteenveto yhtiön kaluston poistoista kirjanpidossa ja verotuksessa.

Suunnitelman mukaiset poistot	10 000 €
Kaluston menojäännös tilikauden lopussa	90 000 €
Yhtiön kokonaispoistot	25 000 €
Kaluston elinkeinoverolain mukainen menojäännös	75 000 €
Poistoeron muutos	15 000 €
Kertynyt poistoero	15 000 €

Taulukossa 3 on esitetty yhteenveto esimerkin 5 yhtiön tilikauden poistoista ja kaluston menojäännöksestä kirjanpidossa ja verotuksessa. On hyvä huomioida, että vaikka yhtiö saa verotettavaa tulostaan pienennettyä tekemällä ylipoistoja, ne pienentävät myös yhtiön nettovarallisuutta. Nettovarallisuutta laskettaessa käyttöomaisuudesta otetaan huomioon tuloverotuksessa poistamaton hankintameno. Nettovarallisuuden laskentaa käsitellään tarkemmin luvussa kuusi. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 1 luku 3 §.)

VTP Oy laatii yhdessä asiakkaan kanssa kirjanpidossa toteutettavan poistosuunnitelman. Yleensä käytössä on tasapoistomenetelmä. Kirjanpitojärjestelmä laskee kuitenkin kuukausittain asiakkaille verotuksessa hyväksyttävät maksimipoistot ja siksi asiakkaiden tuloslaskelmalla on automaattisesti poistoeroa. Tilinpäätöksen yhteydessä käydään läpi asiakkaan kanssa, haluaako hän tehdä poistot vain suunnitelman mukaisina vai jätetäänkö kirjattu poistoero tuloslaskelmalle ja taseeseen.

5.3.4 Poistoeron purkaminen

Ylipoistoilla pyritään pienentämään yrityksen tulosta ja näin ollen sen verotettavaa tuloa. Kertynyttä poistoeroa voidaan purkaa seuraavilla tilikausilla tuloksen parantamiseksi kirjaamalla alipoistoa. Elinkeinoverolain sallimien maksimipoistojen alittaessa suunnitelman mukaiset poistot puhutaan alipoistosta. (Leppiniemi 2004, 67; Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 9.)

Poistoeroa voidaan purkaa enintään tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen verran. Poistoeroa purkaantuu myös, mikäli kalustoa myydään ja siitä on aiemmin kirjattu poistoeroa. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 9.)

Esimerkki 6 on tehty kirjanpitolausannon antamaa yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista (2007, 9) mukaillen. Esimerkki 6 kuvaa tilannetta, jossa esimerkissä 5 esitetty osakeyhtiö päättää seuraavalla tilikaudella parantaa tulostaan purkamalla poistoeroa.

Esimerkki 6.

Yhtiön suunnitelman mukaiset poistot tilikaudella ovat 10 % kaluston kirjanpidon meno-
jäännöksestä, joka näkyy taulukossa 3. Poistot ovat siis $10 \% \times 90\,000 = 9\,000$ euroa.
Suunnitelman mukaiset poistot kirjataan tuloslaskelmalla poistoiksi ja taseessa kalus-
ton erää pienentämään.

Tuloslaskelmalla		Taseessa	
	Poistot		Kalusto
Alkusaldo			90 000
Kirjaus	9 000		9 000
Loppusaldo			81 000

Yhtiö päättää olla kirjaamatta kaikkia poistoja, joten se voi purkaa poistoeroa enimmäil-
lään 9 000 euroa, tilikauden poistojen verran. Poistoeron muutos kirjataan näin:

	Poistoeron muutos		Poistoero
Alkusaldo			15 000
Kirjaus	9 000	9 000	
Loppusaldo			6 000

Poistojen kokonaisvaikutus tuloslaskelmalla on näin ollen nolla, sillä poistoeron muutos
lisää tulosta yhtä paljon kuin suunnitelman mukaiset poistot pienentävät sitä. Yhtiölle
taseeseen purkamatonta poistoeroa 6 000 euroa.

Yhtiön poistoero ei voi kokonaisuudessaan olla taseessa negatiivinen. Kirjanpitolauta-
kunnan lausunnon mukaan yksittäisen hyödykkeen poistoero voi olla negatiivinen, mi-
käli jonkin toisen hyödykkeen positiivinen poistoero riittää kattamaan sen. (Kirjanpito-
lautakunta 1995, 1318.)

5.3.5 Irtaimen käyttöomaisuuden myyntivoitto ja myyntitappio

Irtaimen käyttöomaisuuden luovutuksesta syntyvä voitto tai tappio tuloutetaan yhtiön
verotuksessa epäsuorasti, poistojen kautta, jotta ne eivät vaikuttaisi koko määrällään
yhden tilikauden verotettavaan tulokseen. Tulosvaikutus eliminoidaan poistoeron muu-

toksella. Myyntivoitto eliminoidaan kirjaamalla yhtä paljon poistoeroa, myyntitappio taas purkamalla aiemmin kertynyttä poistoeroa. Jos poistoeroa ei ole, myyntitappiolla on suora vaikutus tilikauden tulokseen. (62 Veroilmoituksen liitelomakkeen – erittely varauksista, arvomuutoksista ja kuluvaan käyttöomaisuuden poistoista yksityiskohtainen täyttöohje. 2013.) Esimerkit 7 ja 8 on laadittu Verohallinnon antaman ohjeen veroilmoituksen liitelomakkeen 62 täyttöohjetta (2013) mukaillen.

Esimerkki 7.

Kaluston menojäännös kirjanpidossa on tilikauden lopussa 140 000 euroa. Kaluston menojäännös verotuksessa on 120 000 euroa. Kertynyttä poistoeroa on näin ollen yhteensä 20 000 euroa.

Yhtiö myy tuotantokoneen hintaan 40 000 euroa. Koneen menojäännös kirjanpidossa on 28 000 euroa, joten kirjanpidossa kirjataan myyntivoittoa 12 000 euroa. Sama euro määrä kirjataan poistoeron lisäykseksi, tuloslaskelmalle negatiiviseksi eräksi.

Verotuksessa tehtävät maksimipoistot ovat 25 prosenttia kaluston verotuksen menojäännöksestä, josta on vähennetty saatu luovutushinta, eli $25\% \times (120\,000 - 40\,000) = 20\,000$ euroa. Kirjanpidon suunnitelman mukaiset poistot kalustosta ovat 30 000 euroa. Poistoeroa tulee poistojen osalta purkaa siis 10 000 euroa, jotta kirjanpito on yhteneväinen verotuksen kanssa. Taulukossa 4 on yhteenveto esimerkin 7 luvuista.

Taulukko 4. Irtaimen käyttöomaisuuden myyntivoitto kirjanpidossa ja verotuksessa (62 Veroilmoituksen liitelomakkeen – erittely varauksista, arvomuutoksista ja kuluvaan käyttöomaisuuden poistoista yksityiskohtainen täyttöohje. 2013).

	Kirjanpito	Verotus
Menojäännös tilikauden alussa	140 000	120 000
Koneen myynti	- 28 000	- 40 000
Myyntivoitto	12 000	
Kaluston arvo myynnin jälkeen	112 000	80 000
Tilikauden poisto	30 000	20 000
Menojäännös tilikauden lopussa	82 000	60 000
Poistoero tilikauden alussa	20 000	20 000
Poistoeron lisäys (myyntivoitto)	+ 12 000	+ 12 000
Poistoeron vähennys (maksimipoistot)	- 10 000	- 10 000
Poistoero tilikauden lopussa	22 000	22 000

Esimerkki 8.

Jos sama yhtiö olisikin myynyt tuotantokoneen 20 000 euron hintaan, sille olisi syntynyt myyntitappiota 8 000 euroa. Poistoeroa puretaan tällöin 8 000 euroa, tuloslaskelmalle positiiviseksi eräksi. Taulukko 5 kuvaa, miten myyntitappiota käsitellään kirjanpidossa ja verotuksessa. Taulukossa 5 tilikauden poistot kirjanpidossa ja verotuksessa ovat yhtä suuret, joten poistoeron muutosta kirjataan vain myyntitappion verran. (62 Veroilmoituksen liitelomakkeen – erittely varauksista, arvonmuutoksista ja kuluvan käyttöomaisuuden poistoista yksityiskohtainen täyttöohje. 2013.)

Taulukko 5. Irtaimen käyttöomaisuuden myyntitappio kirjanpidossa ja verotuksessa. (62 Veroilmoituksen liitelomakkeen – erittely varauksista, arvonmuutoksista ja kuluvan käyttöomaisuuden poistoista yksityiskohtainen täyttöohje. 2013.)

	Kirjanpito	Verotus
Menojäännös tilikauden alussa	140 000	120 000
Koneen myynti	- 28 000	- 20 000
Myyntitappio	8 000	
Kaluston arvo myynnin jälkeen	112 000	100 000
Tilikauden poisto	30 000	30 000
Menojäännös tilikauden lopussa	82 000	70 000
Poistoero tilikauden alussa	20 000	20 000
Poistoeron vähennys (myyntitappio)	- 8 000	- 8 000
Poistoero tilikauden lopussa	12 000	12 000

6 Osinkojen verotus

6.1 Yleistä osinkojen verotuksesta

Osinkotulojen verotusta koskevat uudistukset astuivat voimaan vuonna 2014. Uudistusten myötä yksityisen henkilön saama osinkotulo on aina veronalaista tuloa. Vuoteen 2013 asti osakas pystyi nostamaan enintään 60 000 euroa verovapaita osinkoja lisätaamattomasta osakeyhtiöstä. Verovapaan osingon määrä riippui yhtiön nettovarallisuudesta. Vuodesta 2014 lähtien osakkaan osinkoa verotetaan vähintään 25 prosenttisesti pääomatulona. (Osinkoverotus 2014; Yritys- ja osinkoverotuksen muutoksia. 2013.)

Yrittäjäosakkaan osinkotulojen verotuskohtelu riippuu yhtiön nettovarallisuudesta ja osinkojen määrästä. Osinkojen verotusmuutoksista kärsivät väistämättä eniten pienet osakeyhtiöt, joiden nettovarallisuus on matala. Isot yhtiöt ovat verotusmuutosten näkökulmasta voittajia, sillä yhteisöverokannan pienentymisen myötä he pystyvät kasvattamaan varallisuuttaan yhä enemmän. Mitä suurempi varallisuus on, sitä enemmän yhtiö pystyy jakamaan kevyesti verotettavaa osinkoa osakkaille (Suorsa 2013).

Listatusta yhtiöstä saadun osinkotulon verotus kiristyi vuoden 2014 alussa. Ennen osinkotulosta vain 70 prosenttia oli verotettavaa pääomatuloa, mutta verovuonna 2014 julkisesti noteeratuilta yhtiöiltä saadut osinkotulot verotetaan 85 prosenttisesti pääomatulona. (Osakkeet ja osingot. 2014.)

Yksityisen osakeyhtiön saaman osinkotulon verotuskohtelu muuttui myös. Toisesta listaamattomasta yhtiöstä saatu osinkotulo on verovapaata tuloa, mutta julkisesti noteerattua yhtiöstä saadut osinkotulot katsotaan kokonaan veronalaiseksi tuloksi. (Osinkoverotus 2014.)

6.2 Nettovarallisuus

6.2.1 Osakeyhtiön nettovarallisuus ja osakkeiden matemaattinen arvo

Osakeyhtiön nettovarallisuuden perusteella lasketaan osakkeen matemaattinen arvo. Sitä kutsutaan myös laskentaperusteeksi, jolla osinkotulot jaetaan verovapaaseen tuloon, pääomatuloon ja ansiotuloon. Osakeyhtiön verovuoden nettovarallisuus määräytyy edeltävän vuoden tilinpäätöksen perusteella. Jos osakeyhtiö, jonka tilikausi on kalenterivuosi, jakaa osinkoa osakkailleen vuonna 2014, nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo lasketaan 31.12.2013 päättyneen tilikauden perusteella. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 1 §; Vilkkumaa 2014, 134.)

Yhtiön nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Yhtiön osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla tarkistettu nettovarallisuus yhtiön ulkona olevilla osakkeilla. Nettovarallisuuteen laskemiseen liittyvät säännökset on lueteltu varojen arvostamisesta annetussa laissa. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 1 §; Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013.)

6.2.2 Varat nettovarallisuuden laskennassa

Osakeyhtiön nettovarallisuuden laskennassa yhtiön varoiksi katsotaan taseesta käyttö-, vaihto-, rahoitus- ja sijoitusomaisuuden erät. Lisäksi varallisuuteen katsotaan kuuluvan myös muu omaisuus tai pitkävaikutteinen meno, jolla on varallisuusarvoa, esimerkiksi tietokoneohjelmat. (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013; Vilkkumaa 2014, 135.)

Varoja arvostettaessa käytetään pääsääntöisesti tuloverotuksessa poistamatonta hankintamenoa. Arvostamisessa hyödynnetään kirjanpidon tilinpäätöstietoja, jos niiden ja verotuksellisten arvojen välillä ei ole eroja. Näitä eroja voi syntyä kirjanpidon ja verotuksen välille esimerkiksi käyttöomaisuuden eristä, joista on kirjattu suunnitelman ylittäviä poistoja. Varojen arvostamisesta annetussa laissa niiden varallisuusarvoksi katsotaan tuloverotuksessa poistamaton menojäännös. (Vilkkumaa 2014, 135; Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 3 §.)

Käyttöomaisuuskiinteistöjen, -rakennelmien, -rakennusten ja arvopapereiden osalta käytetään vertailuarvoa, jos se on hankintamenoa korkeampi. Arvopapereiden vertailuarvo on 70 prosenttia arvopaperin tilinpäätöspäivän päätöskurssista. Arvopapereiden hankintamenojen yhteissummaa verrataan vertailuarvojen yhteissummaan ja näistä käytetään suurempaa arvoa nettovarallisuuden laskennassa. Kiinteistöjen ja rakennelmien osalta vertailu tehdään kiinteistökohtaisesti. (Vilkkumaa 2014, 153; Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 3-4 §.)

6.2.3 Velat nettovarallisuuden laskennassa

Osakeyhtiön veloiksi katsotaan taseen vieraan pääoman erät. Myös pääomalaina voidaan laskea velaksi silloin, kun se on taloudelliselta luonteeltaan vierasta pääomaa. Velkaa eivät ole esimerkiksi poistoero tai laskennallinen verovelka. (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013; Vilkkumaa 2014, 135.)

Velat arvostetaan lähtökohtaisesti niiden nimellisarvoon. Jos velan määrä on sidottu indeksiin, se arvostetaan muuttuneen vertailuperusteen mukaan. Jos velka on ilmoitettu ulkomaanrahan määräisenä, se arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssin mukaisesti euromääräiseksi. (Kirjanpitolaki 1997, 5 luku 3 §; Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 8 §.)

6.2.4 Nettovarallisuuden laskeminen

Osakeyhtiön nettovarallisuus saadaan siis vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Taulukossa 6 on havainnollistettu, miten laskennassa otetaan huomioon kirjanpidon ja verotuksen eroavaisuudet varojen arvostamisessa.

Taulukko 6. Esimerkki nettovarallisuuden laskennasta (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 2005, 1–4§; Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013).

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
1. Aineettomat hyödykkeet, joilla varallisuusarvoa			3 000
2. Kiinteistö, rakennukset ja rakennelmat	Ruka A	Ruka B	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	58 000	65 000	
b. Verotusarvo	54 000	75 000	133 000
3. Arvopaperit	Kesko	Nokia	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	54 322	30 245	
b. Verotusarvo	48 052	31 665	84 567
4. Muu käyttöomaisuus			
a. Kirjanpidon menojäännös		60 000	
b. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno		35 000	35 000
5. Muut pitkäaikaiset sijoitukset			-
6. Vaihto-omaisuus			123 000
7. Rahoitusomaisuus			30 000
8. Varat yhteensä			408 567
Vähennetään			
9. Vieras pääoma			230 650
10. Muut vähennykset			-
11. Vähennykset yhteensä			230 650
12. Nettovarallisuus positiivinen/negatiivinen			177 917

Ennen kuin osakkaan saama osinko voidaan jakaa nettovarallisuuden perusteella ansio- tai pääomatuloksi, on huomioitava mahdolliset osakaskohtaiset vähennykset (Tuloverolaki 33b§). Jos yhtiön osakas, jonka ei katsota olevan työsuhteessa yhtiöön, on pitänyt omassa tai perheensä käytössä yhtiön varoihin kuuluvaa asuntoa, tämän asunnon arvo vähennetään osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta. Vähennys tehdään myös siinä tapauksessa, että osakas on johtoasemassa yhtiössä ja hän yksin tai yhdessä perheenjäsenten kanssa omistaa yli 50 prosenttia yhtiön osakkeista. Osakkaan tai hänen perheenjäsenensä saama osakaslaina vähennetään osakkeiden mate-

maattisesta arvosta, jos osakas yksin tai perheenjäsenten kanssa omistaa yli 10 prosenttia yhtiön osakkeista. (Tuloverolaki 33 b §; Vilkkumaa 2014, 141.)

Asunnon arvon osalta on huomioitava myös se, jos osakeyhtiön osakkaina ovat johtos-
asemassa puoliset, jotka yhdessä asuvat yhtiön omistamassa asunnossa. Tällöin hei-
dän kummankin osakkeiden matemaattisesti arvosta vähennetään puolet asunnon ar-
vosta, vaikka heidän omistusosuutensa yhtiöstä ei jakautuisikaan tasan puoliksi. (Vilk-
kumaa 2014, 143.)

Esimerkki 9.

Osakeyhtiön nettovarallisuus	177 917
Osakkeiden lukumäärä	2 000
Osakkeen matemaattinen arvo	88,96
 Osakas A:n nettovarallisuus	
Osakkeiden matemaattinen arvo (1500 kpl)	133 437,75
Osakaslaina	30 000
<hr/>	
Osakkaan oikaistu nettovarallisuus	103 437,75

Esimerkissä 9 on laskettu osakaskohtainen nettovarallisuus Vilkkumaan (2014, 144) esimerkkejä mukaillen. Tämän nettovarallisuuden perusteella osakkaan A saama osin-
ko jaettaisiin verovapaaksi osingoksi, pääomatulo-osingoksi ja mahdolliseksi ansiotulo-
osingoksi.

6.3 Osakkaan osinkoverotus

Osinkojen verotus perustuu yrittäjäosakkaan saaman osingon kokonaismäärään ja
jakavan yhtiön nettovarallisuuteen. Osingoista 25 prosenttia on veronalaista pääomatu-
loa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa, jos jaettava osinko on enintään 8 prosenttia
yhtiön nettovarallisuudesta. Jos osinko ei ylitä 8 prosentin rajaa nettovarallisuudesta,
mutta osinkojen kokonaismäärä saajakohtaisesti vuodessa ylittää 150 000 euroa, yli-
menevä osa verotetaan 85 prosenttisesti pääomatulona. Jos osinkoa jaetaan osakkaal-
le yli 8 prosenttia nettovarallisuudesta, rajan ylittävä osa verotetaan 75 prosenttisesi

ansiotulona. (Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettava ilmoitukset. 2014; Osinkoverotus. 2014.)

Käsite verovapaa osinko voi olla hieman harhaanjohtava. Tuloa ei yrittäjäosakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa veroteta, mutta osakeyhtiö on maksanut osingosta yhteisöveroa, sillä osinkohan on yhtiön kerryttämää tulosta. Mikään osinko ei siis tosiasiassa ole täysin verovapaata. (Osingosta on jo maksettu vero.)

Pääomatulojen veroprosentti on 30 prosenttia 40 000 euroon saakka, tämän ylittävältä osalta pääomatulosta toimitetaan veroa 32 prosenttia. Ansiotulojen veroprosentti on progressiivinen ja siihen vaikuttavat osakkaan muut mahdolliset ansiotulot, esimerkiksi yhtiöstä nostettu palkka. (Osinkoverotus. 2014.)

Tämän opinnäytetyön työstämisen aikana Suomen hallitus on ehdottanut eduskunnalle budjettiesityksessään verovuodelle 2015 muutoksia pääomatulojen verotukseen. Esi-tyksen mukaisesti pääomatulojen ylemmän verokannan tulorajaa laskettaisiin 30 000 euroon ja veroa tämän ylittävältä osalta olisi toimitettava 33 prosenttia. (Hallitus päätti vuoden 2015 talousarvioesityksestä. 2014.)

Seuraavissa esimerkeissä 10, 11 ja 12 havainnollistetaan 8 prosentin ja 150 000 euron rajojen vaikutusta osinkojen verotukseen. Esimerkeissä on huomioitu pääomatulojen verotuksen osalta sekä vuoden 2014 voimassa olevat verokannat että vuodelle 2015 ehdotetut muutokset. Kaikki esimerkit on tehty mukaillen Taloussuomen (Osinkoverotus. 2014) julkaisua osinkojen verotuksesta vuonna 2014.

Esimerkki 10.

A saa osinkotuloja yhtiöstä 20 000 euroa. A omistaa kaikki yhtiön osakkeet. Yhtiön nettovarallisuus on 400 000 euroa. 8 % yhtiön nettovarallisuudesta on 32 000 euroa. 20 000 euron osingot eivät ylitä 8 % rajaa, eikä niiden määrä ylitä 150 000 euroa.

A:n osinkotulot verotetaan näin ollen 25 % pääomatulona. Ja hän maksaa osingosta veroa yhteensä $(25 \% \times (20\,000)) \times 30 \% = 1\,500$ euroa. Loput 18 000 euroa ovat A:lle verovapaita osinkotuottoja. Osinkojen kokonaisverotus on näin ollen $1\,500 / 18\,000 = 7,5 \%$ vuoden 2014 verotuksessa. (Osinkoverotus. 2014.)

Esimerkki 11.

B saa osinkotuloja yhtiöstä 75 000 euroa. B omistaa kaikki yhtiön osakkeet. Yhtiön nettovarallisuus on 350 000 euroa. 8 % yhtiön nettovarallisuudesta on 28 000 euroa. 75 000 euron osingot ylittävät 8 % nettovarallisuudesta. 28 000 euroa verotetaan siis 25 % pääomatulona ja ylimenevä osa 75 % ansiotulona.

B:n osingoista verotetaan pääomatulona $25 \% \times 28\,000 = 7\,000$ euroa. B:n osingoista $75\,000 - 28\,000 = 47\,000$ euroa ylittää 8 % nettovarallisuusrajan. Tästä verotettavaa ansiotuloa on $75 \% \times 47\,000 = 32\,250$ euroa.

Loput $75\,000 - 7\,000 - 32\,250 = 32\,750$ euroa ovat B:lle verovapaita osinkotuloja. Osinkojen kokonaisverotus riippuu B:n muiden ansiotulojen määrästä. (Osinkoverotus. 2014.)

Esimerkki 12.

C saa osinkotuloja yhtiöstä 176 000 euroa. C omistaa kaikki yhtiön osakkeet. Yhtiön nettovarallisuus on 2 250 000 euroa. 8 % yhtiön nettovarallisuudesta on 180 000 euroa. 176 000 euron osingot ovat alle 8 % nettovarallisuudesta.

C:n osinkoja verotetaan pääomatulona 25 % 150 000 euroon asti. Yli menevä osuus, 26 000 euroa, on 85 % pääomatulona verotettavaa osinkotuloa.

C maksaa siis pääomaveroa $150\,000 \times 25 \% + 26\,000 \times 85 \% = 59\,600$ eurosta. Tästä maksetaan vuoden 2014 verotuksessa veroa 30 % 40 000 euroon asti ja 32 % ylimenevältä osalta, eli $59\,600 - 40\,000 = 19\,600$ eurosta. C maksaa veroja yhteensä $30 \% \times 40\,000 + 32 \% \times 19\,600 = 18\,272$ euroa. Osinkojen kokonaisverotus on näin ollen $18\,272 / 176\,000 = 10,4 \%$. (Osinkoverotus. 2014.)

Vuoden 2015 verotuksessa C maksaa veroa 30 % 30 000 euroon asti ja yli menevältä osalta, $59\,600 - 30\,000 = 29\,600$ eurosta, 33 %. C maksaa veroja yhteensä $30 \% \times 30\,000 + 33 \% \times 29\,600 = 19\,768$ euroa. Osinkojen kokonaisverotus on näin ollen $19\,768 / 176\,000 = 11,2 \%$. (Hallitus päätti vuoden 2015 talousarvioesityksestä. 2014.)

6.4 Kokonaisveroaste

Osingolle voidaan laskea myös kokonaisveroprosentti ja kokonaisveroaste, joka huomioi niin osakkaan kuin osakeyhtiönkin osingosta maksamat verot. Osinko on yhtiön kerryttämää tulosta. Yhtiön tulos verotetaan tuloverolain mukaisesti 20 prosentin mukaan. (Osinkoverotus. 2014.)

Esimerkki 13.

Osakeyhtiön tulos ennen veroja on tilikaudella 40 000 euroa. Tämä tulos halutaan jakaa osinkoina osakas D:lle. Yhtiön nettovarallisuus on 400 000 euroa.

Yhtiö maksaa tuloksesta yhteisövero 20 % \times 40 000 = 8 000 euroa. Osakas D saa osinkotuloja siis 32 000 euroa. Ne verotetaan pääomatulo-osinkoina, koska ne vastaavat 8 % osuutta nettovarallisuudesta.

Osakkaalla ei ole muita pääomatuloja, joten hänen pääomatuloina verotettavien osinkojen verokanta on 30 %. Osakas maksaa veroja 30 % \times (25 % \times 32 000) = 2 400 euroa.

Kokonaisveroaste saadaan laskemalla yhteen osakkaan ja yhtiön maksamat verot ja suhteuttamalla ne tulokseen. Esimerkki 13 on laadittu Taloussuomen (2014) julkaisua osinkoverotuksesta mukaillen. Esimerkissä kokonaisveroaste on $(2\,400 + 8\,000) / 40\,000 = 26\%$. Osinkojen kokonaisveroaste on kevyesti verotettavien pääomatulo-osinkojen osalta 26 – 26,4 %. Vaihteluväli riippuu siitä, verotetaanko pääomatuloja 30 % vai 32 % verokannan mukaan. (Keskeiset veromuutokset omistajayrittäjän kannalta. 2013)

6.5 Ennakonpidätys

Yksi merkittävä muutos vuonna 2014 voimaan astuneissa uudistuksissa oli osinkojen ennakonpidätys. Ennen vain julkisesti noteeratut yhtiöt suorittivat ennakonpidätyksen jakamistaan osingoista, mutta säännös laajeni koskettamaan myös yksityisiä osakeyhtiöitä. Ennakonpidätys ilmoitetaan ja maksetaan siltä kaudelta, kun osinko on ollut nostettavissa. Jos osingonmaksajan ilmoitusjakso on kuukausi, ilmoitus ja maksu ennakonpidätyksestä tulee jättää kohdekautta seuraavan toisen kuukauden 12. päivään

mennessä. (Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset. 2014; Osinkoverotus. 2014.)

Ennakonpidätys on osingonsaajakohtaisesti 7,5 prosenttia 150 000 euroon asti ja tämän ylittävältä osalta 27 prosenttia. Ennakonpidätys huomioidaan saajakohtaisesti osakkaiden verovuoden lopullisessa verotuksessa, siksi yhtiön tulee osinkojen vuosi-ilmoituksella huomioida myös toimitetut ennakonpidätykset. (Ennakonpidätys osingoista ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset. 2014.)

Esimerkki 14.

Yhtiöllä on kaksi osakasta A ja B. Yhtiön osingonjakopäätös on tehty 15. toukokuuta ja sen perusteella osakas A saa omistuosuutensa mukaisesti osinkoa 50 000 euroa ja osakas B 165.000 euroa.

Yhtiö jättää ilmoituksen ennakonpidätyksistä 12. heinäkuuta mennessä. Ennakonpidätyksen määrä on A:n osinkojen osalta $7,5 \% \times 50\,000 = 3\,750$ euroa ja B:n osinkojen osalta $7,5 \% \times 150\,000 + 27 \% \times (165\,000 - 150\,000) = 15\,300$ euroa. Yhtiö toimittaa yhteensä $3\,750 + 15\,300 = 19\,050$ euron ennakonpidätyksen, joka eritellään osakkaittain osinkojen vuosi-ilmoituksella. (Ennakonpidätys osingoista ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset. 2014.)

7 Osakkaan tuloverotus

7.1 Yleistä osakkaan tuloverotuksesta

Yrittäjäosakkaan osakeyhtiöstä saamat tulot verotetaan osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa. Henkilöverotuksesta säädetään tuloverolaissa. Luonnollisen henkilön saamat tulot jaetaan pääoma- ja ansiotuloihin. Pääomatuloista toimitetaan veroa valtiolle ja ansiotuloista veroa toimitetaan valtion lisäksi kunnalle ja seurakunnalle. (Tuloverolaki 1992, 1 §.)

Pääomatuloa on pääasiassa varallisuuden, eli omaisuuden, tuottama tulo. Esimerkiksi korkotulot, osinkotulot ja vuokratulot verotetaan siis henkilön pääomatuloina. Osake-

yhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuus on pääomatulona verotettavaa tuloa. Pääomatulon osuus lasketaan nettovarallisuuden perusteella. Pääomatuloista maksetaan veroa 30 prosenttia 40 000 euroon asti. 40 000 euron ylittävältä osalta veroprosentti on 32 prosenttia. (Pääomatulojen verotus; Tuloverolaki 1992, 32 §; Vilkkumaa 2014, 134.)

Kuten osinkoverotusta käsittelevässä luvussa kuusi mainittiin, tämän opinnäytetyön teon aikana Suomen hallitus jätti esityksen eduskunnalle verovuoden 2015 budjetista. Esityksen mukaisesti pääomatulojen ylemmän verokannan rajaa laskettaisiin 30 000 euroon ja veroprosentti nostettaisiin 33 prosenttia. (Hallitus päätti vuoden 2015 talousarvioesityksestä. 2014.)

Ansiotuloa on tuloverolain (1992, 61 § & 64 §) mukaisesti kaikki muu tulo kuin pääomatulo. Pääasiassa ansiotuloa ovat siis työsuhteen perusteella maksettu palkka sekä siihen rinnastettava tulo, etuus tai korvaus. Myös yrittäjäosakkaan mahdolliset luontoisedut kuten auto- ja puhelinedut, ovat verotettavaa ansiotuloa.

Yrittäjäosakkaan verosuunnittelussa on olennaista verotuksen kokonaisvaltainen hahmottaminen. Henkilökohtaisen verotuksen suunnittelu erillään osakeyhtiön verotuksesta ei ole välttämättä edullisin ratkaisu. Olennaista on myös huomioida mahdolliset muut pääoma- ja ansiotulot, kuten osingot muista osakeyhtiöistä. (Vilkkumaa 2014, 189–190.)

Yrittäjäosakkaan verotettava tulo lasketaan samalla periaatteella kuin osakeyhtiön verotettava tulo. Verot lasketaan tulolajeittain. Pääomatuloista voidaan vähentää niiden hankkimisesta aiheutuneita menoja, jolloin saadaan puhdas pääomatulo. Ansiotuloista tehdään luonnolliset vähennykset, joiden jälkeen puhdas ansiotulo verotetaan erikseen valtion ja kunnan verotuksessa. Niin valtion kuin kunnankin verotuksessa on ansiotuloista tehtävissä vielä vähennyksiä. Verojen määrä valtion verotuksessa määräytyy progressiivisen tuloveroasteikon perusteella. Kunnallisveroa maksetaan kunkin kunnan määräämän kunnallisveroprosentin verran. Lisäksi kirkkoon kuuluvat henkilöt maksavat kirkollisveroa seurakuntansa määräämän prosentin verran. (Pääomatulojen verotus.)

7.2 Pääomatulot

7.2.1 Osinko

Osinkotulojen verotusta yrittäjäosakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa käsiteltiin aiemmin luvussa kuusi. Siksi en tässä kohtaa käsittele osinkotulojen verotusta laajemmin. Osingoista perittävän veron määrä riippuu yhtiön nettovarallisuudesta, eli osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta ja jaettavan osingon määrästä. (Osinkoverotus. 2014.)

Osakkaan maksama vero pääomatuloista riippuu osingon määrän lisäksi mahdollisista muista pääomatuloista. Myös ansiotuloina verotettavan osingon määrä lisätään osakkaan muihin ansiotuloihin, kuten palkkaan. (Osinkoverotus. 2014.)

7.2.2 Osakaslaina

Osakaslaina on osakkaalle verotettavaa pääomatuloa, jos osakkaan tai perheenjäsenen omistusosuus yhtiöstä on vähintään kymmenen prosenttia eikä lainaa ole maksettu takaisin verovuoden, jona se on nostettu, aikana. Maksaessaan lainaa takaisin osakas saa vähentää pääomatuloistaan tulonhankkimisvähennyksenä lainasta sen osuuden, jonka hän on maksanut takaisin. (Pääomatuloksi luettava osakaslaina. 2010; Vahtera 2012.)

Takaisin maksettavan lainan vähennyskelpoisuus täyttyy vain, jos lainan ottamisesta on kulunut enintään viisi vuotta (Tuloverolaki 1992, 54 c §). Siksi osakaslainan ottamista pohdittaessa on hyvä miettiä, onko se mahdollista maksaa takaisin viiden vuoden aikana. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että osakkaalle tulisi jäädä osingoista tai nostetusta palkasta ylimääräistä, jonka hän voisi palauttaa yhtiölle. (Vahtera 2012.)

Osakaslainan nostaminen, siinä tapauksessa ettei sitä makseta saman verovuoden aikana takaisin, on melko kallista. Jos osakas nostaa esimerkiksi 10 000 euroa lainaa, hän maksaa siitä verovuonna veroja vähintään 30 %, eli 3 000 euroa.

7.3 Pääomatuloista tehtävät vähennykset

7.3.1 Tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä syntyvät vähennykset

Yrittäjäosakas voi henkilökohtaisessa verotuksessa tehdä pääomatuloista vähennyksiä, jotka ovat syntyneet tulojen hankkimisesta tai säilyttämisestä (Tuloverolaki 1992, 54 §). Satunnaisten muiden erien kuten tulonhankkimisvelan kurssitappion lisäksi pääomatuloista voidaan vähentää korkomenot, tulolähteen tappiot ja osakaslainan takaisinmaksu (Henkilöasiakkaan vero-opas 2014. 2013).

Ensisijaisesti pääomatuloja käsitellään yhtenä kokonaisuutena, mikä mahdollistaa yhden pääomatulon tulonhankkimiskulujen vähentämisen toisesta tulosta. Esimerkiksi vuokratulon tulonhankkimismenot voidaan vähentää pääomatuloksi katsottavista osinkotuloista. On huomiotava, että omaisuuden luovutustappio saadaan vähentää vain omaisuuden luovutustappiosta. Mahdollisen verovapaan tulon hankkimisesta aiheutuneet kulut eivät ole vähennyskelpoisia. (Henkilöasiakkaan vero-opas 2014. 2013)

Vähennettäviksi korkomenoiksi katsotaan asunto-, opinto- ja tulonhankkimisveloista maksetut korot. Mikäli osakkaalla ei ole pääomatuloja lainkaan, korkomenot voidaan vähentää myös hänen ansiotuloista määrättävästä verosta. Vähennyksen määrä saadaan laskemalla pääomatulojen tuloveroprosentin mukainen määrä maksetuista koroista. (Henkilöasiakkaan vero-opas 2014. 2013)

Jos osakas on rahantarpeessa nostanut yhtiöstä osakaslainaa, on syytä huolehtia, että hänelle kertyy vastaisuudessa myös pääomatuloja. Muutoin hän ei välttämättä pääse hyödyntämään osakaslainan takaisinmaksuja täysimääräisinä vähennyksinä. Uudistuneen osinkoverotuksen myötä pääomatulojen kerryttäminen ei ole ongelmallista, sillä jaettavasta osingosta on aina vähintään 25 prosenttia verotettavaa pääomatulo-osinkoa (Osinkoverotus. 2014). Ennen vuotta 2013 saattoi hyvin olla tilanteita, joissa osakas ei pystynyt hyödyntämään kaikkia osakaslainan takaisinmaksujaan verotuksessa.

7.3.2 Alijäämähyvitys

Jos pääomatuloista vähennettävien tulonhankkimismenojen määrä ylittää saatujen pääomatulojen määrän, syntyy pääomatulolajin alijäämää. Tätä alijäämää yrittäjäosakas voi hyödyntää ansiotulojen verotuksessa alijäämähyvityksenä. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013.)

Alijäämähyvitys vähennetään osakkaan ansiotuloista valtiolle suoritettavan veron määrästä. Valtion verosta tehtävän vähennyksen määrä on enintään kolme neljäsosaa alijäämähyvityksen määrästä. Jäljelle jäävä osa voidaan vähentää kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksuista. (Tuloverolaki 1992, 131–133§.)

Alijäämähyvityksen määrä on tuloverolain (1992, 131 §) mukaisesti pääomatulon tuloveroprosentin verran alijäämästä, kuitenkin enintään 1400 euroa. Alijäämä, joka on syntynyt edellisillä verovuosilla, ei ole vähennyskelpoinen ansiotuloista (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013).

Alijäämähyvityksen enimmäismäärää korotetaan 400 eurolla, jos osakkaalla tai puolisoilla yhdessä on ollut alaikäinen lapsi elätettävänä. Jos lapsia on ollut kaksi tai useampi, korotuksen määrä on 800 euroa. Ilman erillistä vaatimusta tämä vähennys tehdään sen puolison tuloista, jolla ansiotuloista määrättävän valtion tuloveron määrä on suurempi. Alijäämähyvityksen määrä voi siis olla lapsikorotusten jälkeen 2200 euroa. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013; Tuloverolaki 1992, 131 §.)

Puolisoiden osalta on alijäämähyvityksessä käytössä myös puolisorokorotus. Jos toisen puolison alijäämähyvityksen määrä ylittää edellä mainitun enimmäismäärän ja toisen puolison alijäämähyvitys taas jää tämän rajan alle, voidaan käyttämättä jäänyt hyvitys siirtää toiselle puolisolalle. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013; Tuloverolaki 1992, 134§.) Esimerkissä 15 on esitetty tilanne, jossa alijäämähyvitys siirretään puolisolta toiselle. Esimerkki on laadittu Verohallinnon ohjeen (2013) alijäämähyvityksestä ja pääomatulolajin tappiosta perusteella.

Esimerkki 15.

Puolisolla A ei ole pääomatuloja, mutta hänelle syntyy tulonhankkimisvelan korkojen myötä alijäämähyvitystä 2400 euroa. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä hänen kohdallaan on 1400 euroa.

Puolisolla B on hieman pääomatuloja, joista kuitenkin asuntolainan korkojen vähentämisen jälkeen jää alijäämähyvitystä 400 euroa. Hänen alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 1400 euroa, josta jää näin ollen hyödyntämättä 1000 euroa.

Tämä käyttämättä jäävä osa siirretään puolison A verotukseen hyödynnettäväksi ja näin ollen puolison A korotettu alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 2400 euroa. Hän saa siis hyödynnettyä koko alijäämähyvityksen ansiotulojen veron määrästä. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013.)

7.3.3 Pääomatulolajin tappio

Jos pääomatuloista syntyvää alijäämää ei pystytä kokonaisuudessaan hyödyntämään alijäämähyvityksenä, jäljelle jäävä osa vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi. Tappiota syntyy myös, mikäli ansiotuloista maksettavat verot ovat pienemmät kuin alijäämähyvityksen määrä. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013.)

Pääomatulolajin tappio voidaan vähentää seuraavan 10 vuoden aikana pääomatuloista sitä mukaa kuin pääomatuloa syntyy. Tappiota ei voida enää seuraavina vuosina hyödyntää alijäämähyvityksenä. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013; Tuloverolaki 1992, 118 §.)

7.3.4 Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut

Osakas voi YEL-vakuutusmaksujen lisäksi täydentää eläketurvaansa vapaaehtoisilla eläkevakuutusmaksuilla. Nämä maksut voidaan kirjata osakeyhtiön kuluksi, jos vakuutuksenottajana toimii yhtiö. Vaihtoehtoisesti osakas voi itse huolehtia eläkesäästämisestä. (Eläkevakuutukset uudessa verojärjestelmässä. 2005; Vapaaehtoinen eläkevakuutus. 2012.)

Jos osakas maksaa kaikki vakuutusmaksut itse, hän saa tehdä niistä verovähennyksen verotettavista pääomatuloista. Vakuutusmaksuja voidaan vähentää enintään 5 000 euroa. Jos yhtiön maksamien vapaaehtoisten eläkevakuutusten lisäksi osakas on itse ottanut eläkevakuutuksen, vähennettävien maksujen määrä pienenee 2 500 euroon. (Vapaaehtoinen eläkevakuutus. 2012.)

Vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen osalta verotuksessa on käytössä myös erityinen alijäämähyvitys. Jos osakkaan pääomatulot eivät riitä maksujen vähentämiseen, vähentämättä jääneestä osasta huomioidaan pääomatulon veroprosentin mukainen osa ansiotulojen veroissa, erityisenä alijäämähyvityksenä. Vähennykseen ei vaikuta mahdollinen jo tehty alijäämähyvitys. Erityisen alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 1 400 euroa. (Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013.)

Yrittäjäosakkaalla usein tilanne on kuitenkin se, että kaikki vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut otetaan yhtiön nimissä ja kirjataan yhtiön kuluksi. Tällöin on huomioitava, että 8 500 euron rajan ylittävät maksut tulisi verottaa maksettuna palkkana. (Eläkevakuutukset uudessa verojärjestelmässä. 2005.)

7.4 Palkka

Yrittäjäosakkaalle voidaan maksaa osakeyhtiössä palkkaa. Maksun edellytyksenä on, että yrittäjä työskentelee yhtiössä. Palkka verotetaan saajan, eli osakkaan, ansiotulona, mutta se on yhtiölle vähennyskelpoista kulua ja näin ollen pienentää yhtiön verojen määrää. Palkansaaja maksaa palkastaan valtionveroa, kunnallisveroa sekä mahdollista kirkollisveroa. (Lehtonen 2012; Mikä on palkkaa? 2013.)

Työnantaja, osakeyhtiö, maksaa työntekijöille maksetuista palkoista palkkojen sivukuluja, joita ovat eläkevakuutus-, työttömyysvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksut sekä sosiaaliturvamaksu. Maksuista osa pidätetään työntekijöiden palkasta. (Palkan sivukulut; Työnantajan eläke- ja vakuutusmaksut. 2010.)

Osakkaan palkasta maksettavien sivukulujen määrä riippuu siitä, onko osakas YEL- vai TyEL-osakas. Osakkaat, jotka omistavat yhtiöstä yli 30 %:a ja toimivat yhtiössä johtavassa asemassa, vakuuttavat toimintansa yrittäjien eläkelain, YEL, mukaisesti. Tällöin osakas maksaa YEL-vakuutusta työtulonsa perusteella. Palkan maksuilla ei ole työtulon määrään vaikutusta. (Vilkkumaa 2014, 171.) Osakeyhtiö maksaa yrittäjien eläkelain

alaisesta palkasta sivukuluina vain sosiaaliturvamaksun, joka vuonna 2014 on 2,14 prosenttia palkasta (Työnantajan sosiaaliturvamaksu vuonna 2014).

Yrittäjäosakkaat ovat poikkeuksetta YEL-osakkaita. Mikäli osakkaan, esimerkiksi kauppiaan puolison, omistuosuus olisi vähäinen, hänelle maksettavista palkoista toimitet-
taisiin sivukulut työeläkevakuutuslain, TyEL, perusteella. Tällöin yhtiö maksaa palkan
sivukuluja huomattavasti enemmän. (Työnantajan eläke- ja vakuutusmaksut. 2010.)

YEL-vakuutusmaksut ovat pakollisia, palkanmaksusta huolimatta, ja ne ovat vähennys-
kelpoisia yrityksen kirjanpidossa. YEL-omistajan on monesti kannattavaa nostaa palk-
kaa, jonka veroprosentti ei ansiotulon verotuksessa nouse yli 20 %:iin. Raja perustuu
osakeyhtiön yhteisöveron määrään. Ei ole kokonaisvaltaisesti edullista nostaa ansiotu-
loja, jotka verotetaan raskaammin kuin jos ne jätettäisiin yhtiön tulokseen. (Miten omis-
tajayrittäjä ottaa verotehokkaasti rahaa osakeyhtiöstä? 2014; Vilkkumaa 2014, 173.)

Esimerkki 16.

Yrittäjäosakas nostaa yhtiöstä tuloa vain palkkana, yhteensä 20 000 euroa. Hänen suh-
teellinen veroprosenttinsa tässä esimerkissä on 20 %. Hän maksaa ansiotuloistaan siis
 $20 \% \times 20\,000 = 4\,000$ euroa veroja. Yhtiön ei tarvitse maksaa tästä 20 000 eurosta
veroa, koska se on vähennyskelpoinen kulu. Yhtiö maksaisi kyseisestä summasta yhtä
paljon veroa, sillä yhteisöveron määrä on 20 %.

Jos sama osakas nostaisikin ansiotuloja 30 000 euroa ja näitä tuloja verotettaisiin 25
%, osakas maksaisi veroja yhteensä $25 \% \times 30\,000 = 7\,500$ euroa. Jos palkka jätettäi-
siin yhtiön tulokseen, sen veroprosentti olisi vain 20 %. Ansiotulojen 20 % rajan ylitty-
essä onkin syytä miettiä, jos ylimenevä osa nostettaisiin osinkoina. Vaikka yhtiöllä ei
olisi nettovarallisuutta, ylimenevä osa verotettaisiin vain 75 % osakkaan ansiotulona.
(Osinkoverotus. 2014; Vilkkumaa 2014, 173.)

7.5 Luontoisedut

Osakas voi saada osakeyhtiöstä ansiotuloina verotettavia luontoisetuja, joilla tarkoite-
taan yhtiöstä muuna kuin rahana saamia etuuksia. Kyseessä on hyödyke, eli tavara tai
palvelu, jonka yhtiö osakkaalle järjestää ja kustantaa. Osakkaalle syntyy hyödykke-
seen käyttöoikeus, mutta ei omistusoikeutta. Omistusoikeus sen sijaan tulee olla yhtiöl-

lä. Mikäli yhtiö korvaa osakkaan hankkimia hyödykkeitä, esimerkiksi maksaa osakkaan vuokra-asunnon vuokran, korvaus katsotaan osaksi rahapalkkaa. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Luontoisedut arvostetaan tuloverolain (1992, 64§) mukaisesti verotuksessa käypään arvoonsa. Verohallinto antaa vuosittain laskentaperusteet, joilla eri etujen käyvät arvot voidaan laskea ja tarkistaa. Luontoisetujen antaminen tai verottaminen ei edellytä, että osakkaalle maksettaisiin myös rahapalkkaa. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Tässä työssä käsitellään luontoiseduista autoetua sekä puhelinetua, jotka ovat asiakkaillamme eniten käytössä olevia luontoisetuja. Muita yleisiä luontoisetuja ovat esimerkiksi ravintoetu, työsuhdematkalippu sekä asuntoetu. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

7.5.1 Autoetu

Autoedusta on kyse silloin, kun osakas tai hänen perheensä käyttää yksityisajoihin osakeyhtiön omistamaa henkilö- tai pakettiautoa. Autoedun osalta on huomioitava, että myös työmatkat katostaan yksityisajoksi, siltä osin kun matka tehdään asunnon ja varsinaisen työpaikan välillä. Jos kyse on työmatkasta erityiselle työpaikalle, siitä ei synny verotettavaa etuutta osakkaalle. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Autoetu jaetaan vapaaseen autoetuun ja auton käyttöetuun. Jos yhtiön kuluiksi kirjataan kaikki auton käytöstä syntyneet kulut, on kyse vapaasta autoedusta. Jos osakas taas itse maksaa esimerkiksi polttoainekulut, on kyse auton käyttöedusta. (Luontoisedut verotuksessa.2013.)

Autoedun arvo määräytyy niin vapaassa autoedussa kuin auton käyttöedussakin auton rekisteriotteeseen merkityn käyttöönottovuoden perusteella. Käyttöönottovuoden perusteella auto kuuluu johonkin taulukossa 7 jaoteltuun ikäryhmään. (Autoetu.2014.)

Taulukko 7. Autoedun ikäryhmät vuonna 2014 (Verohallinnon päätös vuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista).

Ikäryhmä	Ikäryhmään kuuluvat autot
A	vuosina 2012–2014 käyttöön otetut
B	vuosina 2009–2011 käyttöön otetut
C	ennen vuotta 2009 käyttöön otetut

Auto, joka otetaan käyttöön vuonna 2014, kuuluu ryhmään A kolme ensimmäistä vuotta, jonka jälkeen sen laskentaperuste määräytyy ryhmän B perusteella. Kolmen vuoden jälkeen sen arvoa taas verotetaan ikäryhmän C perusteella. Taulukko 8 kuvaa, miten ikäryhmä ja se onko kyseessä vapaa autoetu vai auton käyttöetu vaikuttavat auton verotusarvon muodostumiseen. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Taulukko 8. Autoedun arvon määräytyminen (Autoetu. 2014).

Ikäryhmä	Vapaan autoedun arvo kuukaudessa	Auton käyttöedun arvo kuukaudessa
A	1,4 % auton uushankintahinnasta lisätynä 285 eurolla tai 19 sentillä/kilometri	1,4 % auton uushankintahinnasta lisätynä 105 eurolla tai 7 sentillä/kilometri
B	1,2 % auton uushankintahinnasta lisätynä 300 eurolla tai 20 sentillä/kilometri	1,2 % auton uushankintahinnasta lisätynä 120 eurolla tai 8 sentillä/kilometri
C	0,9 % auton uushankintahinnasta lisätynä 315 eurolla tai 21 sentillä/kilometri	0,9 % auton uushankintahinnasta lisätynä 135 eurolla tai 9 sentillä/kilometri

Uushankintahinnasta laskettavaa prosenttiosuutta kutsutaan verotuksessa auton perusarvoksi. Perusarvon päälle lisätään euromääräiset käyttökustannukset, joista käytetään joko kiinteää kuukausikohtaista arvoa tai yksityisajojen määrään perustuvaa kilometrikohtaista arvoa. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Kilometrikohtaisen arvon käyttäminen verotuksessa vaatii osakkaalta ajopäiväkirjanpitoa. Kilometrikohtaisen arvon käyttäminen on suositeltavaa siinä tapauksessa, että yksityisajojen määrä jää alle 1 500 kilometrin kuukausittain. Kiinteä käyttökustannus määräytyy sen oletaman perusteella, että yksityisajoja on 1 500 kilometriä kuukaudessa, eli 18 000 kilometriä vuodessa. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Perusarvo lasketaan koko auton käyttöiän ajan samaa, alkuperäistä automallin suositushintaa, joka on ollut voimassa käyttöönotto-kuukauden alussa. Uushankintahinnasta vähennetään kaikkien autojen kohdalla perusvähennyksen määrä, 3 400 euroa. Autoon

hankittujen lisävarusteiden arvo lisätään uushankinta-arvoon siltä osin, kun ne ylittävät 850 euroa. (Luontoisedut verotuksessa. 2013)

Taulukko 9 kuvaa esimerkkitalannetta, jossa osakkaalla on luontoisetuna vapaa autoetu. Auto kuuluu käyttöönottovuotensa perusteella ikäryhmään A. Taulukko on tehty Verohallinnon sivuilta löytyvää esimerkkiä mukaillen. (Luontoisedut verotuksessa. 2013)

Taulukko 9. Esimerkki autoedun arvon laskemisesta (Luontoisedut verotuksessa. 2013).

Uushankintahinta		23 000 €
Perusvähennys		- 3 400 €
		19 600 €
Lisävarusteet	3 500 €	
850 euroa ylittävä osa	- 850 €	+2 650 €
Perusarvon laskentaperuste		22 250 €
Perusarvo autosta ikäryhmän mukaan	1,4%	311,50 €
Pyöristetään lähinnä alempaan 10 euroon		310 €
Käyttökustannukset		285 €
Autoetu yhteensä		595 €

Autoetua voidaan osakkaan lopullisessa verotuksessa korottaa, jos katsotaan, että yksityisajaja kertyy vuodessa yli 18 000 kilometriä (Luontoisedut verotuksessa. 2013). Osakas, jolla on autoetu, voi hyödyntää matkakuluvähennystä verotuksessaan (Matkakustannukset verotuksessa – ohje palkansaajalle).

7.5.2 Puhelinetu

Puhelinetu on kyseessä, kun osakkaalla on käytössään puhelin, jonka kuluista ja kustannuksista yhtiö vastaa. Verohallinto asettaa rajoituksia puhelimen käytöstä syntyvien kulujen verotuskohtelulle. Jos puhelinta käytetään maksuvälineenä tai sillä osallistutaan keräykseen tai esimerkiksi tv-ohjelman äänestykseen, nämä kulut katsotaan osakkaan palkkatuloksi. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

Puhelinedun arvo vuoden 2014 verotuksessa on 20 euroa niin kotipuhelinten kuin matkapuhelintenkin osalta. Jos osakkaalla on käytössään useampi yhtiön hallinnoima, joissa on erilliset liittymät, syntyy osakkaalle myös useampi matkapuhelinetu. (Luontoisedut verotuksessa. 2013.)

7.6 Ansiotuloista tehtävät vähennykset

7.6.1 Luonnolliset vähennykset

Ansiotuloista voidaan tehdä osakkaan verotuksessa tulon hankkimiseen ja säilyttämiseen liittyviä luonnollisia vähennyksiä (Tuloverolaki 1992, 92§). Jäännöstä kutsutaan puhtaaksi ansiotuloksi. Luonnollisista vähennyksistä ei ole tuloverolaissa säädetty tyhjentävää listausta, mutta vähennyksiksi voidaan katsoa esimerkiksi työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut (TVL, 1:95 §; Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Ansiotuloista tehdään viran puolesta, eli ilman erillistä ilmoitusta automaattisesti, tulonhankkimisvähennys. Vähennyksen määrä on 620 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän. Muista luonnollisista vähennyksistä huomioidaan tulonhankkimisvähennyksen ylittävä määrä. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Yrittäjäosakkaan matkakustannukset työpaikan ja kodin välillä katsotaan tulonhankkimismenoksi, jos osakas nostaa yhtiöstä palkkaa (Yrittäjäosakkaan asunnon ja työpaikan välisten matkojen kulujen vähentäminen. 2010). Verotuksen mukaisesti ensisijaisesti halvimpana kulkuneuvona pidetään julkisia kulkuneuvoja. Jos osakas perustellusti käyttää matkoihin esimerkiksi omaa autoaan, hän voi vähentää verotuksessa tästä syntyviä kustannuksia. Verohallinto antaa päätöksen, jossa vahvistetaan, millä perusteella vähennys lasketaan kun käytetään muuta kuin julkista kulkuneuvoa. Taulukossa 10 on nähtävissä toistaiseksi voimassa olevat vähennysmäärät. (Matkakulujen vähentäminen verotuksessa. 2014.)

Taulukko 10. Matkakuluvähennyksen määrä verotuksessa kulkuneuvon mukaan (Matkakuluvähennykset. 2013.).

Kulkuneuvo	Vähennyksen määrä
Auto	0,25 €/kilometri
Moottoripyörä	0,17 €/kilometri
Mopo	0,09 €/kilometri
Polkupyörä	85 €/vuosi

Jos osakkaalla on käytössään vapaa autoetu tai auton käyttöetu, matkakuluvähennyksen määrä on 0,20 euroa kilometriltä. Matkakuluvähennysten omavastuuosa on 600 euroa ja niitä vähennetään enintään 7 000 euroon saakka. (Matkakulujen vähentäminen verotuksessa. 2014.)

7.6.2 Valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Luonnollisten vähennysten lisäksi ansiotuloista voidaan tehdä muitakin vähennyksiä. Osa näistä huomioidaan sekä valtion- että kunnallisverotuksessa, osa vastaavasti vain valtion- tai kunnallisverotuksessa. Tässä työssä nostetaan esiin ne vähennykset, joiden voidaan olettaa koskettavan yrittäjäosakkaita.

Yrittäjäosakas, joka maksaa yrittäjän eläkevakuutusmaksua, voi valtion- ja kunnallisverotuksessa vähentää sairausvakuutuksen päivärahamaksun. Jos YEL-maksuja ei ole vähennetty yhtiön kirjanpidossa, voi osakas vähentää ne omassa verotuksessaan. (TVL 96 §; Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.) Vähennettävän sairausvakuutuksen päivärahan määrä on 0,84 prosenttia ilmoitetusta YEL-työtulosta. Yrittäjillä päivärahamaksua korotetaan vielä 0,13 prosenttia. (Sairausvakuutusmaksut vuodelle 2014 vahvistettu., 2013.)

Kunnallisverotuksessa osakkaan puhtaasta ansiotulosta vähennetään ansiotulovähennys. Vähennyksen määrä on 2 500 euron tulojen ylittävältä osalta 51 prosenttia 7 230 euroon saakka. Tämän ylittävältä osalta vähennys on 28 prosenttia, mutta enimmäismäärä koko vähennykselle on kuitenkin 3 570 euroa. Lisäksi tätä enimmäismäärää pienennetään 4,5 prosenttia, siltä osin kun ansiotulot ylittävät 14 000 euroa. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Esimerkki 17.

Osakkaan puhtaat ansiotulot kunnallisverotuksessa ovat 16 780 euroa. Ansiotulovähennyksen enimmäismäärä ylittyy, joten vähennyksen määrä on 3 570 euroa. Tästä tehdään vähennys 14 000 euron ylittävältä osalta, $4,5 \% \times (16\,780 - 14\,000) = 125,10$ euroa. Ansiotulovähennyksen kokonaismäärä on siis $3\,570 - 125,10 = 3\,444,90$ euroa. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Kunnallisverotuksessa tehdään ansiotuloista myös perusvähennys, joka on enintään 2 930 euroa. Perusvähennyksen määrään vaikuttaa ansiotulojen määrä, joka ylittää 2 930 euroa. Vähennyksen määrä lasketaan puhtaasta ansiotulosta, josta on tehty muut kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset, kuten ansiotulovähennys. Vähennyksen enimmäismäärää 2 930 vähennetään 19 prosentilla täyden perusvähennyksen ylittävistä määrästä, eli 2 930 eurosta. Perusvähennystä ei myönnetä vuoden 2014 verotuksessa edes osittain ansiotuloista, jotka muiden vähennysten jälkeen ylittävät 18 351 euroa. Esimerkki 18 kuvaa perusvähennyksen laskemista. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Esimerkki 18.

Osakkaan ansiotulot kunnallisverotuksessa ansiotulovähennyksen jälkeen ovat 11 870 euroa. Tulot ylittävät perusvähennyksen enimmäismäärän $11\,870 - 2\,930 = 8\,940$ eurolla. Vähennystä pienennetään ylimenevän tulon osalta 19 prosenttia eli $19\% \times 8\,990 = 1\,698,60$ euroa. Osakkaan perusvähennyksen määrä kunnallisverotuksessa on siis $2\,930 - 1\,698,60 = 1\,231,40$ euroa. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

7.7 Ansiotuloista maksettavan veron määrä

Ansiotuloista maksettavien verojen kokonaismäärä riippuu ansiotulojen euromäärän ohella osakkaan asuinkunnasta ja onko hänellä velvollisuutta maksaa kirkollisveroa. Taulukossa 11 on progressiivinen tuloveroasteikko, jonka perusteella ansiotuloa verotetaan valtion tuloverotuksessa verovuonna 2014. (Henkilöverotuksen lakimuutoksia vuodelle. 2014, 2014).

Taulukko 11. Valtion tuloveroasteikko 2014 (Valtion tuloveroasteikko 2014).

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
16 300 – 24 300	8	6,5
24 300 – 39 700	528	17,5
39 700 – 71 400	3 223	21,5
71 400 – 100 000	10 038,50	29,75
100 000 –	18 547	31,75

Esimerkki 19.

Osakas A:n verotettava tulo valtion tuloverotuksessa on 30 000 euroa. Osakas kuuluu siis 17,5 % asteikoille tulon asettuessa portaalle 24 300 – 39 700.

Osakas maksaa veroja alarajan alitavasta osasta, 24 300 eurosta, 528 euroa. Tämän ylittävästä osasta, joka saadaan vähentämällä verotettavasta tulosta alarajan määrä, eli 5 700 eurosta osakas maksaa veroja 17,5 %. Osakas maksaa siis yhteensä

$17,5 \% \times 5\,700 \text{ €} + 528 \text{ €} = 1\,525,50 \text{ euroa}$ veroja valtion verotuksessa ansiotuloistaan. (Näin lasket vuoden 2013 verosi.)

Kunnalle ja seurakunnalle veroja maksetaan kiinteän veroprosentin mukaan. Luettelo kuntien ja seurakuntien vuoden 2014 vahvistetuista veroprosenteista on löydettävissä Verohallinnon sivuilta (Kuntien ja seurakuntien tuloveroprosentit vuonna 2014. 2013).

Verojen lisäksi ansiotuloista maksetaan kunnallisverotuksessa sairausvakuutusmaksua, joka koostuu sairaanhoitomaksusta ja päivärahamaksusta (Sairausvakuutusmaksu. 2013).

Sairaanhoitomaksun määrä on 1,32 prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavan ansiotulon määrästä. Yrittäjäosakkailla sairaanhoitomaksun perusteena käytetään YEL-työtuloa, josta vähennetään luonnolliset vähennykset ja valtion ja kunnan verotuksessa tehtävät vähennykset sekä pelkästään kunnan verotuksessa tehtävät vähennykset. Vähennyksien määrä ei ole näin ollen sama kuin kunnallisverotuksessa verotettavista ansiotuloista tehtävien vähennyksien määrä, sillä laskentaperuste on eri. Päivärahan osuus taas on 0,84 prosenttia YEL-työtulon määrästä. Päivärahaa korotetaan yrittäjäosakkailla 0,13 prosenttia. (Sairausvakuutusmaksu. 2013.)

Vuonna 2013 astui voimaan laki yleisradioverosta, jonka mukaisesti kaikkien luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen on toimitettava valtiolle yleisradioveroa vuosittain (Laki yleisradioverosta 1 §). Yleisradiovero, Yle-vero, korvasi siis aiemmin käytössä olleen televisiolupamaksun (Yle-vero. 2014).

Yrittäjäosakas maksaa Yle-veroa valtiolle 0,68 prosenttia ansio- ja pääomatuloista. Yle-vero määräytyy puhtaiden ansio- ja pääomatulojen perusteella, jos YEL-työtulo ei ole näitä suurempi. Veron enimmäismäärä on 143 euroa, eikä Yle-veroa peritä, jos sen

määrä jää alle 51 euron. Käytännössä tämä tarkoittaa alle 7 500 euron pääoma- ja ansiotuloja. (Yleisradiovero.)

7.8 Verosta tehtävät vähennykset

Tuloverolain mukaisesti osakkaan ansiotulojen valtionverosta vähennetään työtulovähennys (TVL 125§). Jos vähennyksen määrä ylittää valtiolle suoritettavien verojen määrä, ylittävä osa voidaan vähentää kunnallisveroista, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta niiden määrien suhteessa (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014).

Työtulovähennyksen määrä lasketaan kaikkien ansiotulojen perusteella. Vähennyksen määrä on 7,4 prosenttia niistä tuloista, jotka ylittävän 2 500 euroa. Enimmäismäärä vähennykselle on 1 010 euroa, jota pienennetään 1,15 prosentilla siltä osin kuin puhtaat ansiotulot ylittävät 33 000 euroa. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Esimerkki 20.

Osakkaan ansiotulot ovat yhteensä 45 000 euroa. Osakkaan puhtaat ansiotulot taasen 42 300 euroa.

Työtulovähennyksen määrä on $7,4 \% \times (45\,000 - 2\,500) = 3\,145$ euroa. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 010 euroa. Enimmäismäärää pienennetään $1,15 \% \times (42\,300 - 33\,000) = 106,95$ euroa. Työtulovähennyksen määrä osakkaan verotuksessa on näin ollen $1\,010 - 106,95 = 903,05$ euroa. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Osakas voi tehdä veroista myös kotitalousvähennyksen. Vähennys tehdään ensisijaisesti valtiolle maksettavista ansio- ja pääomatulon veroista verojen suhteessa. Jos vähennyksen määrä ylittää valtionveron määrän, vähennystä voidaan tehdä myös kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta niiden määrien suhteessa. (Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014.)

Kotitalousvähennyksen voi saada veroista, jos osakas teettää kotitalous- tai hoitotyötä tai esimerkiksi asunnon kunnossapitotyötä. Vähennysten osalta omavastuuosa on 100

euroa ja enimmäismäärä 2 400 euroa, joka on henkilökohtainen. Puolisot voivat siis saada yhteensä verotuksissaan vähennettyä 4 800 euroa kotitalousvähennyksinä. (Kotitalousvähennys. 2014.)

Kotitalousvähennyksen osalta on tärkeää huomioida suoritetaanko työstä maksu yritykselle vai onko kyse palkan maksusta työntekijälle. Jos osakas maksaa laskun, hän voi vähentää verotuksessa 45 prosenttia arvonlisäverollisesta työn osuudesta. Laskulla esitetyt matkakulut ja tarvikkeet eivät näin ollen kuulu vähennyskelpoisuuden piiriin. Jos osakas taas maksaa palkkaa tehdystä työstä esimerkiksi lastenhoitajalle, maksettusta palkasta voidaan verotuksessa vähentää 15 prosenttia sekä työnantajan maksamat sivukulut. (Maksu työn tekijälle. 2014.)

8 Verosuunnittelu

8.1 Yleistä verosuunnittelusta

Tässä opinnäytetyössä verosuunnittelun fokus pyritään pitämään yrittäjäosakkaan verotuksessa, siinä miten varoja saataisiin yhtiöstä mahdollisimman kevyesti verotettuna. On silti tarpeen nostaa esiin myös joitakin osakeyhtiön verosuunnittelun peruselementtejä. Varojenjakotavasta riippumatta on tärkeitä nähdä osakas ja yhtiö yhtenä kokonaisuutena.

Verosuunnittelun tavoitteena on verovelvollisen maksamien verojen minimointi. Hyvällä tavalla toteutettuna verotussuunnittelu kuuluu osaksi yrityksen muuta strategista ja operatiivista suunnittelua. (Wikström 2008, 95.) Osakeyhtiön verosuunnittelussa on tärkeää huomioida niin yhtiön kuin osakkaan maksamat verot ja näiden muodostama kokonaisveroaste (Vilkkumaa 2014, 189.)

Verosuunnittelu voidaan jakaa strategisen ja operatiivisen tason suunnitteluun. Strategisen tason suunnittelussa kiinnitetään huomiota perustavanlaatuisiin ja pitkän ajan ratkaisuihin. Voidaan katsoa, että mitä strategisempi suunnitelma tai sen osa on, sitä vaikeampi sitä on peruuttaa (Leppiniemi & Walden, 2014). Strategisen suunnittelun kautta haetaan vastauksia esimerkiksi siihen, mikä on verotuksellisesti hyödyllisin yhtiömuoto tai mitä investointeja yrityksen olisi kannattavaa tehdä toimitilojen tai tuotanto-

koneiden suhteen. Operatiivinen taso on askeleen lähempänä käytännön verosuunnittelua. Se on lyhyemmän aikavälin suunnittelua, jossa pyritään tehokkaasti huomioimaan esimerkiksi verotuksen muuttunut lainsäädäntö, kun pyritään saamaan tietyn toimikauden tulos mahdollisimman kevyesti verotettuna omistajille. (Vilkkumaa 2014, 188–189.)

8.2 Nettovarallisuuden kasvattaminen

Verotusjärjestelmä kannustaa kasvattamaan osakeyhtiön nettovarallisuutta. Jotta yrittäjäosakas pystyisi nostamaan yhtiöstä kevyesti verotettavan pääomatulo-osingon maksimimäärän 150 000 euroa, osakkaan osakkeiden matemaattisen arvon tulisi olla 1 875 000 euroa. Pääomatulo-osingoksi katsotaan 8 prosentin vuotuinen tuotto osakkeiden matemaattiselle arvolle, nettovarallisuudelle. (Vilkkumaa 2014, 190.)

Miten osakeyhtiö voi siis kasvattaa nettovarallisuuttaan? Varallisuus kasvaa niillä voitovaroilla, jotka yhtiö jättää jakamatta osakkaille (Vilkkumaa 2014, 191). Jos yhtiöstä siis nostetaan osinkoina voitot sitä mukaan kuin niitä yhtiölle kertyy, varallisuutta ei pystytä kasvattamaan. Varallisuus ei myöskään kasva, jos yhtiö tekee tappiota. Vahva nettovarallisuus ja pääoma yhtiössä takaavat kuitenkin myös sen, että yhtiöstä voidaan nostaa osinkoja myös tuloksellisesti huonoina aikoina.

Vilkkumaa (2014, 191) osakeyhtiön varallisuutta voidaan kasvattaa sijoittamalla yhtiöön lisää omaa pääomaa. Yrittäjäosakas voi siis sijoittaa yhtiöön omia varojaan kasvattamaan yhtiön pääomaa. Sijoittaminen kuitenkin edellyttää, että osakkaalla on ylimääräisiä varoja.

Nettovarallisuutta kasvattaessa on hyvä huomioida myös osakaskohtaiset oikaisut ja miten niitä voitaisiin pienentää (Vilkkumaa 2014, 191). Onko esimerkiksi yrittäjäosakkaan asuttaman asunnon pitäminen yhtiön taseessa välttämätöntä, koska sen arvo vähennetään osakkaan nettovarallisuudesta.

8.3 Yrittäjäosakkaan verosuunnittelu

8.3.1 Kokonaisveroltaan negatiiviset suoritukset

Yrittäjäosakkaan on suositeltavaa pyrkiä hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti yhtiön suorituksia, joiden kokonaisvero on negatiivinen. Tämä tarkoittaa sitä, että kulu on yhtiölle verotuksessa vähennyskelpoinen, mutta saajalleen verovapaata tuloa. (Miten omistajayrittäjä ottaa verotehokkaasti rahaa osakeyhtiöstä. 2014.)

Yrittäjäosakas voi vähentää yhtiön tuloista sekä YEL-vakuutusmaksunsa että vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja 8 500 euroon asti ilman, että niistä syntyy osakkaalle verotettavaa tuloa (Eläkevakuutukset uudessa verojärjestelmässä. 2005). Lisäksi työmatkoista syntyvät kilometrikorvaukset, päivärahat ja ateriakorvaukset ovat verovapaita tuloja. Verohallinto asettaa kuitenkin ehtoja, joiden on täyttyttävä korvausten maksamiseksi ja enimmäismääriä korvausten suuruudelle. (Verohallinnon päätös verovapaista matkakorvauksista vuonna 2014. 2014.)

Työnantajalla on työterveyshuoltolain (2001, 1§) perusteella velvollisuus järjestää työntekijöille työterveyshuolto. Yrittäjäosakas voi siinä, missä työntekijänsäkin, hyödyntää työterveyshuollon palveluita. Kulut ovat yhtiön verotuksessa vähennyskelpoisia, eikä osakkaan tarvitse maksaa kuluja. Osakas voi hyödyntää myös muita etuuksia, kuten liikunta- ja kulttuuriseteleistä saatavia korvauksia yhtiöltä. Työnantaja voi tukea seteleillä työntekijän liikunta- ja kulttuuritoimintaan työntekijäkohtaisesti enintään 400 eurolla. (Smartum liikunta- ja kulttuuriseteli.)

8.3.2 Palkkaa vai osinkoa?

Tuloverotuksen rakenne kannustaa yrittäjäosakasta nostamaan yhtiöstä sekä palkkaa että osinkoa, erityisesti jos osakkaalla ei ole muita pääoma- tai ansiotuloja (Vilkkumaa 2014, 194). Jos yrittäjäosakkaalla ei ole ansiotuloja, hän ei voi henkilökohtaisessa verotuksessaan hyödyntää kaikkia ansiotuloista tehtäviä vähennyksiä tai esimerkiksi pääomatulojen alijäämähyvitystä.

Taulukko 12 kuvaa kahta eri tilannetta, joista toisessa osakeyhtiön osakas A nostaa yhtiöstä 30 000 euroa palkkaa, toisessa hän nostaa yhtiöstä saman verran osinkoja.

Yhtiön tilikauden tulos ennen voitonjakamisen päätöstä on 50 000 euroa ja yhtiön nettovarallisuus 400 000 euroa. Taulukossa ei A:n ansiotuloja ole yksityiskohtaisesti eritelty vähennyksineen, vaan ne on verotettu suhteellisesti 20 prosentilla. Koska osinko 30 000 euroa on alle 8 prosenttia yhtiön nettovarallisuudesta, se verotetaan pääomatu-lo-osinkona. Yhtiö maksaa palkasta sosiaaliturvamaksua 2,14 prosenttia (Työnantajan sosiaaliturvamaksu vuonna 2014). Taulukko on laadittu Vilkkumaan (2014, 196–198) esimerkkejä mukaillen.

Taulukko 12. Palkan ja osingon vaikutukset osakkaan ja yhtiön verotukseen (Vilkkumaa 2014, 196–198).

	Palkkavaihtoehto (€)	Osinkovaihtoehto (€)
Yhtiön verotettava tulos	50 000	50 000
Yhtiölle palkasta syntyvät maksut ja kulut	$30\,000 + 2,14\% \cdot 30\,000 = 30\,642$	
Yhtiön verotettava tulos	19 358	50 000
Yhtiön maksama vero 20 %	3 871,6	10 000
Yhtiön tulos verojen jälkeen	15 486,40	40 000
Osakas A:n saama ansiotulo	30 000	
Osakas A:n saama pääoma-tulo		$30\,000 \cdot 0,25 = 7\,500$
Osakas A:n saama verova-paa tulo		22 500
Osakas A:n verot ja maksut	$30\,000 \cdot 0,2 = \mathbf{6\,000}$	$7\,500 \cdot 0,3 = \mathbf{2\,250}$
Osakkaalle käteen jäävä tulo	24 000	27 750

Taulukko 12 osoittaa, että yhtiöstä on kokonaisverotus huomioon ottaen kannattavam-paa nostaa tulo palkkana, jos siitä maksettavat verot jäävät 20 prosenttiin osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa. Tällöin kokonaisveroaste on $(6\,000 + 3\,871,16) / 50\,000 = 20\%$. Jos sama tulo nostettaisiin osinkoina, kokonaisve-roaste olisi $(10\,000 + 2\,250) / 50\,000 = 25\%$.

Tällaisessa tilanteessa yrittäjäosakkaalle voi kuitenkin olla merkityksellisempää hänen käteensä jäävän tulon määrä. Sen mukaisesti 30 000 euroa olisi edullisempaa ottaa osinkoina kuin palkkana, sillä osingoista osakkaalle jäisi $27\,750 - 24\,000 = 3\,750$ eu-roa enemmän käteen.

Palkan ja osingon punnitseminen osoittautuukin tärkeämmäksi tilanteessa, jossa yrittä-jäosakkaan rahan tarve on suurempi kuin yhtiöstä jaettavan kevyesti verotettavan osingon määrä. Taulukoissa 13 ja 14 on kuvattu kaksi vaihtoehtoista ratkaisua, kun

yrittäjäosakas, joka omistaa kaikki yhtiön osakkeet, haluaa nostaa yhtiöstä varoja 100 000 euroa. Yhtiön nettovarallisuus 800 000 euroa, eli kevyesti verotettavan osingon määrä on $8 \% \times 800\,000 = 64\,000$ euroa. Osinkovaihtoehdossa osakas nostaa kaiken osinkoina ja palkkavaihtoehdossa hän nostaa loput $100\,000 - 64\,000 = 36\,000$ euroa palkkana. Yhtiön tilikauden tulos ennen palkan ja siitä syntyvien sivukulujen maksua on 150 000 euroa. Tuloksessa on huomioitu maksettavat YEL-vakuutusmaksut.

Taulukossa 13 esitetään, miten osakkaan saamat tulot jakautuvat verovapaaksi tuloksi ja verotettavaksi pääoma- ja ansiotuloksi. Palkan maksu tulee tapahtumaan vasta seuraavalla tilikaudella, joten sillä ei ole nettovarallisuuteen vaikutusta. Taulukot on tehty Vilkkumaan (2014, 196–198) esimerkkitaulukkoja mukaillen.

Taulukko 13. Vaihtoehtolaskelma siitä, miten osakkaan tulot jakautuvat ansio- ja pääomatuloihin, jos hän nostaa kevyesti verotettavan osingon lisäksi yhtiöstä palkkaa tai jos hän nostaa kaiken haluamansa tulon osinkoina (Vilkkumaa 2014, 196–198).

	Palkkavaihtoehto	Osinkovaihtoehto
Yhtiön tulos	150 000	150 000
Yhtiölle palkasta syntyvät kulut	$36\,000 + 36\,000 \times 2,14 \% = 36\,770,40$	
Yhtiön verotettava tulos	113 229,60	150 000
Yhtiön maksama vero 20%	22 645,92	30 000
Yhtiön nettovarallisuus	800 000	800 000
Kevyesti verotettava pääomatulo-osinko	64 000	64 000
Ansiotulo-osinko		36 000
Verotettava pääomatulo-osuus 25 %	16 000	16 000
Verotettava ansiotulo-osuus 75 %		27 000
Verovapaat osinkotulot	48 000	57 000
Osakkaan pääomatulot	16 000	16 000
Osakkaan ansiotulot	36 000	27 000

Yrittäjäosakkaan asuinkunta on Helsinki ja hän kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Osakkaan kunnallisveroprosentti on 18,5 % ja kirkollisvero 1,0 % (Luettelo kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuonna 2013). Hänen YEL-työtulonsa määrä on 45 000 euroa. Taulukko 14 kuvaa osakkaan henkilökohtaista verotusta ja mistä hänen maksamansa verot muodostuvat. Taulukossa käytetyt työmatkakulut ja asuntolainan vähennettävät korkokulut ovat esimerkkilukuja.

Taulukko 14. Osakkaan ansio- ja pääomatulot valtion ja kunnan verotuksessa (Vilkkumaa 2014 196–198).

	Palkkavaihtoehto	Osinkovaihtoehto
Osakkaan ansiotulot	36 000,00	27 000,00
Luonnolliset vähennykset yhteensä	1520,00	1520,00
- Tulonhankkimisvähennys	620,00	620,00
- Työmatkakulujen vähennys	900,00	900,00
Puhdas ansiotulo	34 480,00	25 480,00
Valtion ja kunnan verotuksessa tehtävät vähennykset puhtaasta ansiotulosta		
Päivärahamaksu, yrittäjäkorotuksella, YEL-työtulosta	436,50	436,50
Osakkaan ansiotulot valtion verotuksessa	34 043,50	25 043,50
Vähennykset		
Verotettava ansiotulo	34 043,50	25 043,50
Verot (ks. esimerkki 19 verojen laskemisesta)	2 233,11	658,11
Työtulovähennys (ks. esimerkki 20 vähennyksen laskemisesta) maksimi 1 010	992,98	658,11
Verot vähennysten jälkeen	1 240,13	0
Osakkaan ansiotulot kunnan verotuksessa	34 043,50	25 043,50
Vähennykset – ansiotulovähennys (ks. esimerkki 17 vähennyksen laskemisesta)	2648,40	3053,40
Verotettava ansiotulo	31 395,10	21 990,10
Verot ja maksut yhteensä	7 097,10	52 63,13
- Kunnan tulovero 18,5 %	5808,09	4068,17
- Kirkollisvero 1,0 %	313,95	219,90
- Päiväraha, korotettu (0,97 % * 45 000)	436,50	436,50
- Sairaanhoidomaksu (1,32 % * (45 000 – vähennykset))	538,56	538,56
Työtulovähennys (valtion verosta vähentämätön osa)		351,89
Verot vähennysten jälkeen	7 097,10	4 911,24
Ansiotulojen verot yhteensä	8 337,23	4 911,24
Osakkaan pääomatulot	16 000,00	16 000,00
Vähennykset		
- Asuntolainan korot (75 % * 1 500)	1 125,00	1 125,00
Verotettava pääomatulo	14 875,00	14 875,00
Pääomatulojen verot yhteensä	4 462,50	4462,50
YLE-vero (0,68 % YEL-työtulosta)	143,00	143,00
Maksettavat verot yhteensä	12 942,73	9 516,74

Taulukko 15 kuvaa verorasituksen jakautumista yhtiön ja osakkaan välillä. Taulukossa on myös laskettu 100 000 euron tulon kokonaisverorasitus.

Taulukko 15. Palkka- ja osinkovaihtoehdon verorasitus (Vilkkumaa 2014, 196–198).

	Palkkavaihtoehto	Osinkovaihtoehto
Yhtiön maksamat verot	22 645,92	30 000,00
Osakkaan maksamat verot	12 942,73	9 516,74
Osakkaan kokonaisveroprosentti verotettavista tuloista	$12\,942,73 / 52\,000 = 24,89\%$	$9\,516,74 / 43\,000 = 22,13\%$
Osakkaan tulot yhteensä	100 000,00	100 000,00
Osakkaan käteen jäävä tulo	87 057,27	90 483,26
Kokonaisveroprosentti jaettavasta tulosta – otetaan huomioon sekä yhtiön että osakkaan maksamat verot	$(22\,645,92 + 12\,942,73) / 100\,000 = 35,59\%$	$(30\,000,00 + 9\,516,74) / 100\,000 = 39,52\%$

Taulukoissa 13, 14 ja 15 esitettyjen laskelmien perusteella osakkaan olisi kannattavaa ottaa 100 00 euroa yhtiöstään ulos osinkoina. Hän maksaisi tulosta veroja valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle yhteensä yli 3 000 euroa vähemmän. Tulon kokonaisveroaste on kuitenkin korkeampi, sillä yhtiö maksaa osingosta huomattavasti enemmän veroa.

Laskelmien perusteella voidaan todeta, että voitonjaon suunnittelussa joudutaan ottamaan monia tekijöitä huomioon. Optimaalisen tuloksen löytämiseksi on olemassa ohjelmia, jotka tuottavat vertailulaskelmat helposti. Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy hyödyntää asiakkaan verosuunnittelussa Profit Hunter nimistä ohjelmaa. Profit Hunterilla on mahdollista tehdä laskelmat edullisimmasta vaihtoehdoista juuri halutun tulon perusteella (Profit Hunter Advisor – ohjelma ammattilaisille). Ohjelman hallinta ja sen raporttien tulkinta kuitenkin vaatii asioiden perusteellista ymmärtämistä.

8.3.3 Voitonjako kokonaisveroastetta silmällä pitäen

Monissa yhtiöissä voitonjakoa varmasti suunnitellaan osakkaan rahantarpeen perusteella. Kuten tässä työssäkin on monesti noussut esiin, on yhtiölle ja pidemmällä tähtäimellä myös osakkaalle edullista miettiä voitonjakoa sen kokonaisveroastetta silmällä pitäen.

Yleisesti pätevää, kaikille osakeyhtiöille sopivaa verosuunnittelun mallia ei ole olemassa. Kokonaisverotukseen pohjautuen voidaan kuitenkin antaa suuntaa antava

järjestys siitä, miten yhtiöstä varoja kannattaa jakaa (Miten omistajayrittäjä ottaa verotehokkaasti rahaa osakeyhtiöstä. 2014.)

Yrittäjäosakkaan on aina järkevää nostaa yhtiöstä palkkaa, jonka veroprosentti on enintään 20 (Miten omistajayrittäjä ottaa verotehokkaasti rahaa osakeyhtiöstä. 2014). Silloin palkan verotus jää pienemmäksi tai korkeintaan yhtiön verotuksen tasolle ja osakas pystyy hyödyntämään verotuksessa saatavia vähennyksiä ansiotuloistaan. Palkkaa ei tietenkään voida maksaa, jos yhtiön taloudellinen tila ei sitä kestä.

Alle 20 prosenttisesti verotettavan palkan jälkeen yhtiöstä on kannattavaa nostaa varoja kevyesti verotettavina osinkoina. Verotuksen kannalta osinkoa on edullista nostaa enintään 8 prosenttia nettovarallisuudesta ja enintään 150 000 euroa, eli kaikki kevyesti verotettava pääomatulo-osinko, jota yhtiöstä voidaan jakaa. Kuten osinkojen verotusta koskevan esimerkin 10 perusteella voidaan todeta, kevyesti verotettavan osingon kokonaisveroaste on 26 – 26,4 prosenttia. (Miten omistajayrittäjä ottaa verotehokkaasti rahaa osakeyhtiöstä. 2014.)

Jos yrittäjäosakkaan rahan tarve on suurempi kuin mitä hänelle 20 prosenttisesti verotettavan palkan ja kevyesti verotettavan osingon jälkeen jäisi käytettäväksi, hänen kannattaa seuraavaksi nostaa palkkatulojen määrää. Palkkatulo, joka verotetaan 26 prosenttisesti vastaa verorasitteeltaan kevyesti verotettavan osingon kokonaisveroastetta. (Miten omistajayrittäjä ottaa verotehokkaasti rahaa osakeyhtiöstä. 2014.)

Laskelmia siitä, mikä olisi seuraavaksi edullisin vaihtoehto, voidaan tehdä. Itselläni kuitenkin tässä vaiheessa heräisi kysymys, miksi osakkaalle eivät kyseiset tulot enää riitä? Jos siis oletetaan, että kyseessä on tulosta tekevä yhtiö ja nettovarallisuutta on kertynyt. Jos osakkaalla ei ole muita ansiotuloja kuin yhtiöstä saatava palkka, tarkoittaisi 26 prosentin kokonaisvero noin 40 000 euron palkkatuloja. Taulukossa 14 osakkaan ansiotulot olivat 36 000 euroa ja hänen veroprosenttinsa näistä $8\,337,23 / 40\,000 = 23$ prosenttia.

9 Oppaiden työstäminen

9.1 Oppaiden suunnittelu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden verotuksesta Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy:n työntekijöiden ja asiakkaiden käytettäväksi. Päättävöitteena oli käytännöllinen ja selkeä opas, joka olisi asiasisällöltään tiivis, mutta mahdollisimman hyvin havainnollistettu esimerkeillä.

Sisältöä suunnitellessani mietin, miten saisin oppaasta tarpeeksi informatiivisen, jotta siitä olisi hyötyä VTP Oy:n työntekijöille, ja miten se yhtä aikaa olisi tarpeeksi selkeä ja yksinkertainen asiakkaille lähetettäväksi. Päädyin tekemään kaksi opasta, joista toinen olisi selkeästi suunnattu alan ammattilaisille ja toinen olisi tiivis tietopaketti aiheesta ja käsitteistöstä asiakkaille.

Oppaan ulkoasua suunnitellessani tutustuin Scribus- ja Adobe InDesign CC -ohjelmiin, jotka ovat taitto- ja julkaisuohjelmia (Adobe InDesign CC ; Scribus). Päädyin kuitenkin tekemään oppaan Microsoft Wordilla. Osasy syy oli tietysti se, etten ollut aiemmin hyödynttänyt esimerkiksi Scribusta, jolloin ohjelman opettelu veisi hyvin paljon aikaa. En myöskään kokenut erikoisohjelmien tuovan lisäarvoa oppaalle. Käytännöllisyys eli se, että opas on helposti luettavissa paperisena sekä pdf-muotoisena sähköisesti, nousi hienosäädety n ulkoasun edelle.

9.2 Oppaiden sisältö

VTP Oy:n työntekijöille suunnatun oppaan sisällössä oli ehdottomasti tärkeää lakien ja säännösten painottaminen. Toisinaan tilineuvojan työssä voi tulla vastaan tilanteita, joissa asiakkailla on hyvin erilainen näkemys kirjanpitoasioista kuin heidän tilineuvojallaan. Siksi on tärkeää tietää, minkä lain perusteella kirjaukset tehdään ja tähän lakiin voi tarvittaessa viitata, kun asiasta käy keskustelua asiakkaan kanssa. Työntekijöille oppaassa oli luonnollista tuoda esiin myös kirjanpitosidonnaisuus, esimerkiksi se, miten jälleenhankintavaraus kirjataan kirjanpitoon.

Työntekijöille, taloushallinnon alan ammattilaisille, tarkoitetussa oppaassa ei ollut mielestäni olennaista avata käsitteistöä samalla tavalla kuin asiakkaille suunnatussa oppaassa. Tietysti oppaan yleisilmeen tuli olla selkeä, jotta sitä voitaisiin helposti hyödyntää uusien työntekijöiden perehdyttämisessä ja itsenäisessä opiskelussa. Työstin opasta kuitenkin siitä näkökulmasta, että lukijalla olisi jo ennestään tietoa ja tuntemusta aiheesta.

Tilineuvojen oppaan tarkoitus on antaa eväitä entistä parempaan asiakaspalveluun. Lähtökohtaisestihan voitonjaon suunnittelusta päätäntävalta on asiakkailla. On kuitenkin ensisijaisen tärkeää, että tilineuvoja pystyvät antamaan useita eri laskelmia päätöksenteon tueksi ja selittämään asiakkaille niiden sisältöä.

Asiakkaiden oppaasta pyrin tekemään huomattavasti työntekijöiden opasta pelkistetyemmän. Esimerkiksi osakkaiden henkilökohtainen verotus osoittautui kuitenkin aiheeksi, jota oli tarpeellista avata lukijalle mahdollisimman paljon. Asiakkaiden oppaassa voitonjaon verosuunnittelua on käsitelty huomattavasti lyhyemmin kuin tilineuvojen oppaassa. Esimerkiksi laskelmat ja taulukot on jätetty pois, koska ne todennäköisesti ovat hankalasti avautuvia asiakkaillemme.

Oppaisiin tuli myös pieniä rakenteellisia eroja. Työntekijöille kohdistetussa oppaassa päätin edetä asioissa siinä järjestyksessä, kun ne tilinpäätösprosessissa tulevat eteen. Asiakkaiden oppaaseen valitsin ehkä hieman loogisemman järjestyksen, joka toistuu myös työn raporttiosuudessa.

Kummassakin oppaassa erilaiset esimerkit ovat tärkeässä roolissa, kuten ne olivat opinnäytetyön raporttiosuudessa. Niiden avulla avasin sanallista tekstiä ja toisaalta osoitin ymmärtäväni itse kirjoittamani asiat.

Oppaissa on pyritty hyödyntämään paljon tekstin muotoilukeinoja kuten lihavointia ja alleviivausta. Tavoitteena oli nostaa muotoiluilla ja vaihtelevilla asetteluilla tekstistä esiin tärkeimmät seikat. Halusin, että lukija pystyisi yhden nopean vilkaisun kautta tietämään, mitä aihetta sivulla käsitellään. Asiakkaiden oppaaseen lisäsin huomiolaatikoi- ta, jotka sisälsivät jotakin täsmentävää tietoa käsitellyistä asioista.

9.3 Oppaiden hyödyntäminen tulevaisuudessa

Sekä työntekijöille että asiakkaille suunnatut oppaat otetaan käyttöön VTP Oy:llä. Oppaiden ensisijainen muoto tulee olemaan pdf, mutta tarkoituksena on tehdä kaikille VTP Oy:n yksiköille oma kansio, jossa on esillä molemmat oppaat. Asiakkaille suunnattua opasta ei ole tarkoitus jakaa suoraan kaikille asiakkaille, vaan päätävältä annetaan tilineuvojille.

Koska opas säilytetään myös Word-tiedostona, sitä on helppo päivittää. Koko opinnäytetyössähän pyrittiin huomioimaan vuoden 2014 voimassa olevien lakien ja säännösten lisäksi esimerkiksi Suomen hallituksen eduskunnalle jättämä budjettiesitys verovuodelle 2015, joka sillä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia erityisesti pääomatulojen verotukseen. Opasta on suurten muutosten lisäksi päivitettävä vuosittain, kun Verohallinto antaa päätöksen esimerkiksi luontoisetujen laskentaperusteista seuraavalle verovuodelle.

10 Lopuksi

Opinnäytetyön tekeminen osoittautui antoisammaksi ja opettavammaksi projektiksi kuin alustavaa suunnitelmaa tehdessäni osasin odottaa. Yksi työn tärkeimmistä tavoitteista oli oman osaamiseni kehittäminen, joka täyttyi monivaiheisen projektin kuluessa. Pääsin ensiksi opiskelemaan asioita lakeja ja ohjeita lukemalla ja seuraavaksi testaamaan osaamistani tuottamalla opetelluista asioista kattavan ja selkeä oppaan kollegoilleni ja VTP Oy:n asiakkaille.

Opinnäytetyö toteutti mielestäni hyvin sille asetetut tavoitteet. Raporttiosuudesta ja oppaista tuli hyvin kattavat ja laajat. Oppaat ovat selkeät, ja ne voi ylpeänä esitellä sekä kollegoille että asiakkaille. Opas on hyvä väline käytännön työn ohjeistamiseen ja opastamiseen. Mielestäni sen avulla on helppo lähteä käsittelemään osakeyhtiöiden tuloverotusta, sillä se antaa vastauksia sille, mitä asioita verojen laskennassa on huomioitava ja miksi.

Ajantasaista ja luotettavaa lähdeaineistoa oli hyvin saatavilla opinnäytetyön teoreettista viitekehystä varten. Toisinaan lähteitä ja niistä saatavaa tietoa tuntui olevan jopa liikaa.

Koko opinnäytetyön työstämisen ajan olikin tärkeää, että pidin mielessäni työn aiheen rajauksen. Oppaissa ei ollut tarpeen tuoda esiin säännöksiä, jotka eivät koskettaisi asiakkaitamme. Oppaissa on nivottu yhteen raporttiosuuteen kerätty informaatio ja kuka tahansa olisi pystynyt raportin perusteella tuottamaan sisällöltään samanlaiset oppaat.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyö onnistui hyvin. Työn innoittamana VTP Oy:llä on pohdinnassa, olisiko hyödyllistä tehdä samankaltaiset oppaat myös muista henkilöyhtiöistä ja koota tiedot samoihin kansiin näiden oppaiden kanssa. Toivon, että opasta tulevat käyttämään nykyiset ja uudet työntekijät niin perehdytyksen kuin jokapäiväisen työnteon tukena. Henkilökohtaisen verotuksen säännökset ovat varmasti monille kollegoilleni vieraita asioita, ja toivonkin heidän hyödyntävän opasta aktiivisesti. Mielestäni oppaan avulla voimme tarjota entistä parempaa palvelua asiakkaillemme.

Lähteet

Adobe InDesign CC. Adobe Systems Software Ireland Ltd. [Http://www.adobe.com/fi/products/indesign.html](http://www.adobe.com/fi/products/indesign.html). Luettu 10.9.2014.

Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio. 2013. Verohallinto. Päivitetty 26.3.2013. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_paaomatuloista_ja_alijaamahyvitys/Alijaamahyvitys_ja_paaomatulolajin_tappi\(25577\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_paaomatuloista_ja_alijaamahyvitys/Alijaamahyvitys_ja_paaomatulolajin_tappi(25577)). Luettu 27.8.2014.

Autoetu 2014. Veronmaksajain keskusliitto Ry. [Http://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Luontoisedut/Autoetu-2014/](http://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Luontoisedut/Autoetu-2014/). Luettu 2.9.2014.

Edustusmenot verotuksessa. 2011. Verohallinto. Päivitetty 18.5.2011. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Edustusmenot_verotuksessa%2815043%29](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Edustusmenot_verotuksessa%2815043%29). Luettu 12.9.2014.

Eläkevakuutukset uudessa verojärjestelmässä .2005. Verohallinto. Päivitetty 6.4.2005. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansiotulosta_ja_verosta/Eläkevakuutukset_uudessa_verojarjestelma\(10128\)#Mikä_on_vapaaehtoinen_eläkevakuutus1](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansiotulosta_ja_verosta/Eläkevakuutukset_uudessa_verojarjestelma(10128)#Mikä_on_vapaaehtoinen_eläkevakuutus1). Luettu 4.9.2014.

Hallituksen esitys 185/2013. Finlex. [Http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185](http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185). Luettu 10.9.2014. Luettu 14.9.2014.

Hallitus päätti vuoden 2015 talousarvioesityksestä. 2014. Valtioneuvosto. Päivitetty 28.8.2014. [Http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=423521](http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=423521). Luettu 12.9.2014.

Henkilöasiakkaan vero-opas 2014. 2013. Verohallinto. Päivitetty 11.6.2013. [Http://portal.vero.fi/public/default.aspx?nodeid=9513](http://portal.vero.fi/public/default.aspx?nodeid=9513). Luettu 10.9.2014.

Henkilöverotuksen lakimuutoksia vuodelle 2014.2014. Verohallinto. Päivitetty 28.1.2014. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle\(31265\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle(31265)). Luettu 28.8.2014.

Hoffström, Tom 2014. Varojen jako sijoitetun vapaan pääoman rahastosta listaamattomassa yhtiössä. Oy Tuokko Ltd. Päivitetty 6.6.2014. [Http://www.tuokko.fi/ajankohtaista-fi/varojen-jako-sijoitetun-vapaan-paaoman-rahastosta-listaamattomassa-yhtiossa/](http://www.tuokko.fi/ajankohtaista-fi/varojen-jako-sijoitetun-vapaan-paaoman-rahastosta-listaamattomassa-yhtiossa/).

Keskeiset veromuutokset omistajayrittäjän kannalta. 2013. HelBal Oy. Päivitetty 21.3.2013. [Http://www.helbal.fi/ajankohtaista-23.html](http://www.helbal.fi/ajankohtaista-23.html). Luettu 11.9.2014.

Kirjanpito ja tilintarkastus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2011. Verohallinto. Päivitetty 21.1.2011. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus/Kirjanpito_ja_tilintarkastus__osakeyhtio\(10872\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus/Kirjanpito_ja_tilintarkastus__osakeyhtio(10872)). Luettu 22.7.2014.

Kotitalousvähennys. 2014. Verohallinto. Päivitetty 2.4.2014. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Kotitalousvahennys](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Kotitalousvahennys). Luettu 4.9.2014.

Kuntien ja seurakuntien tuloveroprosentit vuonna 2014. 2013. Verohallinto. Päivitetty 26.11.2013. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Kuntien_ja_seurakuntien_tuloveroprosentti%2830240%29. Luettu 10.9.2014.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360. Finlex. http://www.finlex.fi/fi/laki/ajan_tasa/1968/19680360#02. Luettu 13.8.2014.

Laki yleisradioverosta 484/2012. Finlex. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2012/20120484>. Luettu 4.9.2014.

Lehtonen, J. 2012. Verotus Suomessa. Summarum. Päivitetty 6.9.2012. <http://www.summarum.fi/verotus-suomessa/>. Luettu 28.8.2014.

Leppiniemi, Jarmo 2002. Tilinpäätössiirtojen hyödyntäminen. Taloussanomat. Päivitetty 14.5.2002. <http://www.taloussanomat.fi/arkisto/2002/05/14/tilinpaatossiirtojen-hyodyntaminen/200229946/12>. Luettu 22.7.2014.

Leppiniemi, Jarmo 2003. Osakeyhtiön jakokelpoiset varat. Taloussanomat. Päivitetty 21.2.2003. <http://www.taloussanomat.fi/arkisto/2003/02/21/osakeyhtion-jakokelpoiset-varat/200323123/12>. Luettu 22.7.2014.

Leppiniemi, Jarmo & Walden, Risto 2014. Tilinpäätös ja verosuunnittelu. Talentum onlinepalvelu. Päivitetty 17.3.2014. <http://www.fokus.talentum.fi/>. Luettu 4.9.2014.

Lundstedt, Mikko & Oksa, Minna 2014. Kai sitä nyt omansa saa takaisin ottaa osakeyhtiöstäkin. Varsinais-Suomen yrittäjä. Päivitetty 12.10.2010. <http://www.y-lehti.fi/uutiset/nayta/4689/Kai+sit%C3%A4+nyt+omansa+saa+takaisin+ottaa+osakeyhti%C3%B6st%C3%A4kin%3F>. Luettu 14.8.2014.

Luontoisedut verotuksessa. 2013. Verohallinto. Päivitetty 9.12.2013. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyonantajat/Luontoisedut/Luontoisedut_verotuksessa\(30393\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyonantajat/Luontoisedut/Luontoisedut_verotuksessa(30393)). Luettu 2.9.2014.

Maatilatalouden tuloverolaki 15.12.1967/543. Finlex. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1967/19670543>. Luettu 13.8.2014.

Maksu työn tekijälle. 2014. Verohallinto. Päivitetty 2.4.2014. [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkilöasiakkaat/Kotitalousvahennys/Maksu_tyon_tekijalle\(9221\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkilöasiakkaat/Kotitalousvahennys/Maksu_tyon_tekijalle(9221)). Luettu 4.9.2014.

Matkakulujen vähentäminen verotuksessa. 2014. Verohallinto. Päivitetty 14.2.2014. <http://www.vero.fi/fi-FI/Henkilöasiakkaat/Matkakulut>. Luettu 4.9.2014.

Matkakuluvähennykset 2013. 2013. Veronmaksajain keskusliitto Ry. Päivitetty 31.12.2013. https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Verovahennykset/Matkakulu_vahennys/. Luettu 4.9.2014.

Matkakustannukset verotuksessa – ohje palkansaaajalle. 2011. Verohallinto. Päivitetty 22.12.2011. [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkilöasiakkaat/Matkakulut/Matkakustannukset_verotuksessa__ohje_pal\(12418\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkilöasiakkaat/Matkakulut/Matkakustannukset_verotuksessa__ohje_pal(12418)). Luettu 2.9.2014.

Mikä on palkkaa? 2013. Verohallinto. Päivitetty 1.3.2013. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkilöasiakkaan_tuloverotus/Palkka/Mika_on_palkkaa\(25336\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkilöasiakkaan_tuloverotus/Palkka/Mika_on_palkkaa(25336)). Luettu 28.8.2014.

Mähönen, Jukka 2014. Varojenjako osakeyhtiössä ja liiketaloudellinen peruste. Tilisanomat. Päivitetty 11.5.2014. <http://www.tilisanomat.fi/artikkeli/varojenjako-osakeyhti%C3%B6ss%C3%A4-ja-liiketaloudellinen-peruste>.

Näin lasket vuoden 2013 verosi. Veronmaksajain keskusliitto Ry. <http://www.veronmaksajat.fi/veroilmoitus/esitaytetty-veroilmoitus/nain-lasket-2013-verosi/>. Luettu 28.8.2014.

Ojala, Ilkka 2005. Tuloverotuksen tulolähteet. Tilisanomat. Päivitetty 17.3.2005. <http://www.tilisanomat.fi/content/tuloverotuksen-tulol%C3%A4hteet>. Luettu 14.8.2014.

Ojala, Ilkka 2006. Veronalaiset tulot ja vähennyskelpoiset menot EVL:n mukaan. Tilisanomat. <http://www.tilisanomat.fi/content/veronalaiset-tulot-ja-v%C3%A4hennyskelpoiset-menot-evln-mukaan>. Luettu 22.7.2014.

Omaisuuuden luovutusvoiton verotus. 2013. Verohallinto. Päivitetty 13.12.2013. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Luovutusvoito_ja_tappiot/Omaisuuuden_luovutusvoiton_verotus\(12315\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Luovutusvoito_ja_tappiot/Omaisuuuden_luovutusvoiton_verotus(12315)). Luettu 21.8.2014.

Omien osakkeiden hankkiminen ja peitelty osingonjako. BusinessOulu. <http://www.businessoulu.com/fi/businessplaza/sukupolvenvaihdos/arvonmaaritys-verotus-ja-rahoitus/omien-osakkeiden-hankkiminen-ja-peitelty-osingonjako.html>. Luettu 14.8.2014.

Omien osakkeiden hankkiminen verotuksessa. 1997. Verohallinnon tiedote 6/1997. Edilex. Päivitetty 4.9.1997. http://www.edilex.fi/verohallinnon_ohjeet/2003_0123linkki3aa.html. Luettu 21.8.2014.

Osakepääoman alentaminen. 2013. Patentti ja rekisterihallitus. Päivitetty 1.1.2013. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutokset/osakepaaomanalentaminen.html>. Luettu 23.7.2014.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Finlex. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L6P1>. Luettu 10.7.2014.

Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. 2014. Suomen yrittäjät. Päivitetty 1.7.2014. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>. Luettu 10.7.2014.

Osakeyhtiön tilinpäätösilmoitus. 2014. Patentti ja rekisterihallitus. Päivitetty 27.3.2014. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/tilinpaatos/oy.html>. Luettu 10.7.2014.

Osakkeet ja osingot. 2014. Verohallinto. Päivitetty 2.1.2014. http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Osakkeet_ja_osingot. Luettu 28.10.2014.

Osingosta on jo maksettu vero. Suomen Yrittäjät. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verot/osingosta-on-maksettu-jo-vero/>. Luettu 12.9.2014.

Osinkotulojen verotus. 2013. Verohallinto. Päivitetty 2.7.2013. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2013/Osinkotulojen_verotus\(27842\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2013/Osinkotulojen_verotus(27842)). Luettu 5.9.2014.

Osinkoverotus 2014. 2014. Taloussuomi. Päivitetty 6.2.2014. <http://www.taloussuomi.fi/sijoitus/osinkoverotus-2014>. Luettu 10.9.2014.

Palkan sivukulut. Kirjanpitolpalvelu Miettinen Ky. <http://www.kirjanpitolpalvelumiettinen.fi/avainluvut/>. Luettu 28.8.2014.

Palvelut ja tuotteet. Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy. <http://www.vahittaiskaupantilipalvelu.fi/palvelut-ja-tuotteet/>. Luettu 10.7.2014.

Pienet ja keskisuuret yritykset. Tilastokeskus. http://www.stat.fi/meta/kas/pienet_ja_keski.html. Luettu 14.7.2014.

Profit Hunter Advisor – ohjelma ammattilaisille. Bronex Software Oy. <http://www.bronex.fi>. Luettu 11.9.2014.

Pääomatulojen verotus. Valtiovarainministeriö. http://www.vm.fi/vm/fi/10_verotus/01_henkiloverotus/02_paaomatulojen_verotus/index.jsp. Luettu 14.8.2014.

Pääomatuloksi luettava osakaslaina. 2010. Verohallinto. Päivitetty 1.6.2010. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Paaomatuloksi_luettava_osakaslaina\(15655\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Paaomatuloksi_luettava_osakaslaina(15655)). Luettu 14.8.2014.

Pöytälaatikkoyhtiö. Taloussanomat. <http://www.taloussanomat.fi/porssi/sanakirja/termi/p%F6yt%E4laatikkoyhti%F6/>. Luettu 24.9.2014.

Sairausvakuutusmaksu. 2013. Verohallinto. Päivitetty 22.3.2013. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyontekijat/Sairausvakuutusmaksu%2825760%29. Luettu 11.9.2014.

Sairausvakuutusmaksut vuodelle 2014 vahvistettu, 2013. Sosiaali- ja terveysministeriö. Päivitetty 14.11.2013. <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/-/view/1868051>. Luettu 11.9.2014.

Scribus. Scribus. <http://www.scribus.net/canvas/Scribus>. Luettu 10.9.2014.

Smartum liikunta- ja kulttuurisetelit. Smartum Oy. <https://www.smartum.fi/fi/tyosuhde-edut/tuotteet/liikunta-ja-kulttuuri/smartum-liikunta-ja-kulttuuriseteli>. Luettu 12.9.2014.

Suorsa, Birgitta 2013. Yhteisöveron alentaminen suosisi suuryrityksiä. Kansan Uutiset. Päivitetty 18.3.2013. <http://www.kansanuutiset.fi/uutiset/kotimaa/2969301/yhteisoveron-alentaminen-suosisi-suuryrityksia>. Luettu 4.9.2014.

Suulamo, Antti. 2014. Muutoksia yritysverotukseen vuonna 2014. BDO Oy. Päivitetty 18.1.2014. <http://www.bdo.fi/story/muutoksia-yritysverotukseen-vuonna-2014-0>. Luettu 2.9.2014.

Tilintarkastuslaki 13.4.2007/459. Finlex. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070459#L2P4>. Luettu 13.8.2014.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Finlex. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#L1P30>. Luettu 14.8.2014.

Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2013. Verohallinto. Päivitetty 19.12.2013. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus. Luettu 14.7.2014.

Työnantajan eläke- ja vakuutusmaksut. 2010. Verohallinto. Päivitetty 28.10.2010. [Http:// www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Yhdistys_ja_saatio_tyonantajana/Tyonantajan_elake_ja_vakuutusmaksut\(9603\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Yhdistys_ja_saatio_tyonantajana/Tyonantajan_elake_ja_vakuutusmaksut(9603)). Luettu 28.8.2014.

Työnantajan sosiaaliturvamaksut vuonna 2014. Verohallinto. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Tyonantajan_sosiaaliturvamaksu_vuonna_20\(25386\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Tyonantajan_sosiaaliturvamaksu_vuonna_20(25386)). Luettu 10.9.2014.

Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383. Finlex. [Http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011383](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011383). Luettu 12.9.2014.

Vahtera, Pauli 2012. Osakaslainan ilon sekunnit surun tunnein maksetaan. Tilisanomat. Päivitetty 15.5.2012. <http://www.tilisanomat.fi/content/osakaslainan-ilon-sekunnit-surun-tunnein-maksetaan>. Luettu 4.9.2014.

Vapaaehtoinen eläkevakuutus. 2012. Veronmaksajain keskusliitto ry. Päivitetty 21.12.2012. [Http://www.veronmaksajat.fi/sijoittaminen/vapaaehtoinen-eläkevakuutus/](http://www.veronmaksajat.fi/sijoittaminen/vapaaehtoinen-eläkevakuutus/). Luettu 4.9.2014.

Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. 2014. Verohallinto. Päivitetty 28.8.2014. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tulovero_tus/Vahennykset_ansiutulosta_ja_verosta/Verotettavan_tulon_laskeminen_henkilovero\(33520\)#1_Yleistä_verotettavan_tulon_laskemisesta_](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tulovero_tus/Vahennykset_ansiutulosta_ja_verosta/Verotettavan_tulon_laskeminen_henkilovero(33520)#1_Yleistä_verotettavan_tulon_laskemisesta_). Luettu 3.9.2014.

Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2014. 2014. Verohallinto. Päivitetty 2.1.2014. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Kilometrikorvaus_ja_paivaraha/Verohallinnon_paatos_verovapaista_matkak\(30407\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Kilometrikorvaus_ja_paivaraha/Verohallinnon_paatos_verovapaista_matkak(30407)). Luettu 12.9.2014.

Verotuksen poistot 2014. 2013. BDO Auditor Oy. Päivitetty 21.12.2013. [Http://www.bdo.fi/story/verotuksen-poistot-2014](http://www.bdo.fi/story/verotuksen-poistot-2014). Luettu 22.7.2014.

Vilkkumaa, Matti 2014. Yrityksen osinko-opas. Suomen Yrityskirjat, Helsinki.

Wikström, Kauko 2008. Yleiset opit verotuksessa. 4. uud, painos. Turun Yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja. Julkisoikeuden sarja. A:37, Turku.

YEL-vakuutus yrittäjälle. Ilmarinen. [Https://www.ilmarinen.fi/Production/fi/tietopankki/02_yrittajan_yel/index.jsp](https://www.ilmarinen.fi/Production/fi/tietopankki/02_yrittajan_yel/index.jsp). Luettu 10.9.2014.

Yhtiön omien osakkeiden hankkiminen. Tax Express. PricewaterhouseCoopers Oy. [Http://www.pwc.fi/fi/veroneuvonta/tax-express/2013/yritysoikeus-9-2013.jhtml](http://www.pwc.fi/fi/veroneuvonta/tax-express/2013/yritysoikeus-9-2013.jhtml). Luettu 23.7.2014.

Yleisradiovero. 2013. Verohallinto. Päivitetty 23.1.2013. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Maksaminen/Ylevero/Yleisradiovero\(26145\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Maksaminen/Ylevero/Yleisradiovero(26145)). Luettu 11.9.2014.

Yle-vero. 2014. Verohallinto. Päivitetty 2.1.2014. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Ylevero](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Ylevero). Luettu 4.9.2014.

Yle-vero – yhteisöt. 2013. Verohallinto. Päivitetty 16.10.2013. [Http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Maksaminen/Ylevero](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Maksaminen/Ylevero). Luettu 4.9.2014.

Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 16.10.2007. Kirjanpitolautakunta.
[Http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/751B9F97EE8F7B2BC22573790048AF8E?openDocument](http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/751B9F97EE8F7B2BC22573790048AF8E?openDocument). Luettu 25.8.2014.

Yrittäjäosakas. 2011. Verohallinto. Päivitetty 6.4.2011. [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sanasto/Yrittajaosakas\(13581\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sanasto/Yrittajaosakas(13581)). Luettu 5.9.2014.

Yrittäjäosakkaan asunnon ja työpaikan välisten matkojen kulujen vähentäminen.2010. Verohallinto. Päivitetty 3.12.2010 [Http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkilöasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansi tulosta_ja_verosta/Yrittajaosakkaan_asunnon_ja_tyopaikan_va\(12353\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkilöasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansi tulosta_ja_verosta/Yrittajaosakkaan_asunnon_ja_tyopaikan_va(12353)). Luettu 4.9.2014.

Yritys- ja osinkoverotuksen muutoksia. 2013. Suomen yrittäjät. Päivitetty 17.12.2013. [Http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verot/verot-2014/](http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verot/verot-2014/). Luettu 2.9.2014.

Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. 2014. Patentti- ja rekisterihallitus. Päivitetty 11.7.2014. [Http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html](http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html).

**Opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden tuloverotukseen ja voitonjaon
verosuunnitteluun tilineuvojille**

**OSAKEYHTIÖIDEN JA
OSAKKAIDEN
TULOVEROTUKSESTA**

Tehoa voitonjaon verosuunnitteluun

Hyvä lukija,

tämä opas on tehty Sinun työntekosi tueksi.
Opas on suunniteltu sovellettavaksi omistajayrittäjävetoisten
pienosakeyhtiöiden kirjanpidossa.

Käsiteltäviä kysymyksiä ovat esimerkiksi seuraavat:

- Miten osakeyhtiön verotettava tulo lasketaan?
- Mitä tuloksenjärjestely keinoja osakeyhtiöllä on käytössään?
- Miten osakeyhtiön nettovarallisuus lasketaan?
- Miten osakeyhtiöstä voidaan jakaa varoja?
- Miten osakkaan henkilökohtainen verotettava tulo lasketaan?
- Miten osakkaan kannattaa tehokkaasti nostaa varoja yhtiöstä?

Oppaassa pureudutaan lakeihin ja säädöksiin, jotka vaikuttavat yhtiön
ja osakkaan tuloverotukseen. Osakkaalla tarkoitetaan oppaassa
yleisesti kauppiasta, jolla on yli 50 prosentin omistusosuus yhtiöstä.

Tarkoitus ei ole keksiä pyörää uudelleen, vaan tarjota yleisluontoista
ja tiivistä tietoa yksistä kansista työnteon sekä tarvittaessa
perehdyttämisen tueksi. Tästä löytyviä tietoja on suotavaa
tapauskohtaisesti täydentää esimerkiksi Verohallinnon päätöksillä.

Oppaassa käsitellään melko tarkasti osakkaiden henkilökohtaiseen
verotukseen. Profix-ohjelmahan tarjoaa valmiiksi lasketut verot sekä
pääoma- että ansiotuloista, mutta esimerkiksi vähennysten
laskentaperusteiden ymmärtäminen helpottaa huomattavasti
laskelmien lukemista ja selventämistä kauppiaille.

Tilineuvoja
Sade Nieminen

SISÄLLYS

<u>Osakeyhtiön tuloverotuksesta</u>	1
Muistilista verotettavan tulon laskemiseksi	2
<u>Tuloksen järjestelykeinot</u>	3
Jälleenhankintavaraukset	3
Poistoero	4
Epäsuora tuloutus	5
<u>Nettovarallisuus</u>	7
Varat nettovarallisuuden laskennassa	7
Velat nettovarallisuuden laskennassa	8
Osakaskohtainen nettovarallisuus	8
<u>Osinkoverotus</u>	9
Yhtiön saamat osinkotulot	9
Osakkaan osinkoverotus	9
Ennakonpidätys	10
<u>Osakkaan tuloverotus</u>	11
Pääomatulot	11
Eläkevakuutukset	13
Ansiotulot	14
<u>Osakeyhtiön varojen jako</u>	20
Osingon jako	20
Osakaslaina	21
<u>Voitonjaon verosuunnittelu</u>	22

Osakeyhtiön tuloverotuksesta

Osakeyhtiöiden verotettava tulo saadaan vähentämällä verovuoden veronalaista tuloista vähennyskelpoiset kulut. – Elinkeinoverolaki 3 §

Mikä on veronalaista? Mikä on vähennyskelpoista?

Pääperiaatteet:

Kaikki osakeyhtiön rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot ovat verotettavaa tuloa. – Elinkeinoverolaki 4 §

Tulon hankkimiseen ja säilytykseen kohdistuvat menot ovat vähennyskelpoisia. – Elinkeinoverolaki 7 §

Veronalaista:

- Myynti
- Vuokraamisesta saadut tulot
- Käyttöomaisuuden myynnistä saadut luovutusvoitot
- Osingot julkisesti noteeratuista yhtiöistä

Vähennyskelpoista:

- Tavara- ja palveluostot
- Henkilöstökulut
- Luottotappiot
- Muut menetykset ja hävikit
- Yle-vero

Verovapaata:

- Osakepääoma
- Liittymismaksut (jotka palautetaan mahd. takaisin)
- Osingot muista listaamattomista yhtiöistä
- Osuuspääoman korot 1 500 euroon asti

Vähennyskeltottomia:

- Tuloverot
- Edustuskulut (50 % v. 2015)
- Sakot, viivästyskorot
- Lahjoitukset, jotka annettu muulle kuin Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle

Muistilista verotettavan tulon laskemiseksi

Kun tulo lasketaan kirjanpidon tuloksen perusteella

Käytä pohjana Oy_Verolaskenta_je_dokumentointi - Exceliä

+ Lisää

Kirjatut tuloverot

Maksetut ennakkoerot sekä verojaksotus

Edustuskulut

Vuonna 2015 50 %

Vähennyskelpottomat kulut

Korot, sakot ym. vähennyskelpottomat kulut

- Vähennä

Mahdolliset verovapaat osinkotuotot

Osuuspääoman korko

Luottokunnalta saadut osuuspääoman korot

Verovapaat korkotuotot

Verotilin hyvityskorko

Yle-vero

Muista

Verovapaan tulon hankkimisesta aiheutuneet menot eivät ole vähennyskelpoisia.

Jokaisen tulolähteen verotettava tulo lasketaan erikseen.

Verovuoden tappio on vähennettävissä 10 seuraavan verovuoden tuloksesta.

- Tappio vähennettävissä vain sen tulolähteen tuloksesta, josta tappio on syntynyt!

Yhteisöveron määrä

20 % verotettavasta tulosta

Yle-veron määrä

140 € kun tulo enintään 50 000 €

Ylimenevältä osalta 0,35 %

Kuitenkin enintään 3 000 €

Tuloksen järjestelykeinot

Osakeyhtiöillä tulosta voidaan tilikausien välillä tasoittaa poistoeron ja jälleenhankintavarauksen avulla. – KILAn yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista

Jälleenhankintavaraus

Jälleenhankintavaraus jaetaan kahteen osaan:

Toimitilan jälleenhankintavaraus

Yhtiö voi kirjata toimitilan myynnistä saadun luovutushinnan ja poistamattoman hankintamenon erotuksen jälleenhankintavaraukseksi ja kohdentaa sen seuraavan kahden verovuoden aikana uusien toimitilojen hankintamenosta. – Elinkeinoverolaki 43 §

Kuluvan käyttöomaisuuden jälleenhankintavaraus

Yhtiö voi kirjata tuhoutuneesta tai vahingoittuneesta käyttöomaisuudesta saadun vahingonkorvauksen jälleenhankintavaraukseksi ja kohdistaa sen seuraavan kahden verovuoden aikana uuden omaisuuden hankintaan tai vanhan kunnostusmenoihin. – Elinkeinoverolaki 43 §

Jälleenhankintavarauksen tarkoituksena siis on, ettei yhtiö maksa esimerkiksi toimitilojen myynnistä saadusta voitosta veroja, jos se ei hanki uusia toimitiloja samana verovuonna. Varauksen turvin yhtiö pystyy hyödyntämään saadun voiton kokonaisuudessaan uusien toimitilojen hankinnassa.

Huomaa, että jälleenhankintavaraus ei ole sama asia kuin toimintavaraus!

Esimerkki:

Reuts-Pekan auto tuhoutui tulipalossa. Auton jäännöservo kirjanpidossa oli 15 000 euroa, mutta käyvän arvon perusteella saatiin vakuutuskorvausta 17 000 euroa. Erotus 2 000 euroa kirjataan kuluvalle tilikaudelle jälleenhankintavaraukseksi, sillä uusi auto tullee hankkimaan vasta seuraavalle tilikaudelle. Kirjaukset kirjjanpidossa:

Poistoeron kasvattaminen:

Vähentää
verotettavaa
tuloa

Poistoeron vähentäminen:

Lisää
verotettavaa
tuloa

Poistoeron muodostumisesta

Lähtökohtaisesti asiakkaille kirjataan verotuksen sallimat maksimipoistot. Kirjanpidon poistosuunnitelmien mukaisesti käyttöomaisuus poistetaan kuitenkin tasapoistoin 8–10 vuoden aikana.

Esimerkki:

Reutu-Pekalla on kirjanpidossa auto, jonka hankinta-arvo on 20 000 euroa. Poistosuunnitelman mukaisesti auto tullee poistamaan kirjanpidosta tasapoistoin, viiden vuoden aikana. Tilikauden poistot ovat näin ollen 4 000 euroa.

Auton maksimipoistot verotuksessa ovat kuitenkin 25 prosenttia menoäänönnöksestä, ensimmäisellä tilikaudella siis 5 000 euroa.

Koska poistot halutaan tehdä verotuksessa hyväksyttävien maksimipoistojen suuruisina, sumu-poistojen ylittevä osa 1 000 euroa kirjataan poistoeroksi.

Poistoero kirjataan kirjanpidossa per poistoeron muutos an poistoero. Poistoeron muutos esitetään tuloslaskelmalla, tilinpäätössiirroissa ja poistoero taseessa, kertyneissä tilinpäätössiirroissa.

Kertynyt poistoeroa purkautuu automaattisesti ajan kuluessa, mutta sitä voidaan tuloksen parantamiseksi purkaa manuaalisesti. Poistoeroa voidaan purkaa enintään tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen verran ja vain, jos asiakkaalla on aiemmin kertynyttä poistoeroa.

Verotuksessa kalustoa tarkastellaan kuitenkin hyödykeryhmittäin, joten yhden hyödykkeen poistoero voi olla negatiivinen, jos toisen hyödykkeen positiivinen poistoero riittää kattamaan sen.

Epäsuora tuloutus

Irtaimen käyttöomaisuuden luovutuksesta syntyvä voitto tai tappio tuloutetaan verotuksessa epäsuorasti, poistojen kautta. Näin voitto tai tappio ei vaikuta koko määrällään yhden tilikauden verotettavaan tulokseen.

Tulosvaikutus eliminoidaan poistoeron muutoksella.

Myyntivoitto – Kirjataan yhtä paljon poistoeroa
Myyntitappio – Puretaan yhtä paljon kertynyttä poistoeroa

Jos kertynyttä poistoeroa ei ole, myyntitappiolla on suora vaikutus tilikauden tulokseen.

Esimerkki

Rauta-Pekka Oyn kaluston menojäätännös tilikauden lopussa on 140 000 euroa.
Kaluston menojäätännös verotuksessa 120 000 euroa.
Kertynyttä poistoeroa on siis yhteensä 20 000 euroa.

Yhtiö myy tuotantokoneen hintaan 40 000 euroa.
Koneen menojäätännös kirjanpidossa on 28 000 euroa,
eli kirjanpitoon syntyy irtaimen käyttöomaisuuden myyntivoittoa 12 000 euroa.

Epäsuorassa tuloutuksessa sama euromäärä 12 000 kirjataan poistoeron lisäykseksi.

Kaluston verotuksessa tehtävät maksimipoistot ovat 25 % menojäätännöksestä,
josta on vähennetty saatu luovutushinta,
eli $25\% \times (120\,000 - 40\,000) = 20\,000$ euroa.

Kirjanpidon suunnitelman mukaiset poistot kalustosta ovat 30 000 euroa.
Poistoeroa tulee poistojen osalta purkaa siis 10 000 euroa,
jotta kirjanpito on yhteneväinen verotuksen kanssa.

Oheinen taulukko kuvaa epäsuoran tuloutuksen vaikutusta kirjanpidossa ja verotuksessa:

	Kirjanpito	Verotus
Menojäätännös tilikauden alussa	140 000	120 000
Koneen myynti	- 28 000	- 40 000
Myyntivoitto	12 000	
Kaluston arvo myynnin jälkeen	112 000	80 000
Tilikauden poisto	30 000	20 000
Menojäätännös tilikauden lopussa	82 000	60 000
Poistoero tilikauden alussa	20 000	20 000
Poistoeron lisäys (myyntivoitto)	+ 12 000	+ 12 000
Poistoeron vähennys (maksimipoistot)	- 10 000	- 10 000
Poistoero tilikauden lopussa	22 000	22 000

Verohallinnon ohje veroilmoituksen lomakkeen 62 täyttämistä
pitää sisällään tarkkoja ohjeita, miten epäsuora tuloutus kirjataan.
Myyntitappio ja voitto on muistettava huomioida päälomakkeella 6B,
vähennyskelvottomissa kuluissa ja verovapaissa tuotoissa.

Ohjeessa on myös paljon tietoa poistoista niin kirjanpidossa kuin verotuksessa
ja poistoeron muodostumisesta.

[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/
Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomakkeet/Veroilmoitus/
62_Veroilmoituksen_liitelomakkeen__eritt\(26503\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomakkeet/Veroilmoitus/62_Veroilmoituksen_liitelomakkeen__eritt(26503))

Nettovarallisuus

Osakeyhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. – Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1 §

Nettovarallisuuden perusteella määritetään osakkeiden matemaattinen arvo, joka vaikuttaa osinkotulojen verotukseen.

Varat nettovarallisuuden laskennassa

Käyttöomaisuus

Kalusto

Arvostetaan verotuksessa poistamattomaan hankintamenoon

Kiinteistöt & rakennukset

Verrataan verotuksen vertailuarvoa ja kirjanpidon poistamatonta hankintamenoa ja arvostetaan suurempaan arvoon kiinteistökohtaisesti

Käyttöomaisuuteen kuuluvat arvopaperit

Arvopapereiden yhteenlaskettua vertailuarvoa (70 % tilinpäätöshetken kurssin mukaisesta arvosta) verrataan yhteenlaskettuun kirjanpidon poistamattomaan hankintamenoon ja ne arvostetaan näistä suurempaan

Vaihto-omaisuus

Varasto & Vaihto-omaisuuteen kuuluvat arvopaperit

Arvostetaan hankintamenoonsa, josta on vähennetty lain mukaiset arvonalentumisvähennykset

Sijoitusomaisuus

Arvostetaan hankintamenon ja arvonorotusten yhteismäärään, josta on vähennetty lain mukaiset arvonalentumisvähennykset

Rahoitusomaisuus

Saamiset & Myyntisaamiset & Rahat

Arvostetaan nimellisarvoonsa, ulkomaanrahassa ilmoitetut erät arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssin mukaisesti euomääräisiksi

Velat nettovarallisuuden laskennassa

Vieras pääoma
Arvostetaan nimellisarvoonsa, ulkomaanrahassa
ilmoitetut erät arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssin
mukaisesti euromääräisiksi

Esimerkki nettovarallisuuden laskemisesta

1. Aineettomat hyödykkeet, joilla varallisuusarvoa			3 000
2. Kiinteistö, rakennukset ja rakennelmat	Ruoka A	Ruoka B	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	58 000	65 000	
b. Verotusarvo	54 000	75 000	133 000
3. Arvopaperit (käyttöomaisuuteen kirjatut)	Kesko	Nokia	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	54 322	30 245	
b. Verotusarvo	48 032	31 665	84 567
4. Muu käyttöomaisuus			
a. Kirjanpidon menojaennös		60 000	
b. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno		35 000	35 000
5. Muut pitkäaikaiset sijoitukset			-
6. Vaihdo-omaisuus			123 000
7. Rahoitusomaisuus			30 000
Varat yhteensä			408 567
Vähennetään			
9. Vieras pääoma			230 650
10. Muut vähennykset			-
Vähennykset yhteensä			230 650
12. Nettovarallisuus positiivinen/negatiivinen			177 917

Osakaskohtainen nettovarallisuus

Nettovarallisuuden laskennassa otettava huomioon myös mahdolliset osakaskohtaiset oikaisut. – Tuloverolaki 33 b§

Osakkaan nettovarallisuudesta vähennetään mahdollinen osakaslaina ja asunnon arvo, jos se on yhtiön taseessa ja osakkaan käytössä (osakkaan omistusosuus yhtiöstä yli 50 %)

!
8 % netto-
varallisuudesta
tarkoitetaan
8 %
vuotuista
tuottoa
osakkeille
(mat. arvo)

Osinkoverotus

Osinkoverotuksen säännökset muuttuivat radikaalisti vuoden 2014 alusta lähtien. Entinen niin sanottu "verovapaa" osinko poistui ja tilalle tuli kevyesti verotettava pääomatulo-osinko. – Verohallinnon tiedote: muutoksia osinkojen verotukseen ja ennakonpidätykseen vuoden 2014 alusta

Yhtiön saamat osinkotulot

Toisesta listaamattomasta yhtiöstä saadut osingot
verovapaata tuloa

Pörssiyhtiöstä saadut osingot kokonaan
veronalaista tuloa

Osakkaan osinkoverotus

Osakkaan osinkojen verotuskohtelu riippuu jaettavan osingon määrästä sekä osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta, eli yhtiön nettovarallisuudesta.

Kaksi tärkeää rajaa, jotka osinkoverotuksessa tulee muistaa:

8 % nettovarallisuudesta – 150 000 €

Osinko, joka on enintään 8 % nettovarallisuudesta ja
enintään 150 000 euroa:
25 % pääomatuloa – loput verovapaata tuloa

Osinko, joka on enintään 8 % nettovarallisuudesta,
mutta ylittää 150 000 euroa:
85 % pääomatuloa – loput verovapaata tuloa

Osinko, joka ylittää 8 % nettovarallisuusrajan,
on ylimenevältä osalta:
75 % ansiotulona – loput verovapaata tuloa

Esimerkki:

Pekka omistaa Reuts-Pekka Oy:n osingoista 90 %.
Reuts-Pekka Oy:n nettovarallisuus on viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen perusteella 600 000 euroa.
Pekan osuus nettovarallisuudesta siis 540 000 euroa.
Pekka nostaa osinkoja 60 000 euroa.

8 prosenttia 540 000 eurosta on 43 200 euroa.
Tämä osa osingoista on 25 % pääomatuloa ja loput verovapaata tuloa.
Ylimenevä osa 16 800 euroa on 75 % ansiotuloa ja loput verovapaata tuloa.
Osinkotulo jakautuu siis seuraavalla tavalla verovapaaksi, pääomatulona verotettavaksi ja ansiotulona verotettavaksi tuloksi:

10 800 euroa pääomatuloa (25 % x 43 200 €)
12 600 euroa ansiotuloa (75 % x 16 800 €)
36 600 euroa verovapaata tuloa

Jotta yhtiöstä voitaisiin nostaa 150 000 euroa kevyesti verotettavaa osinkoa, osakkaan osuus yhtiön nettovarallisuudesta tulisi olla 1 875 000 euroa.

Ennakonpidätys

Osakeyhtiön on toimitettava Verohallinnolle ennakonpidätys jakamistaan osingoista.
– Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset

Ennakonpidätyksen määrä on saajakohtaisesti 7,5 % jaettavasta osingosta.
Jos osingon määrä ylittää 150 000 euroa, ylimenevältä osalta ennakonpidätystä tulee toimittaa 27 %.

Ennakonpidätys ilmoitetaan ja maksetaan siltä kaudelta, kun osinko on ollut nostettavissa. Mikäli osingonmaksajan ilmoitusjakso on kuukausi, ilmoitus ja maksu ennakonpidätyksestä tulee jättää kohdekautta seuraavan toisen kuukauden 12. päivään mennessä.

Esimerkki

Reuts-Ruuvit Oy on jakanut osinkoja yhteensä 250 000 euroa.
Risto-kauppiheen osuus osingoista on 200 000 euroa ja hänen vaimonsa Raijan 50 000 euroa.
Osingonjakopäätös on päivätty 1. lokakuuta.

Reuts-Ruuvit Oy jättää ennakonpidätyksestä ilmoituksen Verohallinnolle joulukuun 12. päivän.
Ennakonpidätystä toimitetaan seuraavasti:

Raijan osalta $7,5 \% \times 50\,000 = 3\,750$ euroa
Riston osalta $7,5 \% \times 150\,000 + 27 \% (200\,000 - 150\,000) = 24\,750$

Yhteensä siis 28 500 euroa.

!
Ennakonpidätys
huomioidaan
osakaskohtaisesti
osinkojen
vuosi-ilmoituksella.

Sen perusteella
se huomioidaan
osakkaiden
henkilökohtaisessa
verotuksessa.

! Omaisuuden luovutustappio vähennettävissä vain omaisuuden luovutusvoitoista.

Osakkaan tuloverotus

Kauppiaan osakeyhtiöstä saamat tulot jaetaan pääomatuloihin (pääomatulo-osinko) ja ansiotuloihin (ansiotulo-osinko, palkka ja luontoisedut). – Tuloverolaki 1 §

Pääomatulot

Pääomatuloja osakkaalla voi olla yhtiöstä saadun pääomatulo-osingon lisäksi esimerkiksi omistusasunnon vuokraamisesta saadut tulot tai muista osakkeista saadut osinkotulot. Muut pääomatulot onkin verotuksen suunnittelussa hyvä ottaa huomioon, mahdollisuuksien mukaan.

Pääomatuloista maksetaan valtion veroa 30 % 40 000 euroon asti. 40 000 euron ylittävältä osalta, tuloja verotetaan 32 %.

Huom!

Hallituksen eduskunnalle jättämässä budjettiesityksessä verovuodelle 2015 pääomatulojen ylemmän verokannan rajaa ehdotettiin laskettavaksi 30 000 euroon ja ylemmän verokannan veroprosentin nostamista 33 %.

Osakaslaina

Osakaslaina on osakkaalle verotettavaa tuloa, jos sitä ei makseta saman kalenterivuoden aikana takaisin. Koskee osakkaita joilla yksin tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa on yli 10 % omistusosuus yhtiöstä

Osakaslainan takaisinmaksu on vähennettävissä pääomatuloista tulonhankkimisvähennyksenä, jos se maksetaan takaisin viiden vuoden aikana.

Pääomatuloista tehtävät vähennykset

Pääomatuloista voidaan tehdä vähennyksiä, jotka ovat syntyneet tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä. – Tuloverolaki 54 §

Koska pääomatuloja käsitellään verotuksessa yhtenä kokonaisuutena, on toisen tulon hankkimisesta syntyneet menot vähennyskelpoisia myös toisesta tulosta. Esimerkiksi sijoitusasunnon tulonhankkimisvelan korot ovat vähennyskelpoisia pääomatulo-osingoista.

Pääomatuloista voidaan vähentää siis pääasiassa korkomenot, osakaslainan takaisinmaksu ja mahdolliset tulolähteen tappiot

Pääomatuloista voidaan vähentää asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelkoihin kohdistuvia korkomenoja.

Alijäämähyvitys

Pääomatulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneiden vähennyksien ollessa tuloja suuremmat, syntyy pääomatulolajin alijäämää.

Alijäämää voidaan hyödyntää ansiotulojen verotuksessa, alijäämähyvityksenä. Alijäämähyvitys vähennetään ansiotuloista määrätystä valtion verosta.

Alijäämähyvityksen määrä on pääomatulon tuloveroprosentin (30 %) verran alijäämästä, kuitenkin enintään 1 400 euroa.

Hyödyntämättä jäävä osa vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi, joka voidaan vähentää pääomatuloista seuraavan 10 vuoden aikana. Vahvistettua tappiota ei voida enää tulevana vuosina hyödyntää alijäämähyvityksenä.

Hyvityksen osalta otetaan huomioon myös mahdollinen lapsi- ja puolisoerotus.

Alijäämähyvityksen enimmäismäärää korotetaan 400 eurolla, jos osakkaalla yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa on elätettävänä alaikäinen lapsi. Kahdesta tai useammasta lapsesta korotus on yhteensä 800 euroa.

Lapsikorotetun alijäämähyvityksen enimmäismäärä voi olla siis 2 200 euroa.

Käyttämättä jäänyt alijäämähyvitys voidaan tappioksi vahvistamisen sijaan siirtää myös puolison verotukseen, jos hänellä alijäämähyvitys jää enimmäismäärän alle.

Esimerkki

Pekan pääomatulot ovat 5 000 euroa. Pekka on maksanut takaisin Rauta-Pekka Oy:ltä nostetun osakslainansa 20 000 euroa. Tämän lisäksi hänellä on vähennettävänä sijoitusasunnon tulonhankkimisvelan korkoja 5 000 euroa. Korkomenoista Pekka voi vähentää vuoden 2014 verotuksessa 75 %.

Pekalle syntyy pääomatulolajin alijäämää $5\,000 - 20\,000 - 75\% \times 5\,000 = 18\,750$ euroa. Alijäämähyvityksen määrä on $30\% \times 18\,750 = 5\,625$ euroa. Eli alijäämähyvityksen enimmäismäärä 1 400 euroa ylittyy.

Pekalla on kolme lasta puolisonsa Annan kanssa. Alijäämähyvityksen lapsikorotus huomioidaan Pekan verotuksessa. Korotuksen myötä hänen alijäämähyvityksen enimmäismääränsä nousee 2 200 euroon.

Annalla syntyy pääomatulolajin alijäämää 1 000 euroa, josta hän saa alijäämähyvitystä $30\% \times 1\,000 = 300$ euroa. Hänellä jää käyttämättä alijäämähyvityksen enimmäismäärästä 1 100 euroa.

!

Korkomenoista voidaan vähentää:

Vuonna 2014 75 %
Vuonna 2015 70 %

Lapsikorotus huomioidaan sen puolison verotuksessa, jonka ansiotuloista määrättävän valtion veron määrä on suurempi

Pekan alijäämähyvitystä voidaan korottaa Annan enimmäismäärästä käyttämättä jääneen osan verran, eli 1 100 euroa.

Pekan alijäämähyvityksen enimmäismäärä olisi näin ollen 3 300 euroa.

Alijäämästä käyttämätön osa $18\,750 - 3\,300 = 15\,450$ euroa vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi.

Eläkevakuutusmaksut

Jos osakkaan YEL-vakuutusmaksuja ei ole vähennetty yhtiön kuluina, ne voidaan vähentää henkilökohtaisessa verotuksessa pääomatuloista.

YEL-vakuutusmaksun lisäksi osakas voi maksaa vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja. Osakas voi hoitaa maksut itse tai ne voidaan vähentää yhtiön kuluina. Yhtiön kuluiksi kirjattaessa on huomioitava, että vakuutuksenottajan tulee olla yhtiö.

Jos osakas maksaa itse vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut, hän saa vähentää niistä 5 000 euroa pääomatuloista.

Jos osakas yhtiön maksamien vakuutusten lisäksi ottaa lisävakuutuksen itselleen, vähennysoikeus rajoittuu 2 500 euroon.

Jos vapaaehtoiset eläkevakuutukset otetaan yhtiön nimiin ja vähennetään yhtiön kuluina, on huomioitava että 8 500 euron rajan ylittävät vakuutusmaksut tulisi huomioida osakkaan verotettavana palkkatulona.

Erityinen alijäämähyvitys

Vapaaehtoisista eläkevakuutusmaksuista voidaan muodostaa erityinen alijäämähyvitys, jos osakkaan pääomatulot eivät riitä kattamaan vakuutusmaksuista syntyneitä vähennyskelpoisia kuluja. Hyvitys vähennetään ansiotuloista maksettavasta valtion verosta.

Erityisen alijäämähyvityksen määrä on pääomatulon tuloveroprosentin (30 %) verran vähentämättä jääneistä maksuista, kuitenkin enintään 1 400 euroa.

Käyttämätön erityinen alijäämähyvitys vähennetään puolison veroista, jos toisen puolison valtion vero ei riitä hyvityksen vähentämiseen.

Erityisellä alijäämähyvityksellä ei ole vaikutusta alijäämähyvityksen enimmäismäärään.

Ansiotulot

Ansiotuloista maksetaan veroa valtion lisäksi kunnalle ja mahdollisesti myös seurakunnalle. Ansiotuloa ovat pääasiassa työsuhteen perusteella maksettu palkka, sekä siihen rinnastettava tulo, etuus tai korvaus. Palkan osalta on huomioitava se, että toisin kuin maksetut osingot, palkka on yhtiölle vähennyskelpoinen kulu.

Työnantaja, yhtiö, on velvollinen maksamaan maksetuista palkoista sivukuluina eläke- ja sosiaalivakuutusmaksuja sekä sosiaaliturvamaksut. YEL-osakkaan palkasta yhtiön on kuitenkin toimitettava vain sosiaaliturvamaksu, 2,14 % (vuonna 2014).

Koska palkka on vähennyskelpoista yhtiön verotuksessa, on osakkaan järkevää nostaa ansiotulona palkkaa, jonka veroaste on enintään 20 %. Silloin sitä verotettaisiin yhtä paljon niin yhtiön kuin osakkaankin verotuksessa. Palkan määrään vaikuttavat kuitenkin muut ansiotulot – ansiotulo-osingon määrä sekä mahdollisten luontoisetujen verotusarvo.

Luontoisedut

Luontoiseduilla tarkoitetaan yhtiön muuna kuin rahana tarjoamia etuuksia. Edun kohteen, hyödykkeen, omistusoikeus säilyy yhtiöllä ja lisäksi yhtiö vastaa siitä syntyvistä kuluista. Jos yhtiö korvaa osakkaan hankkimia hyödykkeitä, esimerkiksi vuokra-asunnon vuokratulot, ne katsotaan osaksi osakkaan rahapalkkaa.

Luontoisedut arvostetaan verotuksessa käypään arvoonsa, Verohallinnon vuosittain julkaisemia laskentaperusteita käyttäen. Luontoisetujen verotusarvo lisätään verotettaviin ansiotuloihin.

Autoetu

Autoedusta on kyse silloin, kun osakas tai hänen perheenjäsenensä käyttää yhtiön henkilö- tai pakettiautoa yksityisajoihin.

Vapaa autoetu – kaikki autosta ja sen käytöstä syntyvät kulut vähennetään yhtiön kirjanpidossa

Auton käyttöetu – osakas vastaa käyttökuluista (polttoaine) itse

!
Matka kodin ja työpaikan välillä on yksityisajoa

Autoedun verotusarvoon laskentaan vaikuttaa olennaisesti auton käyttöönottovuosi.

Auto kuuluu johonkin kolmesta alla olevasta ikäryhmästä. Taulukkoa käytetään vuoden 2014 verotuksessa.

Ikäryhmä	Ikäryhmään kuuluvat autot
A	vuosina 2012–2014 käyttöön otetut
B	vuosina 2009–2011 käyttöön otetut
C	ennen vuotta 2009 käyttöön otetut

Autoedun arvo määräytyy perusarvon ja käyttökustannusten perusteella. Perusarvo lasketaan prosenttiosuutena uushankintahinnasta ja käyttökustannukset joko kiinteän euromäärän tai ilmoitetun kilometrimäärän perusteella.

Kuten alla olevasta taulukosta on nähtävissä, perusarvo pienenee auton ”iän” myötä, mutta käyttökustannukset kasvavat (vanhemman auton oletetaan aiheuttavan enemmän esimerkiksi korjaus- ja huoltokuluja).

	Vapean autoedun arvo kuukaudessa	Auton käyttöedun arvo kuukaudessa
A	1,4 % auton uushankintahinnasta lisätynä 285 eurolla tai 19 sentillä/kilometri	1,4 % auton uushankintahinnasta lisätynä 105 eurolla tai 7 sentillä/kilometri
B	1,2 % auton uushankintahinnasta lisätynä 300 eurolla tai 20 sentillä/kilometri	1,2 % auton uushankintahinnasta lisätynä 120 eurolla tai 8 sentillä/kilometri
C	0,9 % auton uushankintahinnasta lisätynä 315 eurolla tai 21 sentillä/kilometri	0,9 % auton uushankintahinnasta lisätynä 135 eurolla tai 9 sentillä/kilometri

Käyttökustannusten kiinteät euromäärät on laskettu sen perusteella, että yksityisajaja kertyy 1 500 km/kuukausi, eli 18 000 km/vuosi. Kilometrikohtaisen käyttökustannuksen käyttäminen edellyttää osakkaalta ajopäiväkirjaa.

Huom!

Jos verottaja katsoo, että yksityisajajien määrä ylittää 18 000 km/vuosi, luontoiseltuun voidaan tehdä korotus.

Auton perusarvo lasketaan koko auton käyttöiän ajan saman uushankintahinnan perusteella. Uushankintahinnalla tarkoitetaan automallin suositushintaa, joka on ollut voimassa käyttöönottokaudena.

Uushankintahinnasta vähennetään perusvähennyksen määrä 3 400 euroa. Lisävarusteista lisätään se euromäärä, joka ylittää 850 euroa.

Esimerkki

Osakkaalla on käytössään vapaa autoetu.
Auto kuuluu käyttöönottovuotensa (2012) perusteella ikäryhmään A.
Sen uushankintahinta on 23 000 euroa.

Uushankintahinta		23 000 €
Perusvähennys		- 3 400 €
		19 600 €
Lisävarusteet	3 500 €	
850 euroa ylittävä osa	-850 €	+ 2 650 €
Perusarvon laskentaperuste		22 250 €
Perusarvo autosta ikäryhmän mukaan	1,4 %	311,50 €
Pyöristetään lähinnä olempaan 10 euroon		310 €
Käyttökustannukset (kiinteä)		285 €
Autoetu yhteensä		595 €

Puhelinetu

Puhelinedusta on kyse silloin, kun osakkaalla on käytössä puhelin, jonka kuluista ja kustannuksista vastaa yhtiö.

Puhelinedun verotusarvo on 20 euroa.

Jos osakkaalla on käytössä useampi puhelin, hänelle muodostuu myös useampi verotettava puhelinetu.

Muita luontoisetuja ovat esimerkiksi ravintoetu, työsuhdematkalippu sekä asuntoetu. Näiden verotuksellisesta kohtelusta on syytä ottaa selvää tapauskohtaisesti esimerkiksi Verohallinnon sivuilta:

[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyontekijat/Luontoisedut/Verohallinnon_paatos_vuodelta_2014_toimi\(30339\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyontekijat/Luontoisedut/Verohallinnon_paatos_vuodelta_2014_toimi(30339))

Ansiotuloista tehtävät vähennykset

Luonnolliset vähennykset

Ansiotuloista voidaan pääomatulojen ohella tehdä tulojen hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneita vähennyksiä.

Luonnollisia vähennyksiä ovat kauppiaiden kohdalla yleensä työmatkakuluvähennykset. Mahdolliset muut työttömyyskassamaksut ja työmarkkinajärjestöjen maksut, ovat myös luonnollisia vähennyksiä.

Työmatkakulujen lisäksi ansiotuloista tehdään aina tulonhankkimisvähennys 620 euroa.

!

Autoetu ei tarkoita, että osakas ei voisi vähentää työmatkakuluja henkilökohtaisessa verotuksessa

Matkakuluvähennys

Matkakulut työpaikan ja kodin välillä voidaan vähentää verotuksessa siltä osin, kun ne ylittävät 600 euroa, kuitenkin enintään 7 000 euroa.

Ensisijaisesti kulkuneuvona pidetään julkisia kulkuneuvoja.
Jos osakas perustellusti käyttää matkoihin omaa tai työsuhdeautoa, voi hän vähentää verotuksessa myös tästä aiheutuvia kuluja.

Matkakuluvähennys muun kuin julkisen kulkuneuvon perusteella, lasketaan oheisen taulukon mukaan:

Kulkuneuvo	Vähennyksen määrä
Auto	0,25 €/kilometri
Moottoripyörä	0,17 €/kilometri
Mopo	0,09 €/kilometri
Polkupyörä	85 €/vuosi

Jos osakkaalla on käytössään autoetu, vähennyksen määrä on 0,20 €/kilometri.

Kun osakkaan ansiotuloista vähennetään luonnolliset vähennykset, saadaan puhdas ansiotulo.

Muut vähennykset ansiotuloista

Ansiotuloista on tehtävissä myös muita vähennyksiä.
Osa näistä tehdään sekä valtion että kunnan verotuksessa, osa vain toisessa.

Valtion ja kunnan verotuksessa osakas voi vähentää sairausvakuutuksen päivärahamaksun.
Vähennyksen määrä on 0,84 % ilmoitetun YEL-työtulon määrästä.
Yrittäjillä vähennykseen tehdään vielä 0,13 % yrittäjäkorotus.

Kunnallisverotuksessa osakkaan puhtaasta ansiotulosta vähennetään ansiotulovähennys.

Ansiotulovähennyksen määrä on 51 % tuloista välillä 2 500 e – 7 230 e.
7 230 euron ylittävältä osalta vähennys on 28 %, vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa.
Tätä enimmäismäärää pienennetään 4,5 prosentilla siltä osin, kun tulot ylittävät 14 000 euroa.

Esimerkki

Tulojen ollessa 16 870 euroa, ansiotulovähennyksen enimmäismäärä on 3 570.
Tätä pienennetään $2\,870 \times 4,5\% = 129,15$ euroa.

Ansiotulovähennys on näin ollen $3\,570 - 129,15 = 3\,440,85$ euroa.

Jos osakkaan ansiotulot jäävät kunnallisverotuksessa vähennysten jälkeen alle 18 351 euroon, tuloista tehdään kunnallisverotuksessa perusvähennys.

Perusvähennyksen määrä on enintään 2 930 euroa.
Vähennyksen määrää pienennetään 19 % siltä osin, kun tulot ylittävät täyden vähennyksen rajan.

Esimerkki

Puhdas ansiotulo kunnallisverotuksessa on 16 870, josta tehdään ansiotulovähennystä 3 440,85 euroa.

Perusvähennyksen määrä lasketaan $16\,870 - 3\,440,85 = 13\,429,15$ eurosta.

Perusvähennyksen määrä on $2\,930 - (19\% (13\,429,15 - 2\,930)) = 933,16$ euroa.

Ansiotuloista maksettavan veron määrä

Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle progressiivisen taulukon mukaisesti. Kunnat ja seurakunnat taas vahvistavat vuosittain käyttämänsä tuloveroprosentit.

Veron lisäksi kunnallisverotuksessa maksetaan sairausvakuutusmaksua, joka koostuu sairaanhoitomaksusta ja päivärahamaksusta. Sairaanhoitomaksun määrä on 1,32 % YEL-työtulosta, josta tehdään kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset. Vähennysten laskentaperusteena on YEL-työtulo, eli ne eivät ole yhtä suuret kuin ansiotulosta tehtävät vähennykset.

Päivärahamaksun määrä on 0,84 % YEL-työtulosta. Yrittäjillä päivärahamaksuun tehdään 0,13 % korotus.

Taulukko valtion veroasteikosta

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero asteikosta, euroa	Vero asteikosta, %
16 300 – 24 300	8	6,5
24 300 – 39 700	528	17,5
39 700 – 71 400	3 223	21,5
71 400 – 100 000	10 038,50	29,75
100 000 –	18 547	31,75

Esimerkki

Oskari Pekka asuu Helsingissä ja kuuluu evankelis-luterilaiseen seurakuntaan. Pekkan verotettava ansiotulo valtion verotuksessa on 32 000 euroa ja kunnan verotuksessa vähennysten jälkeen 29 800.

Pekka maksaa valtion veroa $528 + 17,5\% \times (32\,000 - 24\,300) = 1\,875,50$ euroa.

Helsingin kunnallisveroprosentti on vuonna 2014 18,5 %

ja Helsingin ev.lut. seurakunnan kirkollisvero 1 %.

Kunnallis- ja kirkollisveroa Pekka maksaa siis yhteensä $29\,800 \times 19,5\% = 5\,811$ euroa.

Pekka maksaa yhteensä ansiotuloveroa $1\,875,50 + 5\,811 = 7\,686,50$ euroa.

Valtion ja kunnallisveron lisäksi kaikki luonnolliset henkilöt ja yhteisöt maksavat yleisradioveroa.

Yle-vero määräytyy puhtaiden ansio- ja pääomatulojen perusteella.

Jos nämä ovat osakkaalla YEL-työtuloa pienemmät,
Yle-vero lasketaan YEL-työtulosta.

Yle-veron määrä on 0,68 % tuloista, kuitenkin enintään 143 euroa.

Jos veron määrä jää alle 51 euron, sitä ei peritä.

Valtion verosta tehtävät vähennykset

Osakkaan valtion veroista vähennetään työtulovähennys.

Vähennyksen määrä on 7,4 % niistä ansiotuloista, jotka ylittävät 2 500 euroa.

Enimmäismäärä on 1 010 euroa.

Enimmäismäärää pienennetään 1,5 % siltä osin kuin
puhtaat ansiotulot ylittävät 33 000 euroa.

Esimerkki

Osakas Pekan ansiotulot ovat 45 000 euroa.

Tulonhankkimisvähennyksen ja matkakuluvähennysten jälkeen Pekan
puhtaat ansiotulot ovat 43 200 euroa.

Vähennyksen määrä on $7,4 \% \times (45\,000 - 2\,500) = 3\,145$ euroa.

Enimmäismäärä on kuitenkin 1 010 euroa.

Enimmäismäärää pienennetään $1,5 \% \times (43\,200 - 33\,000) = 153$ euroa.

Pekan työtulovähennys on näin ollen $1\,010 - 153 = 857$ euroa.

Valtion verosta on tehtävissä myös esimerkiksi kotitalousvähennys.

Kotitalousvähennyksen voi saada, jos osakas teettää kotitalous- tai
hoitotyötä tai esimerkiksi asunnon kunnossapitotöitä ulkopuolisella taholla.

Vähennysten omavastuuosa on 100 euroa ja enimmäismäärä 2 400 euroa,
joka on henkilökohtainen. Puolisot voivat näin ollen saada yhteensä
vähennettyä 4 800 euroa kotitalousvähennyksinä.

<p>Vähennys on 45 % työn osuudesta, jos osakas maksaa laskun suorittajalle.</p> <p>TAI</p> <p>Jos osakas maksaa suorittajalle itse palkkaa, 15 % maksetusta palkasta sekä työnantajan maksamat sivukulut.</p>
--

Tapauskohtaisesti myös opintolaina- ja elatusvelvollisuusvähennykset ovat
mahdollisia valtion veroista.

Osakeyhtiön voitonjako

Pääasiassa osakeyhtiöstä voidaan jakaa varoja osakkeenomistajille neljällä eri tavalla. – Osakeyhtiölaki 13 luku 1 §

1. Osinkoina
2. Alentamalla osakepääomaa
3. Hankkimalla tai lunastamalla omia osakkeita
4. Purkamalla yhtiö

Kauppiaille voittoa/varoja jaetaan yleensä vain osinkoina. Koska muut tavat ovat harvinaisia ja hyvin tapauskohtaisia, niitä ei tässä oppaassa käsitellä.

Osingonjako

Yhtiön varoja jaettaessa, on aina tärkeää huomioida, ettei yhtiön maksukykyä vaaranneta. Yhtiö saa jakaa osinkoja yhtiön vapaan oman pääoman verran.

Vapaa oma pääoma saadaan vähentämällä taseen omasta pääomasta sidotun pääoman erät, eli osakepääoman ja mahdolliset rahastot (arvonkorotusraho, ylikurssirahasto, vararahasto).

Kauppiailla harvoin on taseessa edellä mainittuja rahastoja, joten heille sovellettava laskelma voitonjakokelpoisista varoista sisältää:

Edellisiltä tilikausilta kertyneet voitot/tappiot
Päätyneen tilikauden voiton/tappion sekä
Päätyneellä tilikaudella jaetun osingon

Esimerkki

Voitto edellisiltä tilikausilta	301 659,53 €
Tilikauden voitto	- 63 324,49 €
Osingonjako	- 30 000,00 €
Voitonjakokelpoiset varot	314 984,02 €

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista on esitettävä tilinpäätöksen liitetiedoissa. Laskelman perusteella yhtiön hallitus tekee ehdotuksen yhtiökokoukselle jaettavan osingon määrästä.

Esimerkki

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 314 984,02 euroa.
Yhtiön osakekanta on 200 osaketta.
Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle jaettavaksi 300 euroa/osake.

Osinkoina jaetaan 300 euroa/osake, yhteensä	60 000,00 €
<u>Loput jätetään omaan pääomaan</u>	<u>254 984,02 €</u>
Yhteensä	314 984,02 €

Yhtiöön jätettävät varat ovat voitonjakokelpoisia tulevina tilikausina. Kaikkea ei ole syytä, eikä välttämättä kannattavaakaan jakaa kerralla, sillä varat kasvattavat omaa pääomaa ja näin ollen myös nettovarallisuutta. Sen kautta yhtiöstä on nostettavissa enemmän kevyesti verotettavaa pääomatulo-osinkoa.

Yhtiökokouksessa tehdään päätös hallituksen ehdotuksen hyväksymisestä. Yhtiökokouksen pöytäkirjasta on myös käytävä ilmi, mistä lähtien osinko on nostettavissa. Ilman erillistä mainintaa, osinko on nostettavissa yhtiökokouksen jälkeen.

Osakaslaina

Osakkaalle voidaan myöntää osakaslainaa, jos
yhtiön vapaa omapääoma riittää siihen
se ei vaaranna yhtiön maksukykyä

Jos laina annetaan ja maksetaan takaisin saman verovuoden aikana, sille olisi syytä periä korkoa, jotta sitä ei tulkittaisi peiteltyksi osingonjaoksi.

Jos lainaa ei makseta takaisin saman verovuoden aikana, se tulkitaan osakkaan verotettavaksi pääomatuloksi.

Lainan takaisin maksetut erät ovat verotuksessa vähennyskelpoisia pääomatuloista, jos ne maksetaan viiden kalenterivuoden aikana.

Lainan ottamista pohdittaessa onkin hyvä miettiä:

Riittävätkö tulot (palkka & osinko)
jatkossa lainan takaisinmaksuun?

Kertyykö pääomatuloja riittävästi,
jotta takaisinmaksun vähennyskelpoisuus
saadaan hyödynnettyä?

Voitonjaon verosuunnittelu

Tehokas verosuunnittelu ei suuntaudu pelkästään osakkaan verojen minimointiin, vaan ottaa huomioon yhtiön ja osakkaan maksamat verot kokonaisuutena.

Kauppiailla tilanne usein kuitenkin on se, että rahaa tarvitaan seuraavalle vuodelle tietty määrä ja se halutaan saada yhtiöstä mahdollisimman edullisesti ulos. Pidemmän tähtäimen verosuunnittelussa ei yhtiön asemaa kuitenkaan kannata unohtaa.

Nettovarallisuuden kasvattaminen

Nykyinen verojärjestelmä kannustaa yhtiöitä kasvattamaan nettovarallisuuttaan. Verotusmuutosten tarkoituksena on siirtää painotusta yhtiöstä omistajille, niille, jotka yhtiön varoista nauttivat.

Jotta osakas voisi nostaa 150 000 euroa kevyesti verotettavaa pääomatulo-osinkoa, hänen osuutensa yhtiön nettovarallisuudesta tulisi olla 1 875 000 euroa.

Miten yhtiö voisi kasvattaa nettovarallisuutta tähän suuntaan?
Varallisuushan kasvaa ilman erillisiä sijoituksia niiden voittovarojen verran, jotka jätetään jakamatta osinkoina.
Jos yhtiöstä jaetaan voitot sitä mukaan, kun niitä kertyy, ei nettovarallisuus kasva.
Myös tappion tekeminen pienentää varallisuutta tilikausi tilikaudelta.
Vahvan nettovarallisuuden avulla yhtiöstä voidaan nostaa varoja myös tuloksellisesti huonoina aikoina.

Nettovarallisuutta voidaan kasvattaa sijoittamalla lisää pääomaa.
Tämä kuitenkin edellyttää osakkaalta ylimääräisiä varoja, joita hän voi yhtiöön sijoittaa.

Mikä sitten on optimaalinen suhde nostaa palkkaa ja osinkoa?

Vastaus ei ole yksiselitteinen ja on aina muistettava ottaa huomioon osakkaan muut mahdolliset ansio- ja pääomatulot.

Palkkaa on suotavaa nostaa myös sen vuoksi, että saadaan tehokkaasti hyödynnettyä valtion ja kunnan verotuksessa tehtäviä vähennyksiä ansiotuloista.

Esimerkki

Seuraavassa taulukossa on havainnollistettu tilannetta, jossa osakas nostaa yhtiöstä 30 000 euroa joko palkkana tai osinkona.
Yhtiön verotettava tulos on 50 000 euroa ennen voitonjakamisen päätöstä ja yhtiön nettovarallisuus on 400 000 euroa.
Osakkaan suhteellinen veroprosentti on 20 %.
Osinko verotetaan nettovarallisuuden perusteella pääomatulo-osinkona.

	Palkkavaihtoehto (€)	Osinkovaihtoehto (€)
Yhtiön verotettava tulos	50 000	50 000
Yhtiölle palkasta syntyvät maksut ja kulut	30 000 + 2,14 % * 30 000 = 30 642	
Yhtiön verotettava tulos	19 358	50 000
Yhtiön maksama vero 20 %	3 871,6	10 000
Yhtiön tulos verojen jälkeen	15 486,40	40 000
Osakkaan saama ansiotulo	30 000	
Osakkaan saama pääomatulo		30 000 * 0,25 = 7 500
Osakkaan saama verovapaa tulo		22 500
Osakkaan verot ja maksut	30 000 * 0,2 = 6 000	7 500 * 0,3 = 2 250
Osakkaalle käteen jäävä tulo	24 000	27 750

Kokonaisverotuksen huomioon ottaen olisi edullista nostaa kyseinen summa palkkana.
Osakkaan verotuksen kannalta edullisempaa olisi kuitenkin nostaa summa osinkoina.

Useimmin palkkaa ja osinkoa punnitaan tarkemmin silloin, kun osakkaan rahantarve ylittää kevyesti verotettavana nostettavan osingon määrän.

Seuraavien taulukoiden sisältöä on avattu sivulla 25

Taulukko 1	Palkkavaihtoehto	Osinkovaihtoehto
Yhtiön tulos	150 000	150 000
Yhtiölle palkasta syntyvät kulut	36 000 + 36 000 * 2,14 % = 36 770,40	
Yhtiön verotettava tulos	113 229,60	150 000
Yhtiön maksama vero 20 %	22 645,92	30 000
Yhtiön nettovarallisuus	800 000	800 000
Kevyesti verotettava pääomatulo-osinko	64 000	64 000
Ansiotulo-osinko		36 000
Verotettava pääomatulo-osuus 25 %	16 000	16 000
Verotettava ansiotulo-osuus 75 %		27 000
Verovapaat osinkotulot	48 000	57 000
Osakkaan pääomatulot	16 000	16 000
Osakkaan ansiotulot	36 000	27 000

Taulukko 2	Palkkavaihtoehto	Osinkovaihtoehto
Osakkaan ansiotulot	36 000,00	27 000,00
Luonnolliset vähennykset yhteensä	1520,00	1520,00
- Tulonhankkimisvähennys	620,00	620,00
- Työmatkakulujen vähennys	900,00	900,00
Puhdas ansiotulo	34 480,00	25 480,00
Valtion ja kunnan verotuksessa tehtävät vähennykset puhtaasta ansiotulosta		
Päivärahamaksu, yrittäjäkorotuksella, YEL-työtulosta	436,50	436,50
Ansiotulot valtion verotuksessa	34 043,50	25 043,50
Vähennykset		
Verotettava ansiotulo	34 043,50	25 043,50
Verot	2 233,11	658,11
Työtulovähennys maksimi 1 010	992,98	658,11
Verot vähennysten jälkeen	1 240,13	0
Ansiotulot kunnan verotuksessa	34 043,50	25 043,50
Vähennykset – ansiotulovähennys	2648,40	3053,40
Verotettava ansiotulo	31 395,10	21 990,10
Verot ja maksut yhteensä	7 097,10	52 63,13
- Kunnan tulovero 18,5 %	5808,09	4068,17
- Kirkollisvero 1,0 %	313,95	219,90
- Päiväraha, korotettu 0,97 % *	436,50	436,50
- Sairaanhoidomaksu 1,32 % **	538,56	538,56
Työtulovähennys (valtion verosta vähentämätön osa)		351,89
Verot vähennysten jälkeen	7 097,10	4 911,24
Ansiotulojen verot yhteensä	8 337,23	4 911,24
Pääomatulot	16 000,00	16 000,00
Vähennykset		
- Asuntolainan korot	1 125,00	1 125,00
Verotettava pääomatulo	14 875,00	14 875,00
Pääomatulojen verot yhteensä	4 462,50	4462,50
Yle-vero (0,68 % YEL-työtulosta)	143,00	143,00
Maksettavat verot yhteensä	12 942,73	9 516,74

* Päivärahan määrä YEL-työtulosta

** Sairaanhoidomaksun määrä YEL-työtulosta, josta on tehty YEL-työtulon mukaiset vähennykset kunnan verotuksessa

Taulukot 1 ja 2 kuvaavat tilannetta, jossa osakkaan rahantarve on 100 000 euroa. Yhtiön nettovarallisuus on 800 000 euroa ja tilikauden tulos ennen palkan ja sivukulujen huomiointia on 150 000 euroa. Kevyesti verotettavan osingon enimmäismäärä on 64 000 euroa.

Osakkaan YEL-työtulon määrä on 45 000 euroa. Hänen asuinkuntansa on Helsinki ja hän kuuluu evankelis-luterilaiseen seurakuntaan.

Palkkavaihtoehtossa osakas nostaa kevyesti verotettavan osingon lisäksi 36 000 euroa palkkatuloina. Osinkovaihtoehtossa osakas nostaa kaiken osinkotulona.

Taulukko 1 kuvaa, miten osakkaan tulot jakautuvat ansio- ja pääomatuloksi ja mikä vaikutus niillä on yhtiön maksamiin veroihin.

Taulukko 2 kuvaa osakkaan tulojen verotuskohtelua ja miten paljon maksettavaa veroa kertyy kummassakin vaihtoehtossa.

Verorasituksen yhteenveto:

	Palkkavaihtoehto	Osinkovaihtoehto
Yhtiön maksamat verot	22 645,92	30 000,00
Osakkaan maksamat verot	12 942,73	9 516,74
Osakkaan kokonaisveroprosentti	$12\,942,73 / 52\,000 = 24,89\%$	$9\,516,74 / 43\,000 = 22,13\%$
Osakkaan tulot yhteensä	100 000,00	100 000,00
Osakkaan käteen jäävä tulo	87 057,27	90 483,26
Kokonaisveroprosentti jaettavasta tulosta – otetaan huomioon sekä yhtiön että osakkaan maksamat verot	$(22\,645,92 + 12\,942,73) / 100\,000 = 35,59\%$	$(30\,000,00 + 9\,516,74) / 100\,000 = 39,52\%$

Osakkaan käteen jäävä tulo on suurempi, jos hän nostaa 100 000 euroa osinkoina. Yhtiö maksaa tässä vaihtoehtossa kuitenkin huomattavasti enemmän veroja.

Voitonjaon suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon monia tekijöitä. Profit Hunterin tehokas hyödyntäminen on eduksi. On kuitenkin ensisijaisen tärkeää, että ymmärtää laskentakaavat Profit Hunterin laskelmien takana.

On myös syytä huomioida, että ohjelman ehdotuslaskelmat hakevat optimaalisinta ratkaisua kokonaisverorasituksen minimoimiseksi.

Voitonjako kokonaisveroastetta silmällä pitäen

Osakkaan on suositeltavaa hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti yhtiön suorituksia, joiden kokonaisvero on negatiivinen.

Tarkoitetaan kuluja, jotka ovat saajalleen verovapaita ja yhtiön verotuksessa vähennyskelpoisia:

YEL-maksut ja vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut
Kilometrikorvaukset
Työterveyshuolto
Liikunta- ja kulttuurisetelit

Näiden etuuksien ja suoritusten lisäksi yhtiön kokonaisveroastetta silmällä pitäen osakkaan olisi järkevää nostaa

palkkaa, jonka suhteellinen verotus on enintään 20 %.

Enintään 20 % verotettavan palkan jälkeen yhtiöstä on kannattavaa nostaa mahdollisimman paljon kevyesti verotettavana osinkona.

Jos osakas tarvitsee vielä kevyesti verotettavan osingon lisäksi lisää tuloja, on seuraavaksi edullisinta nostaa

palkkaa, jonka veroprosentti jää alle 26 %.

Tämä siksi, että se vastaa

kevyesti verotettavan osingon kokonaisveroastetta, joka on 26 – 26,4 %.

Osingon kokonaisveroaste saadaan laskemalla yhteen osakkaan ja yhtiön maksamat verot ja suhteuttamalla ne yhtiön tulokseen.

Jos osakkaan rahantarve ei vielä näilläkään tuloilla ole tyydyttynyt, on jo ehkä syytä miettiä, miksi rahaa tarvitaan niin paljon?

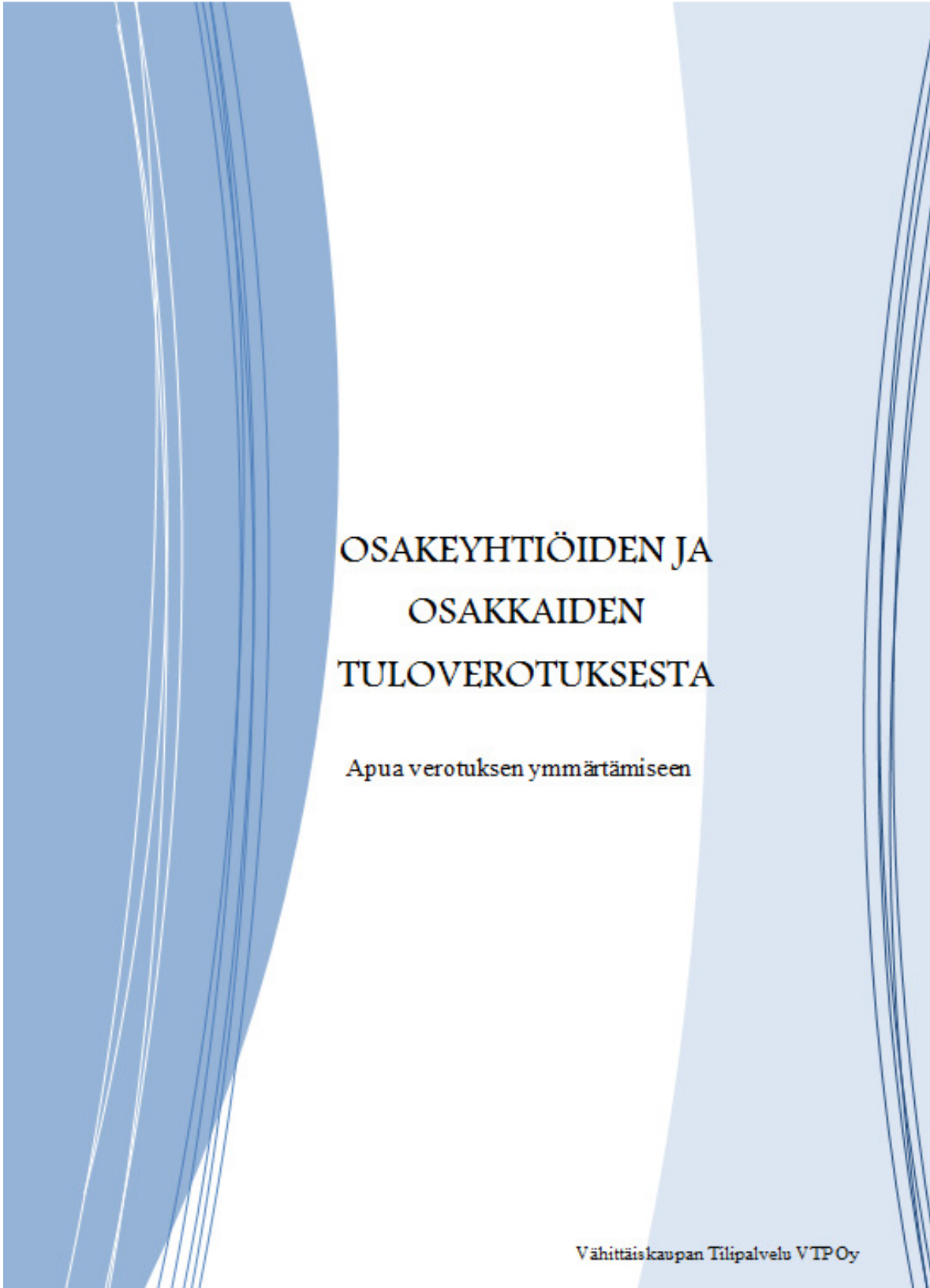
Ansiotulot, joiden kokonaisvero on 26 %, ovat kuitenkin jo 40 000 euron luokkaa.

Voitonjaon verosuunnittelu on asiakaskohtaista ja se elää ja muuttuu tilikausien kertyessä.

Pienemmillä yhtiöillä voi kauppiaan rahan tarve sanella pitkälti sen, miten verosuunnittelua lähdetään toteuttamaan.

Suuremmilla, vakavaraisilla ja pitkään toimineilla yhtiöillä verosuunnittelussa otetaan enemmän huomioon kokonaisveroaste.

**Opas pienosakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden tuloverotukseen ja voitonjaonve-
rosuunnitteluun asiakkaille**

OSAKEYHTIÖIDEN JA OSAKKAIDEN TULOVEROTUKSESTA

Apua verotuksen ymmärtämiseen

Hyvä lukija,

tämä opas on tehty Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy:n asiakkaita varten.

Oppaan on tarkoitus nivoa yhteen verotukseen liittyvää käsitteistöä ja säännöksiä, joiden perusteella tilineuvojat laativat ehdotuslaskelmia voitonjakamisesta.

Käsiteltäviä asioita ovat esimerkiksi seuraavat:

- Miten osakeyhtiön verotettava tulo lasketaan?
- Mitä tuloksenjärjestely keinoja osakeyhtiöillä on käytössään?
- Miten osakeyhtiön nettovarallisuus lasketaan?
- Miten osakeyhtiöstä voidaan jakaa varoja?
- Miten osakkaan henkilökohtainen verotettava tulo lasketaan?
- Miten osakkaan kannattaa tehokkaasti nostaa varoja yhtiöstä?

Opas pysyy hyvin yleisellä tasolla, ja siksi on tapauskohtaisesti oltava yhteydessä tilineuvojaan, kun halutaan selvittää, miten erityisessä tilanteessa tulisi toimia.

On hyvä huomioida, että oppaan sisältö on suunnattu niille osakkaille, joiden omistusosuus yhtiöstä on yli 50 prosenttia.

Tilineuvoja
Sade Nieminen

SISÄLLYS

<u>Osakeyhtiön hallinnosta ja tilinpäätöksestä</u>	1
Hallinto	1
Tilinpäätös	2
<u>Varojen jako osakeyhtiössä</u>	2
Osingonjako	3
Osakaslaina	4
<u>Osakeyhtiön tuloverotus</u>	5
Mikä on veronalaista, mikä vähennyskelpoista?	5
Muuta verotuksessa huomioitavaa	6
Yleisradiovero	7
<u>Tuloksen järjestelykeinot</u>	8
Jälleenhankintavaraus	8
Poistoero	9
<u>Osinkoverotus</u>	13
Ennakonpidätys	14
<u>Osakkaan tuloverotus</u>	15
Pääomatulot	15
Eläkevakuutusmaksut	17
Ansiotulot	18
<u>Voitonjaon verosuunnittelu</u>	22

Osakeyhtiön hallinnosta ja tilinpäätöksestä

Osakeyhtiö on Suomen yleisin yhtiömuoto.

Merkittävin ero muihin yhtiömuotoihin verrattessa on se, että yhtiö on omistajistaan erillinen oikeushenkilö.

Osakkeenomistajat eivät siis ole henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön velvoitteista.

Kaikki osakeyhtiöt ovat toiminnastaan kirjanpitovelvollisia ja jokaiselta tilikaudelta on toimitettava tilintarkastus, ellei yhtiö ole tilintarkastuslain perusteella vapautettu velvollisuudesta valita tilintarkastajaa. Tämä koskee kuitenkin pääasiassa niin sanottuja pöytälaatikkoyrityksiä, joilla toiminta on hyvin vähäistä.

Hallinto

Osakeyhtiön hallinto koostuu hallituksesta ja yhtiökokouksesta.

Osakeyhtiön johtoon kuuluu hallitus ja haluttaessa myös toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto.

Hallitus

Jäseniä 1-5

- Jos alle kolme, nimettävä vähintään yksi varajäsen
- Jos useampi kuin yksi, nimettävä puheenjohtaja

Tehtävänä huolehtia yhtiön hallinnosta

Valvoo yhtiön taloudellisesta tilaa ja erityisesti maksukykyä

Yhtiökokous

Kaikilla osakkeenomistajilla oikeus osallistua

Osakkeenomistajilla on osakkeidensa tuoma äänimäärä äänestystilanteissa

- Yleensä ääni/osake

Tekee tärkeimmät päätökset liittyen esimerkiksi hallituksen kokoonpanoon, tilinpäätökseen ja voitonjakoon

Tilinpäätös

VTP Oy noudattaa tilinpäätöksen teossa osakeyhtiö- ja kirjanpitolain asettamia vaatimuksia ja sääntöjä.

Säännöksillä halutaan varmistaa tilinpäätöksen vertailukelpoisuus eri tilikausien sekä eri yhtiöiden välillä

Osakeyhtiön tilinpäätös sisältää

- taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä kuvaavan taseen ja tilikauden tuloslaskelman sekä näiden liitetiedot
- tuloslaskelman ja taseen vertailutiedot edelliseltä tilikaudelta

Jos yhtiöllä ylittyy vähintään kaksi seuraavista rajoista, tilinpäätöksestä on toimitettava myös rahoituslaskelma ja toimintakertomus:

1. Yhtiön liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on 7 300 000,00 euroa.
2. Taseen loppusumma on 3 650 00,00 euroa.
3. Yhtiöllä on palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

Osakeyhtiöiden tilinpäätökset ovat julkista tietoa. Siksi tilinpäätös toimintakertomuksineen tulee toimittaa patentti- ja rekisterihallitukselle rekisteröitäväksi.

PRH:lle tulee lähettää tilinpäätöstietojen lisäksi

tilintarkastuskertomus
yhtiökokouksen pöytäkirjanote (tai muu ilmoitus),
josta käy ilmi tilinpäätöksen vahvistamispäivä sekä päätös voitonjaosta.

Varojenjakoa osakeyhtiössä

Osakeyhtiön varojenjaon tulee aina perustua osakeyhtiölakiin. Varojen jaon keskeisimmät säännökset ovat:

Varoja ei voida jakaa, jos sillä vaarannetaan yhtiön maksukykyä.

Voitonjaon päätöksen tulee perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen.

Varoja voidaan jakaa

- osinkoina
- alentamalla osakepääomaa
- hankkimalla/lunastamalla omia osakkeita
- purkamalla yhtiö.

Tässä oppaassa ei käsitellä varojenjaosta muuta tapaa kuin osingonjako. Muut ovat hyvin harvinaisia, ja niitä voidaan yhtiökohtaisesti miettiä, jos ne osoittautuvat ajankohtaisiksi.

Osingonjako

Osaakeyhtiö voi jakaa osinkoa vapaan oman pääoman verran.

Vapaa oma pääoma saadaan vähentämällä taseen omasta pääomasta sidotun oman pääoman erät:

- o osakepääoma
- o ylikurssirahasto
- o arvonnkorotusrahasto
- o vararahasto.

Tilinpäätöksen liitetietona on esitettävä laskelma voitonjakokelpoisista varoista. Jos yhtiöllänne ei ole yllämainittuja rahastoja taseessa, voitonjakokelpoiset varat koostuvat

Edellisiltä tilikausilta kertyneistä voitoista (-tappiot) ja päättyneen tilikauden voitosta (- tappiosta), joista vähennetään tilikauden osingonjako.

Esimerkki:

Kertyneet voitot edellisiltä tilikausilta	301 659,53 €
Tilikauden voitto	+ 63 324,49 €
<u>Osingonjako</u>	<u>- 50 000,00 €</u>
Voitonjakokelpoiset varat	314 984,02 €

Tämän laskelman perusteella yhtiön hallitus tekee ehdotuksen yhtiökokoukselle jaettavan osingon määrästä.

Esimerkki:

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 314 984,02 euroa.
Yhtiön osakekanta on 200 osaketta.
Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle jaettavaksi 300 euroa/osake.

Osinkoina jaetaan 300 euroa/osake, yhteensä	60 000,00 €
Omaan pääomaan jätetään	254 984,02 €
Yhteensä	314 984,02 €

Yhtiökokous tekee virallisen päätöksen osingonjaosta hallituksen esityksen pohjalta.

Yhtiökokouksen pöytäkirjasta tulee käydä ilmi, mistä lähtien osinko on nostettavissa.

Jos päivämäärää ei ole erikseen mainittu, osinko on nostettavissa yhtiökokouksen jälkeen.

Osakslaina

Osakeyhtiö voi myöntää osakkaalle lainan, jos yhtiön vapaa oma pääoma riittää siihen eikä lainan myöntäminen vaaranna yhtiön maksukykyä.

Laina tulkitaan osakkaan veronalaiseksi pääomatuloksi, jos sitä ei ole verovuoden aikana maksettu takaisin.

Lainan takaisinmaksut osuudet ovat kuitenkin verotuksessa vähennyskelpoisia, jos maksut suoritetaan viimeistään viidentenä verovuotena lainan nostovuoden jälkeen.

Esimerkki

Osakas nostaa 10 000 euroa osakslainaa huhtikuussa 2014. Lainaa ei makseta vuoden 2014 loppuun mennessä takaisin, joten se on osakkaalle verotettavaa pääomatulona vuoden 2014 verotuksessa.

Osakas maksaa lainaa takaisin seuraavan viitenä vuotena 2 000 euroa/vuosi. Vuoteen 2019 mennessä maksetut erät ovat verotuksessa vähennyskelpoisia, joten osakas voi vähentää lainan takaisinmaksut pääomatuloistaan joka vuosi.

Yhtiöön jätettävät varat ovat voitonjakokelpoisia tulevine tilikaudina.
Kaikkea ei ole syytä, eikä välttämättä kannattavaakaan, jakaa kerralla.
Varat kasvattavat yhtiön nettoverellisuutta, jolla on suuri merkitys siihen, miten osinkotuloja verotetaan.

Verotettavaksi tuloksi luettavasta osakslainasta maksetaan vähintään 30 prosenttia veroa. Lainaa ei ole siis saajalleen edullista!

Osakslainan nostoa pohdittaessa on syytä miettiä, riittävätkö henkilökohtaiset tulot lainan takaisinmaksuun niin, että saadaan vähennyskelpoisuus hyödynnettyä.

Osakeyhtiön tuloverotus

Osakeyhtiöt ovat itsenäisiä verovelvollisia, eikä niiden verotuksella ole vaikutusta osakkaan henkilökohtaiseen verotukseen.

Yhtiön verovuoden verotettava tulo saadaan vähentämällä veronalaisista kuluista vähennyskelpoiset menot.

Yhteisöveron määrä laski vuoden 2014 alussa 24,5 prosentista 20 prosenttiin.

Mikä on veronalaista? Mikä on vähennyskelpoista?

Osakeyhtiön rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot ovat verotettavaa tuloa

Tulon hankkimiseen ja säilytykseen kohdistuvat kulut ovat vähennyskelpoisia menoja

Veronalaista:

- Myynti
- Vuokraamisesta saadut tulot
- Käyttöomaisuuden myynnistä saadut luovutusvoitot
- Osingot julkisesti noteeratuista yhtiöistä

Vähennyskelpoista:

- Tavara- ja palveluostot
- Henkilöstökulut
- Luottotappiot
- Muut menetykset ja hävikit
- YLE-vero

Verovapaata:

- Osakepääoma
- Liittymismaksut (jotka palautetaan mahd. takaisin)
- Osingot muista listaamattomista yhtiöistä
- Osuuspääoman korot 1500 euroon asti

Vähennyskelvottomia:

- Tuloverot
- Edustuskulut (50 % v. 2015)
- Sakot, viivästyskorot
- Lahjoitukset, jotka annettu muulle kuin Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle

Muuta verotuksessa huomioitavaa**Nyrkkisääntö:**

Jos jokin tulo on verovapaata, sen hankkimisesta aiheutuneet menot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia.

Jokaisen tulolähteen verotettava tulo lasketaan erikseen

- Elinkeinotulolähde
- Maatalouden tulolähde
- Henkilökohtainen tulolähde

Jos verovuonna tehdään tuloksen sijaan tappiota, tappio voidaan vähentää seuraavan 10 verovuoden tuloksesta

Huomattava, että tappio on vähennettävissä vain sen tulolähteen tuloksesta, josta tappio on syntynyt!

Henkilökohtaisen tulolähteen tuloa voi syntyä esimerkiksi silloin, kun yhtiö saa vuokratuloja kiinteistöstä, joka ei liity yhtiön liiketoimintaan.

Yleisradiovero

Vuoden 2013 alussa astui voimaan laki, jonka mukaan kaikki luonnolliset henkilöt ja yhteisöt ovat velvollisia toimittamaan valtiolle vuosittain yleisradioveroa.

Yle-veron määrä riippuu yhtiön verotettavasta tuloksesta.

Jos tulos on jotain 0 – 50 000 euron välillä, Yle-veron määrä on 140 euroa.

50 000 euron rajan ylittävältä osalta tuloksesta peritään Yle-veroa 0,35 %, kuitenkin enintään 3 000 euroa.

Esimerkki

Osakeyhtiön verotettava tulos on 180 000 euroa.
Yle-veroa maksetaan 140 euroa 50 000 euroon asti.
Ylimenevältä osalta, 130 000 eurosta,
peritään $0,35 \% \times 130\,000 = 455$ euroa.

Yle-veron kokonaismäärä on siis $140 + 455 = 595$ euroa.

Tuloksen järjestelykeinot

Osakeyhtiöillä tulosta voidaan tilikausien välillä tasoittaa poistoeron ja jälleenhankintavarausten avulla

Jälleenhankintavaraus

Jälleenhankintavaraus jaetaan kahteen osaan:

Toimitilan jälleenhankintavaraus

Yhtiö voi kirjata toimitilan myynnistä saadun luovutushinnan ja poistamattoman hankintamenon erotuksen jälleenhankintavaraukseksi ja kohdentaa sen seuraavan kahden verovuoden aikana uusien toimitilojen hankintamenosta

Kuluvan käyttöomaisuuden jälleenhankintavaraus

Yhtiö voi kirjata tuhoutuneesta tai vahingoittuneesta käyttöomaisuudesta saadun vahingonkorvauksen jälleenhankintavaraukseksi ja kohdistaa sen seuraavan kahden verovuoden aikana uuden omaisuuden hankintaan tai vanhan kunnostusmenoihin

Jälleenhankintavarausten tarkoituksena siis on, ettei yhtiö maksa esimerkiksi toimitilojen myynnistä saadusta voitosta veroja, jos se ei hanki uusia toimitiloja samana verovuonna. Varauksen turvin yhtiö pystyy hyödyntämään saadun voiton kokonaisuudessaan uusien toimitilojen hankinnassa.

Esimerkki:

Yhtiön auto tuhoutuu kuluvalle tilikaudella tulipalossa. Auton jäännösarvo kirjanpidossa on 15 000 euroa, mutta käyvän arvon perusteella vakuutuskorvausta 17 000 euroa. Koska uusi auto tullaan hankkimaan vasta seuraavalla tilikaudella, kirjataan jäännösarvon ja korvauksen erotus 2 000 euroa jälleenhankintavaraukseksi.

Kun uusi auto hankitaan, varaus puretaan kirjanpidosta ja se näin kompensoi auton hankinnasta syntyneitä kuluja.

Jälleenhankintavaraus on purettava kahden verovuoden aikana siitä, kun uuden investoinnin hankintameno on kirjattu.

Poistoero

Käyttöomaisuuden poistosuunnitelma

Osakeyhtiöiden tulee laatia käyttöomaisuuden poistosuunnitelma, josta ilmenee niin aineellisten kuin aineettomienkin hyödykkeiden taloudellinen pitoaika sekä käytettävä poistomenetelmä.

Taloudellisella pitoajalla tarkoitetaan sitä määritettyä aikaa, jona hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa yritykselle.

Poistomenetelmä tarkoittaa sitä, miten hyödykkeen hankintahinta jaetaan poistoiksi tilikausittain.

VTP Oy käyttää kirjanpidossa tasapoistomenetelmää.
Hyödykkeen hankintahinta jaetaan tasan koko arvioitulle käyttöajalle.
Koneiden ja kaluston osalta yleensä käytössä esimerkiksi 5 tai 8 vuoden tasapoistot.

Esimerkki

Myymlään hankitaan uudet työvälinehyllyt.
Hyllysten hankintahinta on 20 000 euroa.
Yhtiön poistosuunnitelman mukaisesti koneet ja kalusto poistetaan 5 vuoden tasapoistoin.
Työvälinehyllysten hankintahinta poistetaan kirjanpidossa siis viiden tilikauden aikana.
Yhden tilikauden poistot ovat näin ollen $20\,000 / 5 = 4\,000$ euroa.

Poistoeron muodostuminen

Elinkeinoverolaissa on asetettu maksimirajat verotuksessa tehtäville poistoille.
Monesti yhtiöille syntyykin tilanne, että he voisivat vähentää verotuksessa enemmän poistoja kuin mitä kirjanpidossa on tilikaudella vähennetty.

Verotuksen maksimipoistojen ja kirjanpidon suunnitelman mukaisten poistojen erotusta kutsutaan poistoeroksi.

VTP Oy kirjaa automaattisesti asiakkaille tilikauden aikana maksimipoistot.
Siksi tuloslaskelmalla on nähtävissä Tulos ennen varauksia ja veroja jälkeen
Poistoeron muutos.

Koneiden ja kaluston, rakennusten ja autojen osalta verotuksessa käytetään jäännösarvomenetelmää. Tällöin hyödykkeen arvo poistetaan kirjanpidosta degressiivisesti, eli etupainoisesti. Tilikauden poisto lasketaan prosentteina hankintamenon poistamatta olevasta osasta, jäännösarvosta.

Aineettomien hyödykkeiden osalta verotuksessa on käytössä tasapoistomenetelmä.

Poistoero lisää tilikauden poistoja, eli kuluja tuloslaskelmalla.

Poistoerolla voidaan pienentää tilikauden verotettavaa tulosta ja maksettavia veroja.

Esimerkki

Työvälinehyllyjen hankintahinta on 20 000 euroa.
Verotuksessa niistä voidaan poistaa 25 % menojäännöksestä.
Ensimmäisellä tilikaudella se tarkoittaa 25 % poistoa hankintahinnasta, eli $25\% \times 20\,000 = 5\,000$ euron poistoa.

Kaluston EVL-menojäännös (elinkeinoverolain menojäännös)
on tilikauden lopussa 15 000 euroa.
Seuraavalla tilikaudella tästä menojäännöksestä
voidaan poistaa enintään 25 %, eli 3 750 euroa.

Seuraaviin taulukoihin on koottu elinkeinoverolain asettamat
maksimipoistoprosentit ja -poistajat hyödykkeille.

Intein käyttöomaisuus	Poistoprosentti*
Koneet ja kalusto	25 %
Rakennusten sisäosat/tekniset laitteet	25 %
Rakennukset ja rakennelmat	
Myynti-, varasto-, tehdas- tai muu tuotannollinen rakennus	7 %
Esimerkiksi asuin- tai toimistokäyttöön tarkoitettu rakennus	4 %
Kävyt rakennelmat	20 %
Varialukset	
Elinkeinotoiminnassa käytettävät	25 %
Muut kuin elinkeinotoiminnassa käytettävät	10 %
Autot	
Ammattimaiseen liikenteeseen käytettävät autot	25 %
Käyttövoimavaroja	20 %
Seuraavan kaluston vuokra	20 %
myöhemmin vuokrata	15 %

*) Prosentti menojäännöksestä

Aineettomat oikeudet	Poistoaika
Esimerkiksi patentit ja tekijänoikeudet	Enintään 10 vuotta
Maa- ja vesioikeudet	Tasan 40 vuotta
Esimerkiksi sillat, laiturit, padot ja altaat	
Muut pitkävaikutteiset menot	Enintään 10 vuotta

Esimerkki

Yhtiö hankkii edellisissä esimerkeissä käsitellyt työvälinehyllyt myymälään.
Kirjanpidon suunnitelman mukaiset poistot ovat hankintahinnasta (20 000 euroa)
sii 4 000 euroa / tilikausi.
Verotuksessa halutaan tehdä maksimipoistot, mikä edellyttää poistoeron
kirjaamista kirjanpitoon.
Ensimmäisellä tilikaudella maksimipoistot verotuksessa ovat 5 000 euroa.
Suunnitelman mukaisten poistojen ja maksimipoistojen erotus
1 000 euroa kirjataan poistoeroksi.

Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTF Oy

Poistoeron purkaminen

Poistoeroa ei voida kirjata jatkuvasti.
Poistoero purkautuu automaattisesti, kun suunnitelman mukaiset poistot ylittävät verotuksen maksimipoistot.
Poistoeroa voidaan myös purkaa ns. manuaalisesti, jos tilikauden tulosta halutaan parantaa.

Poistoeron purkaminen parantaa tilikauden tulosta, eli lisää verotettavaa tuloa.

Esimerkki

Työvälinehyllyjen kirjanpidon suunnitelman mukaiset poistot ovat toisella tilikaudella 4 000 euroa.
Verotuksessa hyväksyttävät maksimipoistot 25 % menojäännöksestä, joka ensimmäisen tilikauden poistojen jälkeen on 15 000 euroa.
Maksimipoistot ovat siis 3 750 euroa.
Suunnitelman mukaiset poistot ovat 250 euroa maksimipoistoja suuremmat.
Kertynyt poistoeroa, 1 000 euroa, puretaan 250 euroa toisella tilikaudella.

Lopputulema:

Suunnitelman mukaiset poistot	4 000 €
Hyllyjen menojäännös tilikauden lopussa	12 000 €
Verotuksessa tehtävät poistot	3 750 €
Kaluston EVL- menojäännös	11 250 €
Poistoeron muutos	250 €
Kertynyt poistoero	750 €

Jos poistoeroa halutaan tuloksenjärjestelmiseksi purkaa enemmän, sitä voidaan purkaa enintään tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen verran.

Poistoeroa ei kuitenkaan voida purkaa enempää kuin sitä on kertynyt.

Yhtiön kertyneen poistoeron näkee taseen vastattavaa puolelta, kohdasta tilinpäätössiirtojen kertymä.

Nettovarallisuus

Osakeyhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Se kuvaa yhtiön varallisuutta, joka ei ole sitoutunut lainoihin tai ostovelkoihin.

Varat arvostetaan niiden "tämänpäivän" arvoonsa verotuksessa.

Nettovarallisuuden perusteella määritetään osakkeiden matemaattinen arvo, joka vaikuttaa osinkotulojen verotukseen.

Varat nettovarallisuuden laskennassa

Käyttöomaisuus

Kalusto

Arvostetaan verotuksessa poistamattomaan hankintameno – EVL-menojäätös

Kiinteistöt & rakennukset

Verrataan verotuksen vertailuarvoa ja kirjanpidon poistamatonta hankintamenoa ja arvostetaan suurempaan arvoon kiinteistökohtaisesti

Osakkeiden
vertailuarvo =
70 %
tilinpäätöshetken
kurssista

Käyttöomaisuuteen kuuluvat arvopaperit
Arvopapereiden yhteenlaskettua vertailuarvoa verrataan yhteenlaskettuun kirjanpidon poistamattomaan hankintamenoon ja ne arvostetaan näistä suurempaan

Vaihto-omaisuus

Varasto & Vaihto-omaisuuteen kuuluvat arvopaperit
Arvostetaan hankintamenoonsa, josta on vähennetty lain mukaiset arvonalentumisvähennykset

Sijoitusomaisuus

Arvostetaan hankintamenon ja arvonorotusten yhteismäärään, josta on vähennetty lain mukaiset arvonalentumisvähennykset

Rahoitusomaisuus

Saamiset & Myyntisaamiset & Rahat
Arvostetaan nimellisarvoonsa, ulkomaanrahassa
ilmoitetut erät arvostetaan
tilinpäätöspäivän kurssin mukaisesti euromääräisiksi

Velat nettovarallisuuden laskennassa

Vieras pääoma
Arvostetaan nimellisarvoonsa, ulkomaanrahassa
ilmoitetut erät arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssin
mukaisesti euromääräisiksi

Esimerkki nettovarallisuuden laskemisesta

1. Aineettomat hyödykkeet, joilla varallisuusarvoa			3 000
2. Kiinteistö, rakennukset ja rakennelmat	Ruka A	Ruka B	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	58 000	65 000	
b. Verotusarvo	54 000	75 000	133 000
3. Arvopaperit (käyttöomaisuuteen kirjatut)	Kesko	Nokia	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	54 322	30 245	
b. Verotusarvo	48 052	31 665	84 567
4. Muu käyttöomaisuus			
a. Kirjanpidon menojäännös		60 000	
b. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno		35 000	35 000
5. Muut pitkäaikaiset sijoitukset			-
6. Vaihto-omaisuus			123 000
7. Rahoitusomaisuus			30 000
Varat yhteensä			408 567
Vähennetään			
9. Vieras pääoma			230 650
10. Muut vähennykset			-
Vähennykset yhteensä			230 650
12. Nettovarallisuus positiivinen/negatiivinen			177 917

Osakaskohtainen nettovarallisuus

Nettovarallisuuden laskennassa otettava huomioon myös mahdolliset osakaskohtaiset oikaisut.

Osakkaan nettovarallisuudesta vähennetään mahdollinen osakaslaina ja asunnon arvo, jos se on yhtiön taseessa ja osakkaan käytössä.

Osinkoverotus

Osinkoverotuksen säännökset muuttuivat radikaalisti vuoden 2014 alusta lähtien.

"Verovapaa" osinko poistui ja tilalle tuli kevyesti verotettava **pääomatulo-osinko**.

Osinkojen verotuskohtelu riippuu jaettavan osingon määrästä sekä osakkeiden matemaattisesta arvosta, eli yhtiön nettovarallisuudesta.

Kaksi tärkeää rajaa, jotka osinkoverotuksessa tulee muistaa:

8 % nettovarallisuudesta – 150 000 €

Osinko, joka on enintään 8 % nettovarallisuudesta ja enintään 150 000 euroa:
25 % pääomatuloa – loput verovapaata tuloa

Osinko, joka on enintään 8 % nettovarallisuudesta, mutta ylittää 150 000 euroa:
85 % pääomatuloa – loput verovapaata tuloa

Osinko, joka ylittää 8 % nettovarallisuusrajan, on ylimenevältä osalta
75 % ansiotulona – loput verovapaata tuloa

Esimerkki:

Osakas omistaa yhtiön osingoista 90%.
Yhtiön nettovarallisuus viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen perusteella on 600 000 euroa.
Osakkaan osuus nettovarallisuudesta siis 540 000 euroa.
Osakas nostaa 60 000 euroa osinkoa.

8 % 540 000 eurosta on 43 200 euroa.
Osingoista 43 200 verotetaan 25 % pääomatulona ja loppu osa on verovapaata tuloa.
8 % rajan ylittävä osa 16 800 euroa verotetaan 75 % ansiotulona
ja loppu osa on verovapaata tuloa.

Osinkotulo jakautuu siis seuraavalla tavalla verovapaaksi, pääomatulona verotettavaksi
ja ansiotulona verotettavaksi tuloksi:

10 800 euroa pääomatulona (25 % x 43 200 €)
12 600 euroa ansiotulona (75 % x 16 800 €)
36 600 euroa verovapaata tuloa

Jotta yhtiöstä voitaisiin nostaa 150 000 euroa kevyesti verotettavaa osinkoa,
osakkaan osuus yhtiön nettovarallisuudesta tulisi olla 1 875 000 euroa.

Ennakonpidätys

Osakeyhtiön on toimitettava Verohallinnolle ennakonpidätysjakamistaan osingoista

Ennakonpidätyksen määrä on **saajakohtaisesti** 7,5 % jaettavasta osingosta.
Jos osingon määrä ylittää 150 000 euroa, ylimenevältä osalta ennakonpidätystä
tulee toimittaa 27 %.

Ennakonpidätys ilmoitetaan ja maksetaan siltä kaudelta, kun osinko on ollut
nostettavissa. Mikäli osingonmaksajan ilmoitusjakso on kuukausi,
ilmoitus ja maksu ennakonpidätyksestä tulee jättää **kohdekautta seuraavan**
toisen kuukauden 12. päivään mennessä.

Esimerkki

Yhtiö jakaa osinkoja 160 000 euroa. Osinko on nostettavissa 1. lokakuuta alkaen.
Osakkaita on vain yksi.

Yhtiö jättää ennakonpidätyksestä ilmoituksen Verohallinnolle joulukuun 12. päivä.
Ennakonpidätystä toimitetaan seuraavasti:

$7,5 \% \times 150\,000 \text{ euroa} = 11\,250 \text{ euroa} +$
 $27 \% \times 10\,000 \text{ euroa} = 2\,700 \text{ euroa},$
yhteensä 13 950 euroa.

Ennakonpidätys
ilmoitetaan
osakaskohtaisesti
osinkojen vuosi-
ilmoituksella

Vuosi-ilmoituksen
perusteella
ennakonpidätys
huomioidaan
osakkaiden
henkilökohtaisessa
verotuksessa

Osakkaan tuloverotus

Osakeyhtiöstä saadut tulot jaetaan
pääomatuloihin – pääomatulo-osinko ja
ansiotuloihin – ansiotulo-osinko, palkka ja luontoisedut

Pääomatulot

Pääomatuloja voi olla yhtiöstä saadun pääomatulo-osingon lisäksi esimerkiksi omistusasunnon vuokraamisesta saadut tulot tai muista osakkeista saadut osinkotulot. Muut henkilökohtaiset pääomatulot onkin hyvä ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon, kun suunnitellaan yhtiön voitonjakoa.

Pääomatuloista maksetaan valtion veroa 30 % 40 000 euroon asti.
40 000 euron ylittävältä osalta, tuloja verotetaan 32 %.

Osingoista perittävä ennakonpidätys vastaa niistä maksettavan pääomatuloveron määrää.

Esimerkki

Osakas saa osinkotuloja 43 200, josta pääomatulo-osinkoa nettovarallisuuden perusteella on 10 800 euroa.
Tästä osakas maksaa 30 % veroa, jos hänellä ei ole muita pääomatuloja.
Veron määrä on $30 \% \times 10\,800 = 3\,240$ euroa.
Ennakonpidätyksen määrä on $7,5 \% \times 43\,200 = 3\,240$ euroa.

Huom!

Hallituksen eduskunnalle jättämässä budjettiesityksessä verovuodelle 2015 pääomatulojen ylemmän verokannan rajaa ehdotettiin laskettavaksi 30 000 euroon ja ylemmän verokannan veroprosentin nostamista 33 %.

Osakslaina

Osakslaina on verotettavaa tuloa, jos sitä ei makseta saman verovuoden aikana takaisin.

Osakslainan takaisinmaksu on vähennettävissä pääomatuloista tulonhankkimisvähennyksenä, jos se maksetaan takaisin viiden vuoden aikana.

Pääomatuloista tehtävät vähennykset

Pääomatuloista voidaan tehdä vähennyksiä, jotka ovat syntyneet tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä.

Pääomatuloja käsitellään verotuksessa yhtenä kokonaisuutena. Siksi toisen tulon hankkimisesta syntyneet menot ovat vähennyskelpoisia toisesta tulosta. Esimerkiksi asuntolainan korkomenot ovat vähennyskelpoisia pääomatulo-osingoista.

Pääomatuloista voidaan vähentää siis pääasiassa korkomenot, osakslainan takaisinmaksu ja mahdolliset tulolähteen tappiot

Korkomenojen vähentäminen

Pääomatuloista voidaan vähentää asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelkoihin kohdistuvia korkomenoja.

Vuonna 2014 korkomenoista voidaan vähentää 75 % ja vuonna 2015 70 %.

Alijäämähyvitys

Jos pääomatulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet vähennykset ovat tuloja suuremmat, syntyy pääomatulolajin alijäämää.

Alijäämää voidaan hyödyntää ansiotulojen verotuksessa. Alijäämähyvitys vähennetään ansiotuloista määrätystä valtion verosta.

Alijäämähyvityksen määrä on pääomatulon tuloveroprosentin (30%) verran alijäämästä, enintään 1 400 euroa

Enimmäismäärää korotetaan 400 eurolla, jos osakkaalla yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa on ollut elätettävänä alaikäinen lapsi. Kahdesta tai useammasta lapsesta korotus on yhteensä 800 euroa. Lapsikorotetun alijäämähyvityksen enimmäismäärä voi olla siis 2 200 euroa.

Käyttämättä jäänyt alijäämähyvitys voidaan siirtää myös puolison verotukseen, jos hänellä alijäämähyvitys jää enimmäismäärän alle.

Se osa alijäämästä, jota ei pystytä alijäämähyvityksenä hyödyntämään, vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi. Pääomatulolajin tappio on vähennettävissä seuraavan 10 vuoden aikana, pääomatulolajin tuloista. Tappiosta ei voida enää seuraavina vuosina muodostaa alijäämähyvitystä!

Esimerkki

Pekan pääomatulot ovat 5 000 euroa.
Pekka on maksanut takaisin osakeyhtiöstä nostetun osakaslainan 20 000 euroa.
Tämän lisäksi hänellä on vähennettävänä
sijoitusasunnon tulonhankkimisvelan korkoja 5 000 euroa.
Korkomenoista Pekka voi vähentää vuoden 2014 verotuksessa 75 %.

Pekalle syntyy pääomatulolajin alijäämää
 $5\,000 - 20\,000 - 75\% \times 5\,000 = 18\,750$ euroa.
Alijäämähyvityksen määrä oli $30\% \times 18\,750 = 5\,625$ euroa,
mutta enimmäismäärän ylittyessä alijäämähyvitys on 1 400 euroa.

Pekalla on kolme lasta puolisonsa Annan kanssa.
Alijäämähyvityksen lapsikorotus huomioidaan Pekan verotuksessa.
Korotuksen myötä hänen alijäämähyvityksen enimmäismääränsä nousee 2 200 euroon.

Annalle syntyy pääomatulolajin alijäämää 1 000 euroa,
josta hän saa alijäämähyvitystä $30\% \times 1\,000 = 300$ euroa.
Hänellä jää käyttämättä alijäämähyvityksen enimmäismäärästä 1 100 euroa.
Pekan alijäämähyvitystä voidaan korottaa Annan enimmäismäärästä käyttämättä
jääneen osan verran, eli 1 100 euroa.
Pekan alijäämähyvityksen enimmäismäärä olisi näin ollen 3 300 euroa.

Pekan ansiotuloista määrätyn veron määrä on 12 000 euroa.
Alijäämähyvitys vähennetään näistä veroista, joten Pekan maksettavaksi jää
veroja $12\,000 - 3\,300 = 8\,700$ euroa.

Alijäämästä käyttämätön osa $18\,750 - 3\,300 = 15\,450$ euroa
vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi.

Eläkevakuutusmaksut

Jos YEL-vakuutusmaksuja ei ole vähennetty yhtiön kuluina,
ne voidaan vähentää henkilökohtaisessa verotuksessa pääomatuloista.

YEL-vakuutusmaksun lisäksi voidaan maksaa vapaaehtoisia
eläkevakuutusmaksuja. Maksut voidaan hoitaa itse tai ne voidaan vähentää
yhtiön kuluina.

Jos vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksut hoidetaan itse,
niitä voidaan vähentää 5 000 euroa pääomatuloista.

Jos yhtiö maksaa vapaaehtoiset eläkevakuutukset on huomioitava, että
8 500 euron rajan ylittävät vakuutusmaksut tulisi huomioida saajan
verotettavana palkkatulona.

Jos yhtiön ottamien vapaaehtoisten eläkevakuutusten lisäksi otetaan
lisävakuuus itse, vähennysoikeus pääomatuloista rajoittuu 2 500 euroon.

Jos vapaaehtoiset
eläkevakuutusmaksut
vähennetään yhtiön
kuluina, tulee yhtiön olla
vakuutuksenottaja

Erityinen alijäämähyvitys

Jos eläkevakuutusmaksut maksetaan itse, maksuista voidaan muodostaa erityinen alijäämähyvitys, jos osakkaan pääomatulot eivät riitä kattamaan vakuutusmaksuista syntyneitä vähennyskelpoisia kuluja. Hyvitys vähennetään ansiotuloista maksettavasta valtion verosta.

Erityisen alijäämähyvityksen määrä on pääomatulon tuloveroprosentin (30 %) verran vähentämättä jääneistä maksuista, kuitenkin enintään 1 400 euroa.

Erityisellä alijäämähyvityksellä ei ole vaikutusta alijäämähyvityksen enimmäismäärään.

Esimerkki

Pekka sai alijäämähyvitystä ansiotulojen valtion verosta 3 300 euroa. Alijäämä syntyy osakslainan takaisinmaksusta ja asunnon tulonhankkimisvelan korkomenoista. Pekka on kuitenkin maksanut itse Mandatumille vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja verovuoden aikana 9 000 euroa. Hän voi pääomatuloistaan vähentää näistä 5 000 euroa. Alijäämähyvityksen säännösten perusteella tämä 5 000 euroa lisättäisiin pääomatulolajin tappioksi. Mutta erityisen alijäämähyvityksen turvin, Pekka voi vähentää ansiotulojen valtion verosta $30\% \times 5\,000 = 1\,500$ euroa. Erityisen alijäämähyvityksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 400 euroa. Eli Pekka saa vähentää valtion verosta vielä 1 400 euroa.

Ansiotulot

Ansiotuloista maksetaan veroa valtion lisäksi kunnalle ja mahdollisesti myös seurakunnalle.

Työnantaja, yhtiö, on velvollinen maksamaan maksetuista palkoista sivukuluina eläke- ja sosiaalivakuutusmaksuja sekä sosiaaliturvamaksut. YEL-osakkaan palkasta yhtiön on kuitenkin toimitettava vain sosiaaliturvamaksu, 2,14% (vuonna 2014).

Koska palkka on vähennyskelpoista yhtiön verotuksessa, on järkevää nostaa ansiotulona palkkaa, jonka veroaste on enintään 20 %.

Silloin sitä verotettaisiin yhtä paljon niin yhtiön verotuksessa kuin henkilökohtaisessa verotuksessa. Palkan määrään vaikuttavat muut ansiotulot – ansiotulo-osingon määrä sekä mahdollisten luontoisetujen verotusarvo.

Luontoisedut

Luontoiseduilla tarkoitetaan yhtiön muuna kuin rahana tarjoamia etuuksia. Edun kohteen, hyödykkeen, omistusoikeus säilyy yhtiöllä ja lisäksi yhtiö vastaa siitä syntyvistä kuluista.

Luontoisedut arvostetaan verotuksessa käypään arvoonsa, Verohallinnon vuosittain julkaisemia laskentaperusteita käyttäen. Luontoisetujen verotusarvo lisätään verotettaviin ansiotuloihin.

Autoetu

Autoedusta on kyse silloin, kun osakas tai hänen perheenjäsenensä käyttää yhtiön henkilö- tai pakettiautoa yksityisajoihin.

Vapaa autoetu – kaikki autosta ja sen käytöstä syntyvät kulut vähennetään yhtiön kirjanpidossa

Auton käyttöetu – osakas vastaa käyttökuluista (polttoaine) itse

Autoedun verotusarvoon laskentaan vaikuttaa olennaisesti auton käyttöönottovuosi.

Auto kuuluu johonkin kolmesta alla olevasta ikäryhmästä. (Kyseinen taulukko käytössä vuoden 2015 verotuksessa)

Ikäryhmä	Ikäryhmään kuuluvat autot
A	vuosina 2013–2015 käyttöön otetut
B	vuosina 2010–2012 käyttöön otetut
C	ennen vuotta 2010 käyttöön otetut

Autoedun arvo määräytyy perusarvon ja käyttökustannusten perusteella. Perusarvo lasketaan prosenttiosuutena uushankintahinnasta ja käyttökustannukset joko kiinteän euromäärän tai ilmoitetun kilometrimäärän perusteella.

	Vapaan autoedun arvo kuukaudessa	Auton käyttöedun arvo kuukaudessa
A	1,4 % auton uushankintahinnasta lisättynä 285 eurolla tai 19 sentillä/kilometri	1,4 % auton uushankintahinnasta lisättynä 105 eurolla tai 7 sentillä/kilometri
B	1,2 % auton uushankintahinnasta lisättynä 300 eurolla tai 20 sentillä/kilometri	1,2 % auton uushankintahinnasta lisättynä 120 eurolla tai 8 sentillä/kilometri
C	0,9 % auton uushankintahinnasta lisättynä 315 eurolla tai 21 sentillä/kilometri	0,9 % auton uushankintahinnasta lisättynä 135 eurolla tai 9 sentillä/kilometri

Käyttökustannusten kiinteät euromäärät on laskettu sen oletettaman perusteella, että yksityisajaja kertyy 1 500 km/kuukausi, eli 18 000 km/vuosi.
Kilometrikohdaisen käyttökustannuksen käyttäminen edellyttää ajopäiväkirjaa.

Auton perusarvo lasketaan koko auton käyttöajan ajan saman uushankintahinnan perusteella.
Uushankintahinnasta vähennetään perusvähennyksen määrä 3 400 euroa.
Lisävarusteista lisätään se euromäärä, joka ylittää 850 euroa.

Uushankintahinta =
Automallin
suositushinta, joka
ollut voimassa
käyttöönotto-
kuukautena

Huom!

Jos verottaja katsoo, että yksityisajajan määrä ylittää 18 000 km/vuosi, luontoisetuun voidaan tehdä korotus.

Esimerkki

Osakkaalla on käytössään vapaa autoetu.
Auto kuuluu käyttöönottovuotensa (2012) perusteella ikäryhmään A.
Sen uushankintahinta on 23 000 euroa.

Uushankintahinta		23 000 €
Perusvähennys		- 3 400 €
		19 600 €
Lisävarusteet	3 500 €	
850 euroa ylittävä osa	-850 €	+ 2 650 €
Perusarvon laskentaperuste		22 250 €
Perusarvo autosta ikäryhmän mukaan	1,4%	311,50 €
Pyöristetään lähinnä alempaan 10 euroon		310 €
Käyttökustannukset (kiinteä)		285 €
Autoetu yhteensä		595 €

Puhelinetu

Puhelinedusta on kyse silloin, kun osakkaalla on käytössä puhelin, jonka kuluista ja kustannuksista vastaa yhtiö.

Puhelinedun verotusarvo on 20 euroa.

Jos osakkaalla on käytössä useampi puhelin, hänelle muodostuu myös useampi verotettava puhelinetu.

Muita luontoisetuja ovat esimerkiksi ravintoetu, työsuhdematkalippu sekä asuntoetu.
Näiden verotuksellisesta kohtelusta on hyvä pyytää lisätietoja tarvittaessa tilineuvojalta.

Ansiotuloista tehtävät vähennykset

Luonnolliset vähennykset

Ansiotuloista voidaan pääomatulojen ohella tehdä tulojen hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneita vähennyksiä.

Luonnollisia vähennyksiä ovat kauppiaiden kohdalla yleensä työmatkakuluvähennykset.

Työmatkakulujen lisäksi ansiotuloista tehdään aina tulonhankkimisvähennys 620 euroa.

Myös
työttömyyskassamaksut ja
työmarkkinajärjestöjen
maksut ovat luonnollisia
vähennyksiä

Matkakuluvähennys

Matkakulut työpaikan ja kodin välillä voidaan vähentää verotuksessa siltä osin, kun ne ylittävät 600 euroa, kuitenkin enintään 7 000 euroa.

Ensisijaisesti kulkuneuvona pidetään julkisia kulkuneuvoja. Jos matkoihin käytetään perustellusti omaa tai työsuhdeautoa, voi siitä aiheutuvia kuluja myös vähentää verotuksessa.

Matkakuluvähennys muun kuin julkisen kulkuneuvon perusteella, lasketaan oheisen taulukon mukaan:

Kulkuneuvo	Vähennyksen määrä
Auto	0,25 €/kilometri
Moottoripyörä	0,17 €/kilometri
Mopo	0,09 €/kilometri
Folkupyörä	85 €/vuosi

Jos on käytössä autoetu,
vähennyksen määrä on 0,20 €/kilometri.

Kun ansiotuloista
vähennetään
luonnolliset vähennykset,
saadaan puhdas ansiotulo

Muut vähennykset

Ansiotuloista on tehtävissä myös muita vähennyksiä. Osa näistä tehdään sekä valtion että kunnan verotuksessa, osa vain jommassakummassa.

Valtion ja kunnan verotuksessa voidaan vähentää sairausvakuutuksen päivärahamaksun.
Vähennyksen määrä on 0,84 % ilmoitetun YEL-työtulon määrästä.
Yrittäjillä vähennykseen tehdään vielä 0,13 % yrittäjäkorotus.

Kunnallisverotuksessa osakkaan puhtaasta ansiotulosta ansiotulovähennys.

Ansiotulovähennyksen määrä on 51 % tuloista välillä 2 500 e – 7 230 e.
7 230 euron ylittävältä osalta vähennys on 28 %, vähennyksen enimmäismäärä on 3 570 euroa.

Tätä enimmäismäärää pienennetään 4,5 prosentilla siltä osin, kun tulot ylittävät 14 000 euroa.

Esimerkki

Tulojen ollessa 16 870 euroa, ansiotulovähennyksen enimmäismäärä on 3 570.
Tätä pienennetään $2 870 \times 4,5 \% = 129,15$ euroa.
Ansiotulovähennys on näin ollen $3 570 - 129,15 = 3 440,85$ euroa.

Jos osakkaan ansiotulot jäävät kunnallisverotuksessa vähennysten jälkeen alle 18 351 euroon, tuloista tehdään kunnallisverotuksessa perusvähennys.

Perusvähennyksen määrä on enintään 2 930 euroa.
Vähennyksen määrää pienennetään 19 % siltä osin, kun tulot ylittävät täyden vähennyksen rajan.

Esimerkki

Puhdas ansiotulo kunnallisverotuksessa on 16 870,
josta tehdään ansiotulovähennystä 3 440,85 euroa.
Perusvähennyksen määrä lasketaan $16 870 - 3 440,85 = 13 429,15$ eurosta.
Perusvähennyksen määrä on $2 930 - (19 \% \times (13 429,15 - 2 930)) = 935,16$ euroa.

Ansiotuloista maksettavan veron määrä

Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle progressiivisen taulukon mukaisesti.
Kunnat ja seurakunnat taas vahvistavat vuosittain käyttämänsä tuloveroprosentit.

Veron lisäksi kunnallisverotuksessa maksetaan sairausvakuutusmaksua, joka koostuu sairaanhoitomaksusta ja päivärahamaksusta.

Sairaanhoitomaksun määrä on 1,32 % YEL-työtulosta, josta tehdään kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset.
Vähennysten laskentaperusteena on YEL-työtulo, eli ne eivät ole yhtä suuret kuin ansiotulosta tehtävät vähennykset.

Päivärahamaksun määrä on 0,84 % YEL-työtulosta.
Yrittäjillä päivärahamaksuun tehdään 0,13 % korotus.

Taulukko valtion veroasteikosta

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävää tulon osasta, %
16 300 – 24 300	8	6,5
24 300 – 39 700	528	17,5
39 700 – 71 400	3 223	21,5
71 400 – 100 000	10 038,50	29,75
100 000 –	18 547	31,75

Esimerkki

Osakas Pekka asuu Helsingissä ja kuuluu evankelisuteriläiseen seurakuntaan.

Pekan verotettava ansiotulo valtion verotuksessa on 32 000 euroa ja kunnan verotuksessa vähennysten jälkeen 29 800.

Pekka maksaa valtion veroa $528 + 17,5 \% \times (32\,000 - 24\,300) = 1\,875,50$ euroa. Helsingin kunnallisveroprosentti on vuonna 2014 18,5 % ja Helsingin ev.lut. seurakunnan kirkollisvero 1 %. Kunnallis- ja kirkollisveroa Pekka maksaa siis yhteensä $29\,800 \times 19,5 \% = 5\,811$ euroa.

Pekka maksaa yhteensä tuloveroa $1\,875,50 + 5\,811 = 7\,686,50$ euroa.

Valtion veron, kunnallisveron, kirkollisveron ja sairaanhoito- sekä päivärahamaksujen lisäksi kaikki luonnolliset henkilöt ja yhteisöt maksavat yleisradioveroa.

Yle-vero määräytyy puhtaiden ansio- ja pääomatulojen perusteella. Jos tulot ovat YEL-työtuloa pienemmät, vero lasketaan YEL-työtulon perusteella.

Yle-veron määrä on 0,68 % tuloista, kuitenkin enintään 143 euroa. Jos veron määrä jää alle 51 euron, sitä ei peritä.

Valtion verosta tehtävät vähennykset

Osakkaan valtion veroista vähennetään työtulovähennys.

Vähennyksen määrä on 7,4% ansiotuloista, jotka ylittävät 2 500 euroa.

Enimmäismäärä on 1 010 euroa.

Enimmäismäärää pienennetään 1,5 % siltä osin, kun puhtaat ansiotulot ylittävät 33 000 euroa.

Esimerkki

Osakas Pekan ansiotulot ovat 45 000 euroa.
Tulonhankkimisvähennyksen ja matkakuluvähennysten jälkeen Pekan
puhtaat ansiotulot ovat 43 200 euroa.

Vähennyksen määrä on $7,4 \% \times (45\,000 - 2\,500) = 3\,145$ euroa.
Enimmäismäärä on kuitenkin 1 010 euroa.
Enimmäismäärää pienennetään $1,5 \% \times (43\,200 - 33\,000) = 153$ euroa.

Pekan työtulovähennys on näin ollen $1\,010 - 153 = 857$ euroa.

Valtion verosta on tehtävissä myös esimerkiksi kotitalousvähennys.
Kotitalousvähennyksen voi saada, jos osakas teettää kotitalous- tai hoitotyötä
tai esimerkiksi asunnon kunnossapitotöitä ulkopuolisella taholla.

Vähennysten omavastuuosa on 100 euroa ja enimmäismäärä 2 400 euroa.
Puolisot voivat näin ollen saada yhteensä vähennettyä
4 800 euroa kotitalousvähennyksinä.

TAI

Vähennys on 45 % työn osuudesta,
jos osakas maksaa laskun suorittajalle.

Jos osakas maksaa suorittajalle itse palkkaa,
15 % maksetusta palkasta sekä työnantajan maksamat sivukulut.

Tapauskohtaisesti valtion verosta voidaan tehdä myös
opintolaina- ja elatusvelvollisuusvähennyksiä.

Voitonjaon verosuunnittelu

Tehokkaassa verosuunnittelussa ei pyritä pelkästään osakkaan verojen minimointiin, vaan tarkastellaan yhtiön ja osakkaan maksamia veroja kokonaisuutena.

Usein tilanne on kuitenkin se, että rahaa tarvitaan seuraavalle vuodelle tietty määrä ja verosuunnittelua tehdään rahantarpeen ehdoilla. Pidemmän tähtäimen verosuunnittelussa yhtiön asemaa ei kannata unohtaa.

Nykyinen verojärjestelmä kannustaa yhtiötä kasvattamaan nettovarallisuuttaan. Verotuksen muutokset siirsivät verotuksen rasitusta enemmän yhtiöltä omistajille.

Mitä suurempi nettovarallisuus, sitä enemmän voidaan nostaa kevyesti verotettavaa osinkoa

Jotta osakas voisi nostaa yhtiöstä maksimimäärän kevyesti verotettavaa osinkoa (150 000 €), osakkaan osuus yhtiön nettovarallisuudesta tulisi olla 1 875 000 euroa.

Nettovarallisuus kasvaa ilman erillisiä sijoituksia niiden voittovarojen verran, jotka jätetään jakamatta osinkoina osakkailla. Jos yhtiöstä siis jaetaan voitot sitä mukaan, kun niitä kertyy, ei nettovarallisuus pääse kasvamaan.

Nettovarallisuutta voidaan kasvattaa myös sijoittamalla lisää pääomaa. Tämä kuitenkin edellyttää osakkaalta ylimääräisiä varoja, joita hän voi yhtiöön sijoittaa.

Koska yhtiöstä joudutaan usein nostamaan osingon lisäksi palkkaa, on syytä pohtia, miten paljon kumpaakin tulisi nostaa?

Palkkaa vai osinkoa

Palkkaa on syytä nostaa yhtiöstä ainakin sen verran, että saadaan tehokkaasti hyödynnettyä ansiotuloista tehtävät vähennykset, kuten matkakuluvähennys.

Palkan ja osingon määrää suunniteltaessa on tarpeen huomioida myös mahdolliset muut ansio- ja pääomatulot.

Osakkaan on suositeltavaa hyödyntää tehokkaasti myös yhtiön suorituksia, jotka ovat kokonaisveroltaan negatiivisia.

YEL-maksut, ja vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut
Kilometrikorvaukset, päivärahat ja ateriakorvaukset
Työterveyshuolto
Liikunta- ja kulttuurisetelit

Kokonaisveroastetta silmällä pitäen yhtiöstä olisi järkevää nostaa:

1. Palkkaa, jonka suhteellinen verotus on enintään 20 %
Tällöin siitä maksetaan yhtä paljon veroa, verotettiin se sitten henkilökohtaisessa verotuksessa tai jätettiin yhtiön verotettavaan tulokseen
2. Kevyesti verotettavaa osinkoa, niin paljon kuin mahdollista
3. Palkkaa, jonka suhteellinen verotus on enintään 26 %
Kevyesti verotettavan osingon kokonaisveroaste on 26 %, kun huomioidaan myös yhtiön maksamat verot osingosta. Palkka, jonka verotus on 26 %, on siis kokonaisverotukseltaan kevyesti verotettavan osingon tasolla

Voitonjaon verosuunnittelu on aina tapauskohtaista ja se elää tilikausien ja tilanteiden mukana. Tilineuvojien tehtävänä on tehdä laskelmia voitonjaosta ja maksettavien verojen määrästä. Päätöksenteko on kuitenkin aina asiakkaan vastuulla.